

III. Přílohy

Příloha 1 – Vývoj počtu 15letých osob na úrovni krajů

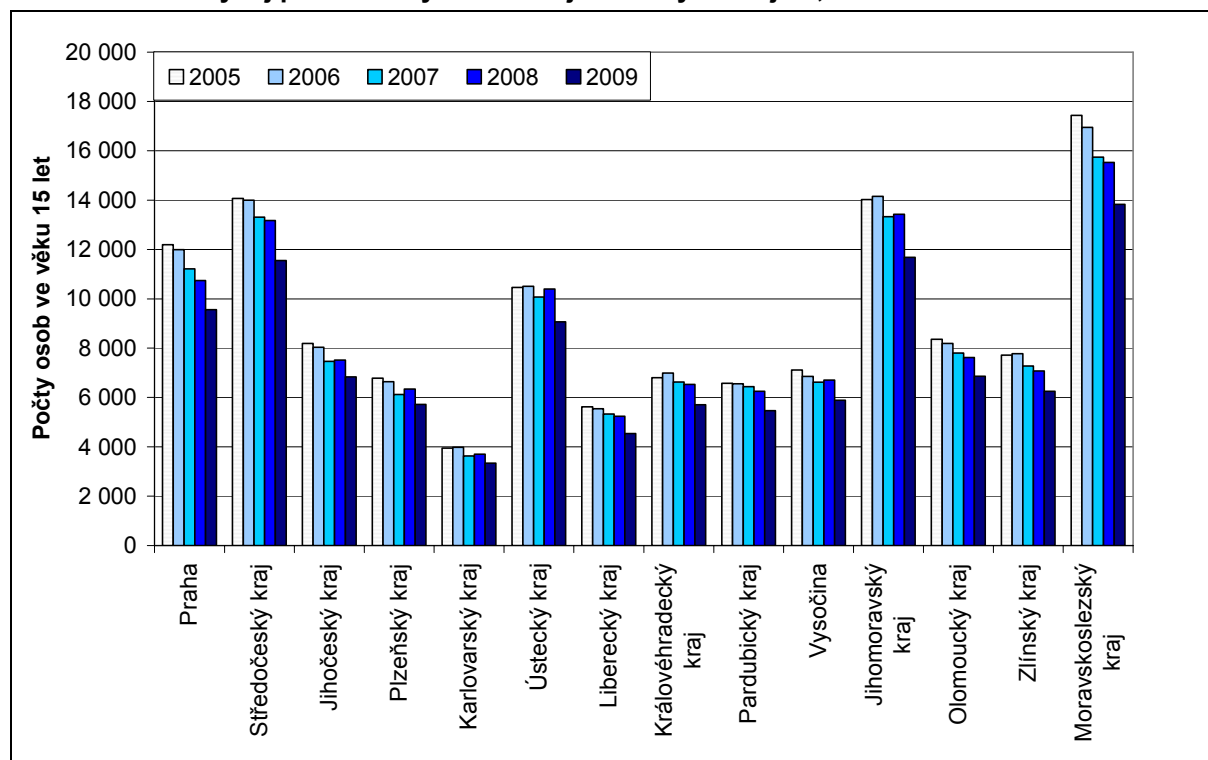
V období od roku 2000 do roku 2009 vývoj v rámci jednotlivých krajů lehce kolísá. Jediný kraj zaznamenávající trvalé snižování počtu 15letých během celého tohoto období je kraj Praha.

Rok 2007 je v počtech 15letých první ztrátový rok ve sledovaném období pro všechny kraje. Největší pokles je očekáván v kraji Karlovarském (o 8,7 % proti roku 2006). Více než 7% ztrátu zaznamenají ještě kraje Plzeňský (7,8 %), Jihočeský a Moravskoslezský (7,1 %). Naopak nejmírnější snižování by mělo nastat v kraji Pardubickém (1,8 %), což je jediný kraj, kde je očekávaná hodnota propadu pod 2 %.

Naopak rok 2008 bude pravděpodobně na delší dobu posledním rokem, kdy alespoň některé z krajů zaznamenají početní nárůst 15letých. Tento nárůst se bude týkat pravděpodobně šesti krajů. V kraji Jihočeském a Jihomoravském bude pravděpodobně menší než 1 % oproti roku 2007. Naopak největší zvýšení proti předcházejícímu roku je očekáváno v kraji Plzeňském (3,5 %) a Ústeckém (3,2 %). V krajích Karlovarském a Vysočině patrně nepřekročí 2 %. Žádný z těchto krajů nejspíš nedosáhne nárůstu, který by plně kompenzoval pokles roku předchozího. Ostatních 8 krajů je v tomto roce již v počtech 15letých ztrátových. Výrazně největší pokles počtu 15letých patrně postihne Prahu (více než 4 % oproti roku 2007, kdy tento kraj již také dosáhl výrazné ztráty o více než 6,5 % proti roku 2006).

Vývoj absolutních počtů 15letých osob v období mezi roky 2005 a 2009 zobrazuje obrázek 1. Grafy na obrázcích 1, 2 a 3 se časově záměrně částečně překrývají, aby byla vidět návaznost na předchozí demografický vývoj v každém z nich.

Obrázek 1: Vývoj počtu 15letých osob v jednotlivých krajích, období let 2005–2009

Období let 2009–2011 lze jednoznačně označit za období velkého propadu v počtech 15letých. V roce 2009 většina krajů zaznamená snížení jejich počtu o více než 10 % oproti roku 2008, jen 3 kraje patrně postihne pokles menší – kraj Jihočeský (9,1 %), Karlovarský

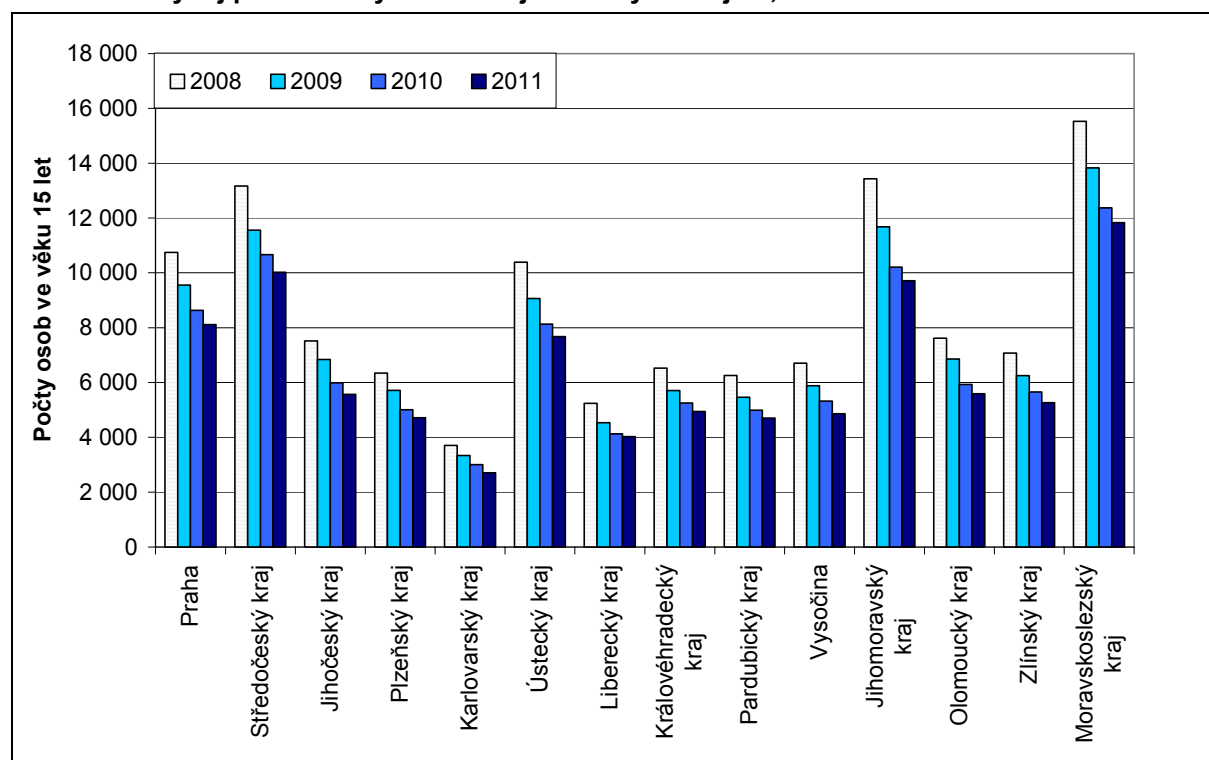
(9,7 %) a Plzeňský (9,8 %). Patrně největší ztráta zasáhne kraj Liberecký (13,6 %) a Jihomoravský (13 %).

Pokles počtu 15letých v roce 2010 je pro většinu krajů nepatrně mírnější než v předchozím roce. Pod úroveň 7% poklesu se patrně udrží 7 krajů – „nejpříznivější“ situaci lze očekávat v kraji Středočeském (pokles o 7,7 %). Naopak největší propad pravděpodobně postihne kraj Olomoucký (o 13,5 %). Většina krajů v tomto roce zaznamená mírnější pokles než v roce předchozím, ovšem pro 4 kraje to neplatí a v roce 2010 u nich bude dokonce ještě výraznější než v roce předchozím – jedná se o kraje Jihočeský, Plzeňský a Karlovarský (které tedy hranici 10% poklesu překročí až v roce 2010) a zmíněný kraj Olomoucký. Pokles oproti roku 2008 (tedy pokles očekávaný během dvou kalendářních let) dosáhne v průměru krajů cca 20% z počtu 15letých.

Rok 2011 je stále předpokládán jako ztrátový pro všechny kraje. Pokles 10 % proti předchozímu roku bude však překročen pravděpodobně už jen u Karlovarského kraje. Tento kraj je následován kraji Jihočeským a Zlínským (7 %). Pokles menší než 5 % mohou očekávat jen 3 z krajů – Liberecký (2,4 %), Moravskoslezský (4,4 %) a Jihomoravský (4,8 %).

Vývoj absolutních počtů 15letých osob v období mezi roky 2008 a 2011 zobrazuje obrázek 2.

Obrázek 2: Vývoj počtu 15letých osob v jednotlivých krajích, období let 2008–2011

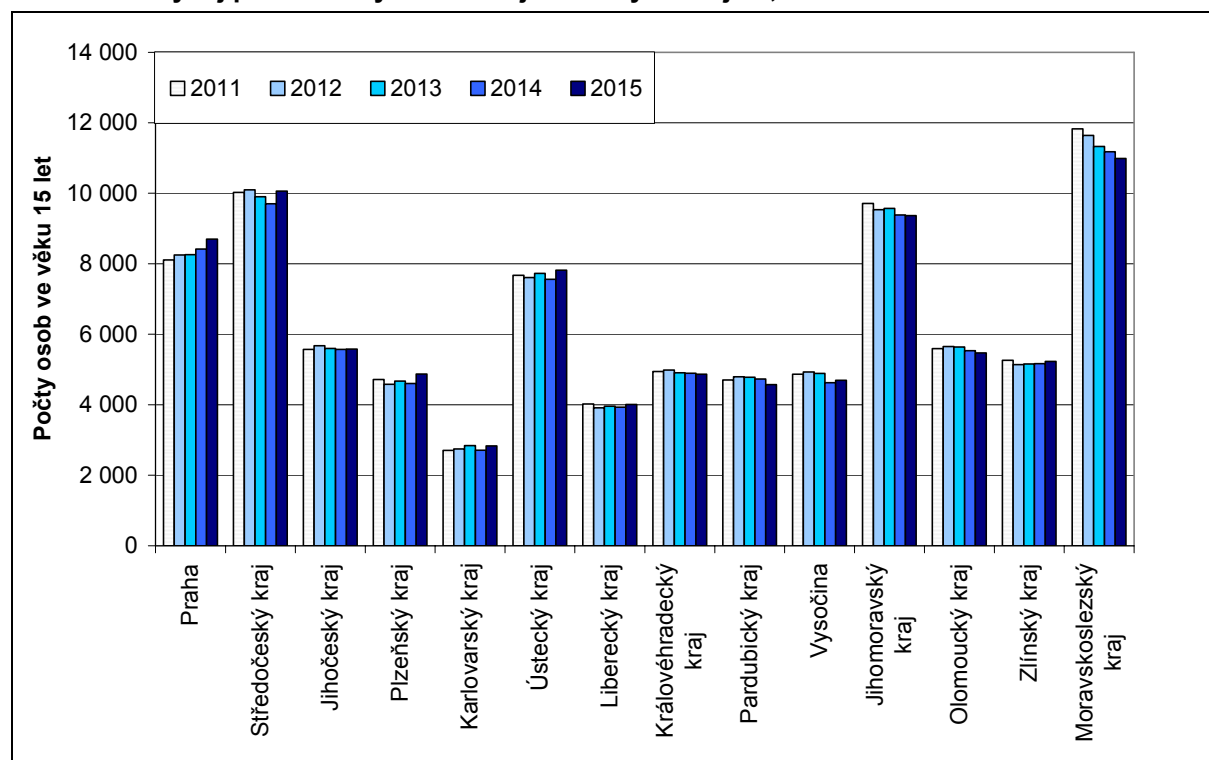
Pokud se zaměříme na podíl počtu 15letých, který jednotlivé kraje podle prognózy pravděpodobně ztratí jen v této části sledovaného období – tedy v letech 2009 až 2011 v porovnání s rokem 2008, je situace relativně nejvýhodnější v kraji Libereckém, kde dojde ke snížení „jen“ o cca 23 %. Naopak největší pokles zřejmě zaznamená kraj Jihomoravský – o téměř 28 % oproti roku 2008. Průměrný pokles za všechny kraje tak přesahuje 25 % během těchto sledovaných 3 let. Toto výrazné snížení se nepochybně musí projevit i na počtech nově přijatých do středního vzdělávání v jednotlivých letech a na základě minulého vývoje se dá předpokládat, že patrně výrazněji zasáhne počty uchazečů o obory vzdělání skupin E a H, o které v posledních letech zájem spíše klesá.

Období po roce 2011 by již mohlo být pro většinu krajů demograficky příznivější. Pokles počtu 15letých bude pravděpodobně pokračovat v roce 2012 ještě v kraji Libereckém (i když jen velmi mírně, stejně jako v roce předchozím), Plzeňském (oba 2,8 %) a v kraji Zlínském (2,3 %). Snížení do 2 % ještě může postihnout kraje Ústecký, Jihomoravský a Moravskoslezský, v ostatních krajích by měl pozvolna počet 15letých osob růst. Nejrychlejší nárůst se předpokládá v kraji Jihočeském a Pardubickém (o 1,9 % proti roku 2011).

Následující dva roky však prognóza předpokládá opět jako lehce ztrátové pro většinu krajů, ne však tolik ztrátové jako léta 2009–2011. V roce 2013 mohou největší nárůst počtu 15letých očekávat pravděpodobně v kraji Karlovarském (3,3 %) a Plzeňském (2 %), naopak největší pokles patrně postihne kraje Středočeský (o 2 %) a Moravskoslezský (o 2,7 %). V následujícím roce 2014 již zvýšení patrně zaznamenají pouze dva kraje – Praha (o 1,9 %) a Zlínský kraj (o 0,2 %), ostatní kraje pravděpodobně budou spíše ztrátové – nejvíce kraj Vysočina (o 5,3 %) a Karlovarský kraj (o 4,6 %).

Vývoj absolutních počtů 15letých osob v období mezi roky 2008 a 2011 zobrazuje obrázek 3.

Obrázek 3: Vývoj počtu 15letých osob v jednotlivých krajích, období let 2011–2015

Vlivem rozdílného vývoje počtu 15letých v krajích po roce 2011 se ještě změní rozdíl v celkovém poklesu počtu těchto osob v porovnání s rokem 2008, tedy rokem před nejprudším propadem zaznamenaným během sledovaného období. Do roku 2015 tak největší ztrátu počtu 15letých proti roku 2008 zaznamenají pravděpodobně v kraji Jihomoravském (o více než 30 %), Vysočině (o 30 %) a kraji Moravskoslezském (o cca 29 %). Moravskoslezský kraj je také jediný, kde počty 15letých jsou odhadovány jako klesající i po roce 2011 a tento pokles se zastaví pravděpodobně až v roce 2016. Naopak příznivý trend po roce 2011 v Praze lehce zvrátí negativní vývoj let předchozích a celkový propad počtu 15letých proti roku 2008 bude jen cca 19 % v roce 2015. Plzeňský kraj by v roce 2015 měl být druhý nejméně „postižený“ kraj (po Praze) a celkový pokles by tam měl činit cca 23 %, za ním pak následuje kraj Karlovarský s poklesem cca o 23,5 % proti roku 2008.

Příloha 2 – Popis variant

Varianta	Popis varianty
Varianta 1	<p>Vychází z předpokladu zachování podílu nově přijatých do jednotlivých skupin oborů vzdělání vzhledem k absolventům základních škol. Do budoucích let byl tedy u jednotlivých skupin oborů vzdělání předpokládán takový počet nově přijatých, jaký odpovídá podílu nově přijatých do dané skupiny oborů vzdělání vzhledem k absolventům základních škol v roce 2006/07, tedy v roce, za který jsou k dispozici poslední reálná data. Jedná se o variantu neoptimističtější pro přijímání do oborů vzdělání s výučním listem, neboť uvažuje po roce 2006 stabilní zájem absolventů základních škol o tyto obory, ačkoli ten je v posledních letech spíše klesající. Naopak tato varianta i přes rostoucí zájem o obory vzdělání gymnázium nebo lyceum uvažuje tento zájem nadále jako stabilní. Varianta předpokládá v každém roce procentní rozdělení absolventů základních škol do jednotlivých vzdělávacích proudů (skupin oborů vzdělání) shodné jako bylo ve školním roce 2006/07.</p>
Varianta 2	<p>Varianta vychází z varianty 1, u oborů vzdělání spadajících do tzv. „všeobecného středního vzdělávání“¹ však předpokládá stabilní absolutní počty nově přijatých na úrovni roku 2006 (tím nemusí být stabilní podíly k absolventům základních škol) navzdory poklesu nebo naopak růstu počtu absolventů základních škol. Předpokládá se tedy, že demografickým poklesem uvolněná místa na středních školách se nejdříve naplní právě u škol poskytujících střední všeobecné vzdělání (zároveň platí předpoklad, že ani při demografickém růstu nedejde k navýšení kapacit v těchto oborech vzdělání).</p> <p>U ostatních skupin oborů vzdělání (kromě oborů vzdělání s výučním listem) je předpokládán stabilní podíl nově přijatých k absolventům základních škol na úrovni roku 2006 (tedy shodně s variantou 1). Předpokládá se tedy o ně spíše stabilní zájem a tím absolutní počty rostoucí nebo klesající podle demografického vývoje.</p> <p>U skupin oborů vzdělání E a H je podíl nově přijatých odhadován jako dopočet tak, aby celkový počet nově přijatých do všech skupin středního vzdělávání vzhledem k počtu 15letých v populaci zůstal přibližně stabilní.</p>
Varianta 3	<p>Varianta 3 se podobá variantě 2, nejsou v ní však zachovávány nutně ani podíly ani počty nově přijatých do jednotlivých skupin oborů vzdělání středního vzdělávání, jediný konstantní podíl je podíl nově přijatých do všech skupin oborů vzdělání středního vzdělávání celkem k počtu 15letých v populaci.</p> <p>U oborů vzdělání spadajících do všeobecného vzdělávání je předpokládán větší zájem o přijetí a tedy to, že i při poklesu počtu 15letých v populaci (potažmo absolventů základních škol), bude prvotně poptávána nabídka těchto škol a tím bude také přednostně naplňována jejich kapacita. Je však zároveň zohledněn minulý typický přístup k rozvoji těchto oborů vzdělání v jednotlivých krajích.</p> <p>U ostatních oborů vzdělání středního vzdělávání s maturitní zkouškou je předpokládán menší zájem uchazečů, přesto však vyšší než u oborů vzdělání bez maturitní zkoušky (tedy podle předpokladu, že při volných kapacitách středních škol dají uchazeči ve větší míře přednost oborům vzdělání s maturitní zkouškou před obory vzdělání s výučním listem). Pokles u oborů vzdělání s maturitní zkouškou je tedy spíše mírnější než pokles u oborů vzdělání bez maturitní zkoušky (včetně oborů vzdělání skupiny E a H) a tedy většinou i mírnější než ve variantě 2.</p> <p>Tato varianta při odhadu projekčních koeficientů do budoucích let zároveň co nejvíce zohledňuje jak cíle vzdělávací politiky (stanovené v DZ ČR i DZ krajů),</p>

¹ Obory vzdělání středního všeobecného vzdělávání jsou obory vzdělání gymnázium a obor vzdělání skupiny M – lyceum.

	<p>tak i minulý vývoj a tradice jednotlivých krajů.</p> <p>Ve většině případů se jedná o variantu nejméně příznivou pro přijímání do oborů vzdělání s výučním listem, v některých případech, kde tomu odpovídá vývoj v minulých letech, je varianta velmi podobná variantě 2.</p>
Varianta P	<p>Varianta je v každém roce prostým aritmetickým průměrem nejvyšší a nejnižší projektované hodnoty podle ostatních variant (není tedy aritmetickým průměrem všech tří variant, ale v každém roce do průměru vstupuje jen nejvyšší a nejnižší hodnota z výpočtů varianty 1, 2 nebo 3).</p>

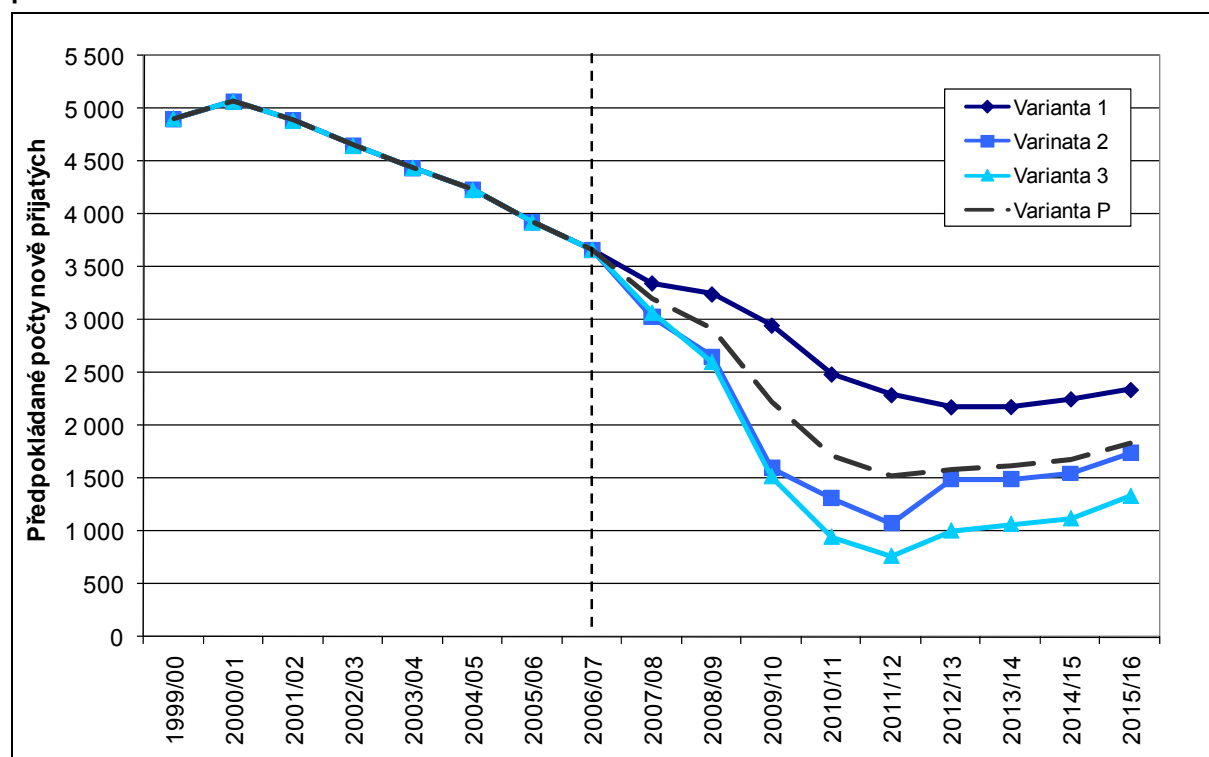
Příloha 3 – Projekce žáků vstupujících do 1. ročníků středních škol na úrovni krajů (s vyčleněním jednotlivých skupin oborů vzdělání)

Kraj Praha

V hlavním městě počty přijímaných do oborů vzdělání s výučním listem vykazují pokles stabilně již od roku 2000. Dá se tedy předpokládat, že tento pokles bude pokračovat i v dalších letech, kdy bude ještě umocněný demografickým vývojem a také tradičně vysokým zájmem o všeobecné vzdělávání. Právě výrazný zájem o obory vzdělání gymnázium a lyceum, který je pro Prahu typický, je důvodem výrazného poklesu odhadovaného počtu nově přijatých do oborů vzdělání skupin E a H ve variantě 3.

Po roce 2011/12 je předpoklad, že se již projeví nárůst počtu 15letých v populaci, který ovlivní i počty nově přijatých do středního vzdělávání a může tak dojít opět i k oživení oborů vzdělání s výučním listem.

Obrázek 4: Vývoj nově přijatých do oborů vzdělání s výučním listem skupin E a H, Praha, porovnání variant

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

I vývoj podle neoptimističtější varianty však do školního roku 2011/12 představuje pokles o téměř 38 % z počtu přijatých v roce 2006/07. U zbývajících variant se v podstatě projevuje situace, kdy uchazeči o přijetí využijí volnější kapacity více žádaných oborů (především gymnázií, případně dalších oborů vzdělání s maturitní zkouškou) a tím zůstanou nenaplněné kapacity v oborech vzdělání bez maturitní zkoušky. Pokud by se v Praze podařilo přibližně udržet počty nově přijatých do oborů vzdělání gymnázium a lyceum a zabránit tohoto podílu by měl následovat i podle všech uvažovaných variant. Jen varianta 1, tedy neoptimističtější z pohledu přijímání do oborů vzdělání s výučním listem, by předvíдалa takový vývoj, kde by podíl nově přijatých do oborů vzdělání s výučním listem neklesl pod hodnotu 15 %, která je uvažována jako hraniční, pod kterou by již hodnoty tohoto ukazatele klesat neměly. Podle první varianty by se hodnota tohoto podílu měla pohybovat nad úrovní 19 %. Podle ostatních variant by hranice 15 % byla prolomena

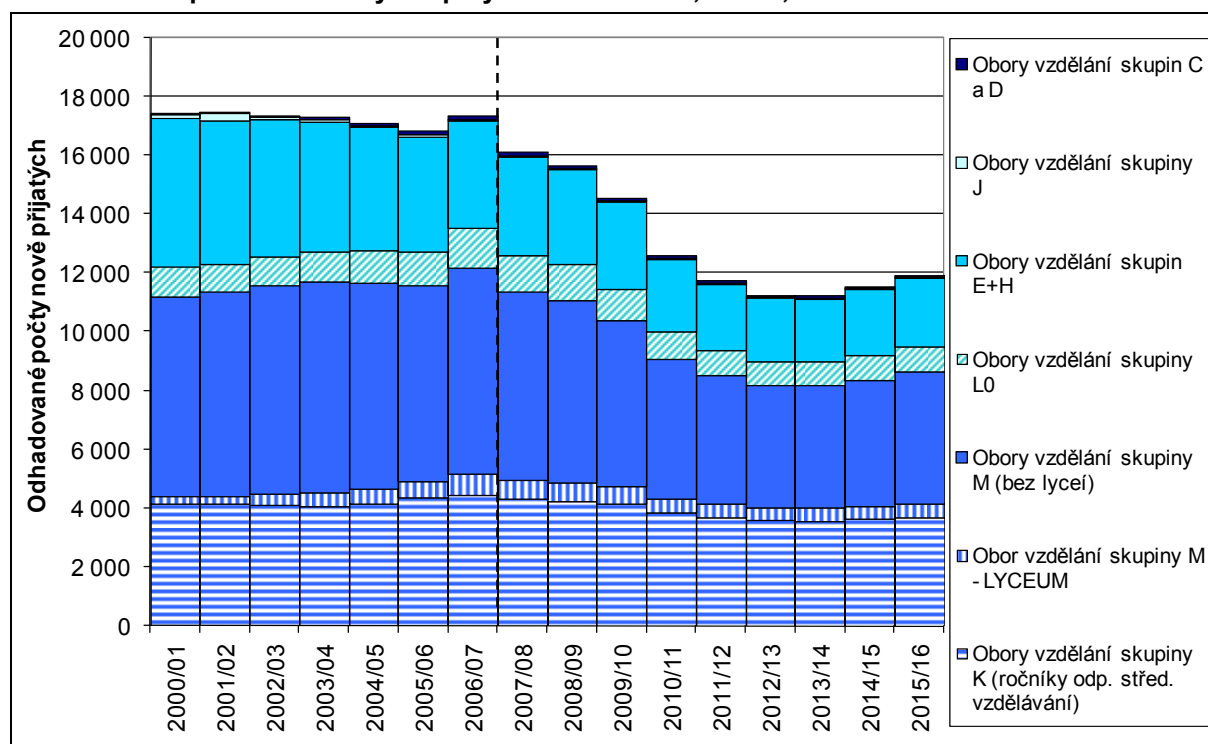
již v roce 2009/10 a až do konce sledovaného období, tedy do školního roku 2015/16, by se nad tuto úroveň již pravděpodobně nevrátila.

Jaký by byl možný dopad do všech skupin oborů vzdělání podle první varianty zobrazuje obrázek 5. Podle takového vývoje by počty nově přijatých do oborů vzdělání gymnázium poklesly z dnešních hodnot okolo 4,4 tis. na hodnoty o téměř 900 osob nižší a to během následujících šesti let.

Významný propad počtu nově přijatých by zaznamenaly i obory vzdělání s maturitní zkouškou s kódem M, do této skupiny oborů (bez oboru vzdělání lyceum) v dnešní době nastupuje přibližně 7 tis. osob. Do šesti let by jejich počet mohl jen zlehka přesahovat 4,1 tis. Dalšíh přibližně 450 nově přijatých by nastupovalo do oboru vzdělání lyceum. Dnes jich do tohoto oboru vzdělání nastupuje více než 700.

Do oborů vzdělání ve skupinách J, C a D již v současné době nastupuje jen okolo 160 osob. Po roce 2011 by jich mohlo být již jen okolo 100.

Obrázek 5: Dopad na všechny skupiny oborů vzdělání, Praha, varianta 1

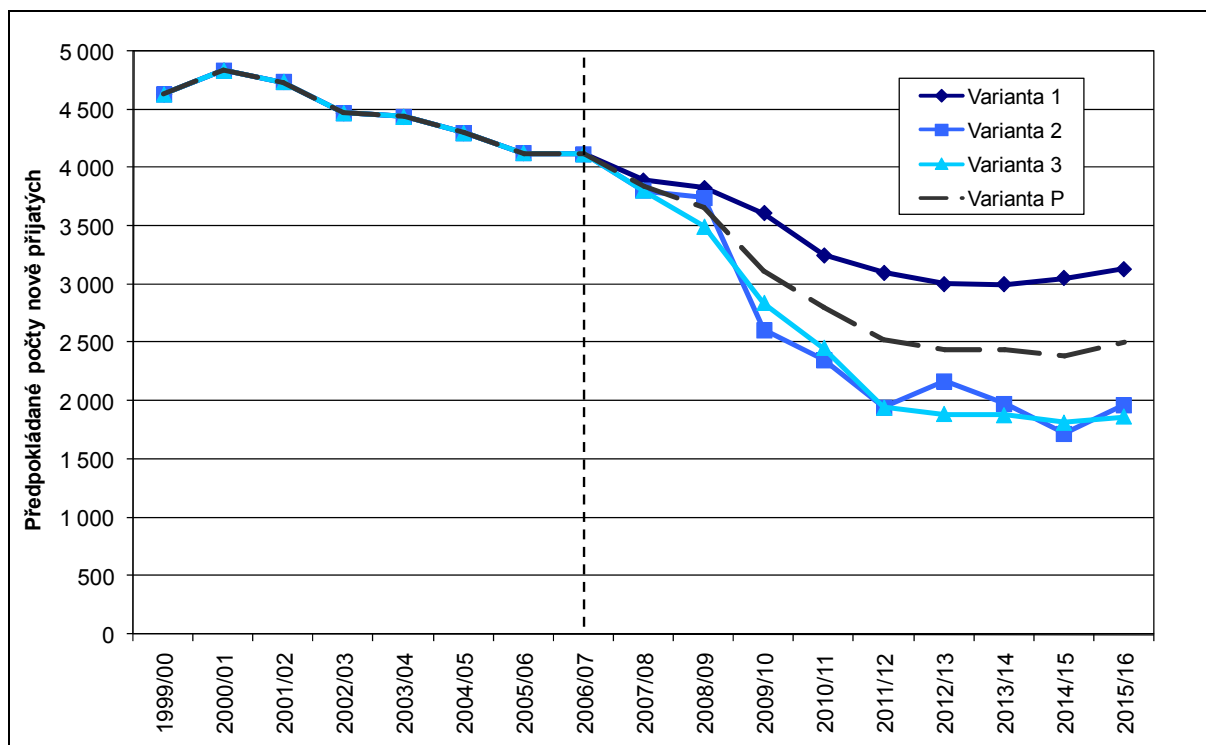
Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

Středočeský kraj

I Středočeský kraj zaznamenává v posledních letech odklon od oborů vzdělání skupin E a H, i když zatím jen pozvolný a kolísavý. Relativně mírný pokles předpokládají v nejbližších dvou letech i všechny projekční varianty, kdy by počet nově přijatých neměl klesnout pod 3,5 tis. V dalších letech se pak patrně projeví pokles počtu nově přijatých způsobený především vlivem demografického propadu. Další vývoj se bude odvíjet od toho, jak dalece dají uchazeči o střední vzdělávání přednost uvolněným kapacitám „prestižnějších oborů vzdělání“ typu gymnázium a lyceum a nebo zda pokles počtu 15letých postihne výrazněji i tyto obory vzdělání a dopad na obory vzdělání skupin E a H by tak nebyl tolik propastný.

Pokud by se podařilo zachovat podíl nově přijatých do jednotlivých skupin oborů vzdělání vzhledem k absolventům základních škol na úrovni roku 2006/07 (varianta 1), pak by se dal očekávat pokles předpokládaného počtu nově přijatých o cca 1tis. proti roku 2006/07. Pokud uchazeči o přijetí využijí relativně snazšího přístupu k oborům vzdělání skupiny K (gymnázia) nebo oborům skupiny M (obory s maturitní zkouškou), byl by dopad na počty přijatých do oborů vzdělání skupin E a H daleko výraznější a počty přijímaných by se tak mohly na začátku druhé dekády 21. století pohybovat o cca 2 tis. níže než je tomu v současnosti. Největší propad by tak mohl být očekáván do školního roku 2011/12, po tomto roce by již situace mohla být relativně stabilizovaná.

Obrázek 6: Vývoj nově přijatých do oborů vzdělání skupin E a H, Středočeský kraj, porovnání variant

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

V nejmírnější variantě vývoje by pokles počtu nově přijatých představoval cca 25 % do roku 2011/12 oproti letošnímu roku. V méně příznivých variantách by to pak mohlo být až více než 50 % z dnešního počtu.

Podíl nově přijatých do oborů vzdělání s výučním listem ze všech nově přijatých do středního vzdělávání (viz Příloha 4) je v kraji tradičně lehce nad úrovní celorepublikového průměru a tak tomu pravděpodobně bude i v dalších letech. Nejbližší k odhadovanému republikovému průměru by podíl poklesl podle varianty 2. Žádná z uvažovaných variant

však nepředpokládá pokles hodnoty tohoto ukazatele pod limitní hranici 15 %. Podle první varianty by se podíl měl pohybovat na úrovni 30 % a podle druhé a třetí varianty by neměl klesnout pod 20 %.

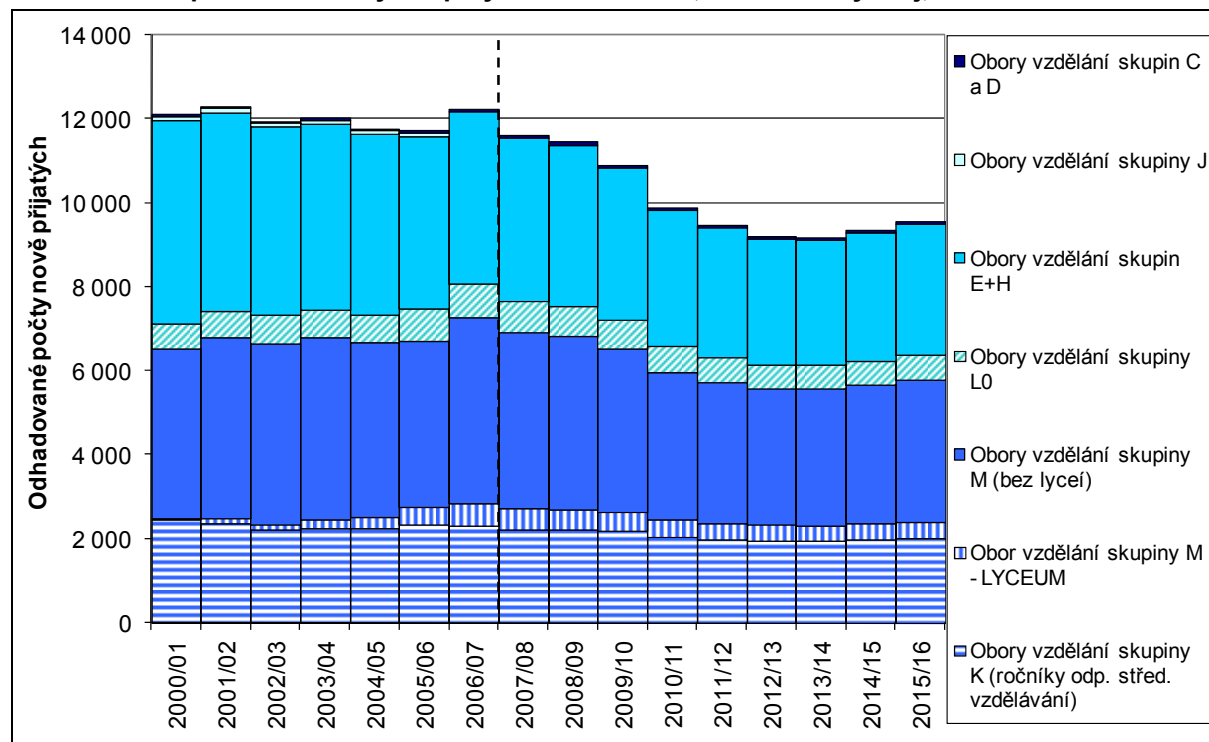
Jaký by byl možný dopad do všech skupin oborů vzdělání podle první varianty zobrazuje obrázek 7.

Počet nově přijatých do oborů vzdělání gymnáziem by mohl poklesnout z dnešních hodnot okolo 2,3 tis. na hodnoty okolo 1,9 tis. po roce 2011.

Propad počtu nově přijatých u oborů vzdělání skupiny M (bez oboru vzdělání lyceum) by způsobil, že by během šesti let do těchto oborů vzdělání nastupovalo o cca 1,2 tis. osob méně, než je to v současné době. Po roce 2011 by tak do těchto oborů vzdělání nastupovalo jen cca 3,2 tis. nově přijatých. Do oboru lyceum by to bylo necelých 400 osob ve stejném časovém horizontu proti současnému více než 500.

Do oborů vzdělání skupiny J ve školním roce 2006/07 již nikdo nenastupoval. Do oborů vzdělání skupin C a D (tzv. praktické školy) to bylo okolo 70 osob a tento počet by se v dalších letech podle první varianty měl snižovat až zhruba k úrovni okolo 50 osob a počty přijatých do těchto oborů vzdělání by se na této úrovni mohly v kraji ustálit i do dalších let.

Obrázek 7: Dopad na všechny skupiny oborů vzdělání, Středočeský kraj, varianta 1

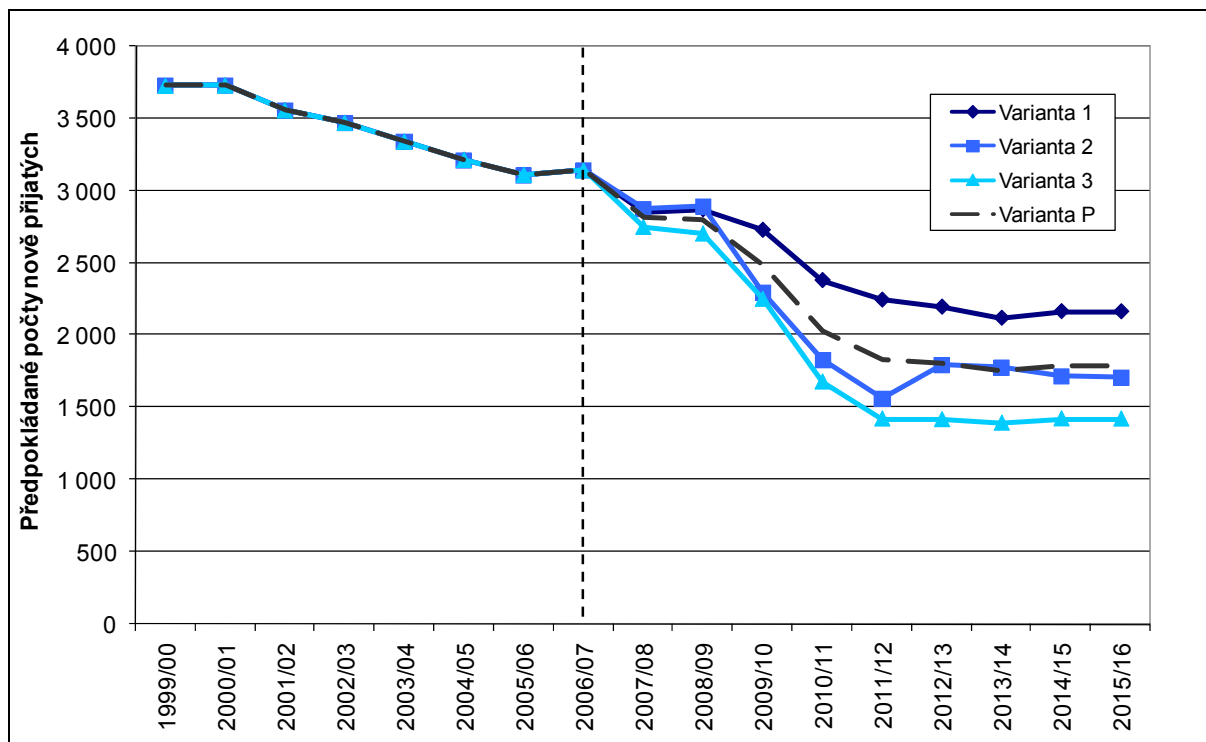

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálnými vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

Jihočeský kraj

Jihočeský kraj je jeden z mála krajů, kde v posledním sledovaném roce došlo k mírnému nárůstu počtu nově přijatých do oborů vzdělání s výučním listem, a to díky vývoji přijatých do oborů vzdělání skupiny H. Tento nárůst byl zapříčiněn mj. i nárůstem počtu absolventů základních škol. Nárůst, nebo alespoň zmírnění poklesu lze ze stejného důvodu očekávat i v roce 2008/09. Od roku 2009/10 však již bude vývoj počtu přijatých do těchto oborů vzdělání pravděpodobně ovlivněn prudkou demografickou změnou. Po roce 2011/12 lze opět předpokládat stabilizaci počtu nově přijatých do těchto oborů vzdělání, možný je i dokonce nárůst počtu přijatých.

Obrázek 8: Vývoj nově přijatých do oborů vzdělání skupin E a H, Jihočeský kraj, porovnání variant

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

Nejmírnější varianta 1 představuje v nejbližších letech pokles zhruba odpovídající každoročnímu poklesu v současné době, tedy téměř jakoby bez vlivu prudkého poklesu počtu 15letých v populaci. Přesto by i podle této varianty do roku 2011/12 došlo ke snížení počtu nově přijatých o necelých 30 %. U zbylých dvou variant je to pak pokles o cca 50 až 55 % proti stavu v roce 2006/07.

I přes mírné oživení počtu přijatých do oborů vzdělání s výučním listem v roce 2006/07, podíl přijatých do těchto oborů vzdělání ze všech nově přijatých poklesl v souladu s trendem předchozích let. V posledním roce, za který jsou dostupná reálná data, dosáhl úrovně 34,7 %.

Podle první varianty by mohl zůstat během celého prognózovaného období relativně vyrovnaný, podle druhé i třetí varianty by se dal spíše očekávat další klesající trend vývoje hodnot tohoto ukazatele, ovšem ani v jednom případě by neměl klesnout pod úroveň 15 %. Podle druhé varianty by neměl klesnout pod úroveň 25 % a podle třetí varianty pod úroveň o 5 procentních bodů nižší.

Vývoj počtu přijatých do oborů vzdělání s výučním listem a jejich podílu z celkového počtu nově přijatých (viz Příloha 4) podle všech uvažovaných variant by měl v průběhu celého prognózovaného období, tedy až do školního roku 2015/16, zůstat nad úrovní

celorepublikového průměru. Lehce nadprůměrné hodnoty tohoto ukazatele byly pro kraj typické také v průběhu vývoje v minulých letech.

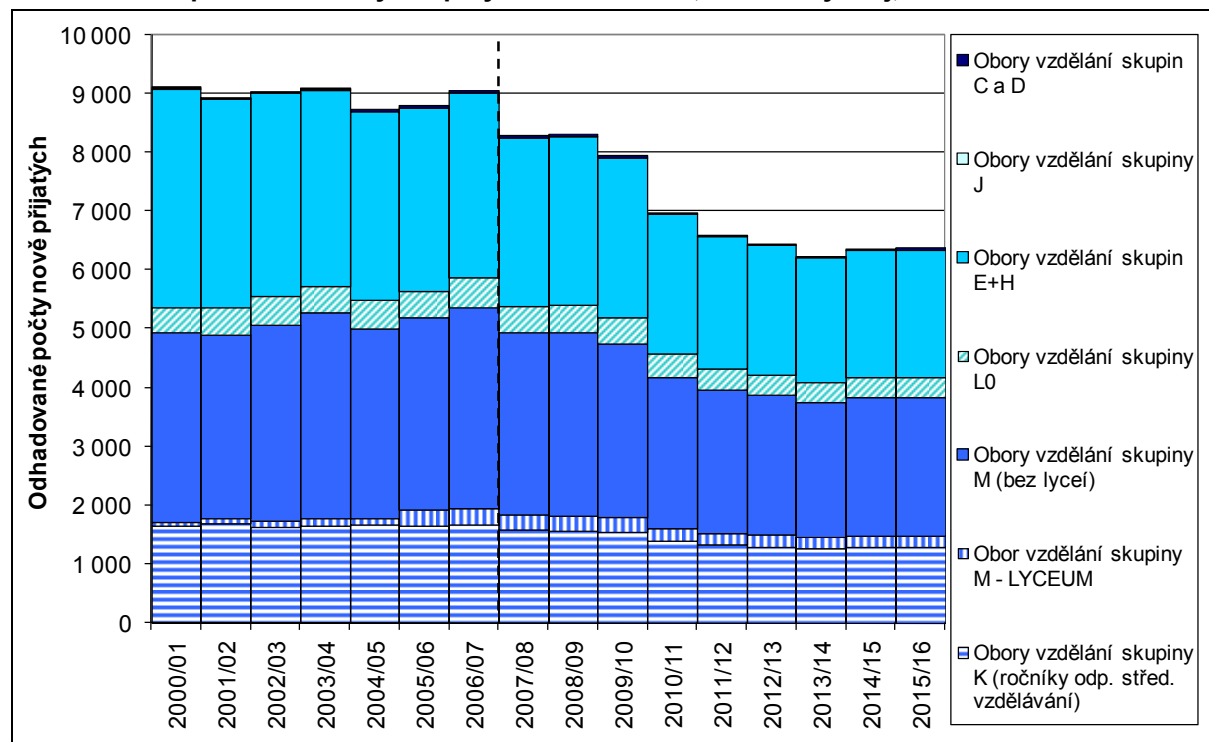
Pokud se opět zaměříme na první variantu, tedy takovou, kde se předpokládá stabilní podíl nově přijatých do jednotlivých skupin oborů vzdělání vzhledem k absolventům základních škol, je zajímavé zmínit i dopady na jiné skupiny oborů vzdělání (viz obrázek 9).

Počet nově přijatých do oborů vzdělání gymnázium by mohl poklesnout z dnešních hodnot více než 1,6 tis. na hodnoty okolo 1,3 tis. po roce 2011.

Pokud uvažujeme opět obory vzdělání skupiny M bez oboru vzdělání lyceum, pak by počet nově přijatých do těchto oborů vzdělání mohl z dnešních hodnot okolo 3,4 tis. klesnout na hodnoty o cca 1,1 tis. nižší v rozmezí přibližně 6 let. Obory vzdělání lyceum by za stejné období mohly ztratit přibližně 100 nově přijatých. (V dnešní době jich v Jihočeském kraji nastupuje do oboru vzdělání lyceum necelých 300, jejich počty by mohly klesnout k hodnotě okolo 200).

Do oborů vzdělání skupiny J již od školního roku 2004/05 nikdo nenastupuje a nepředpokládá se zatím oživení těchto oborů ani v budoucích letech. Do oborů vzdělání praktických škol (skupiny oborů vzdělání C a D) dnes nastupuje jen okolo 40 nově přijatých. Po roce 2011 by to mohlo být jen okolo 30 nově přijatých.

Obrázek 9: Dopad na všechny skupiny oborů vzdělání, Jihočeský kraj, varianta 1

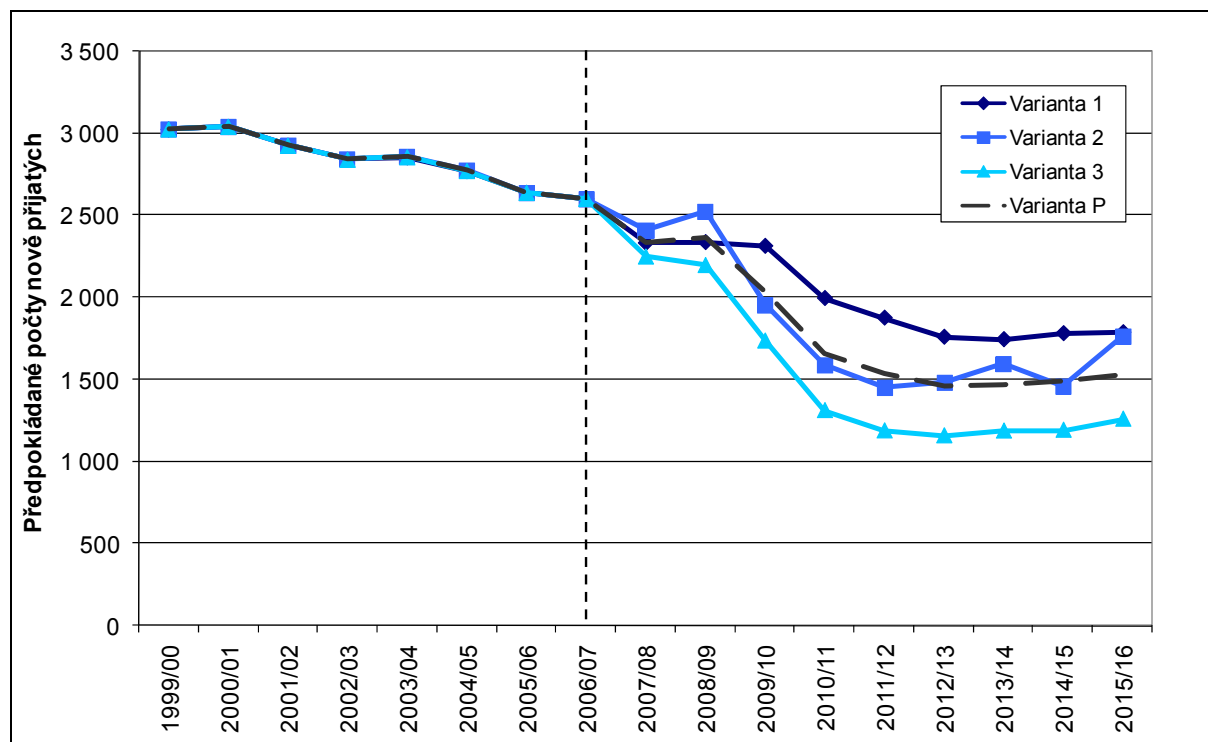

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

Plzeňský kraj

V Plzeňském kraji dochází v posledních letech k pomalému poklesu počtu nově přijatých do oborů vzdělání s výučním listem. Dá se předpokládat, že tento pokles bude pokračovat i ve školním roce 2007/08. Ve školním roce 2008/09 je však možné vychýlení tohoto vývoje vlivem mírného demografického nárůstu (zapříčiněného nárůstem počtu narozených v roce 1993 v tomto kraji). To může vést ke stabilizaci vývoje počtu přijatých nebo dokonce k jeho mírnému zvýšení. Po tomto roce lze však již očekávat prudký pokles počtu přijatých, který by se mohl zastavit až okolo roku 2011/12.

Obrázek 10: Vývoj nově přijatých do oborů vzdělání skupin E a H, Plzeňský kraj, porovnání variant

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

Do školního roku 2011/12 by tak mohlo dojít k poklesu o necelých 30 % při neoptimističtější variantě vývoje, tedy variantě 1. Vývoj podle druhé nebo třetí varianty by však představoval pokles počtu přijatých do těchto oborů vzdělání o cca 45–55 % z počtu přijatých ve školním roce 2006/07.

Hodnota ukazatele mapujícího podíl nově přijatých do oborů vzdělání s výučním listem ze všech nově přijatých (viz Příloha 4) je v kraji tradičně vyšší než je v průměru na úrovni celé republiky. Nadprůměrný by měl podle všech tří uvažovaných variant zůstat i v dalších projektovaných letech.

Podle první i druhé varianty by hodnota tohoto podílu neměla dlouhodobě klesnout pod úroveň 30 %. V první variantě, pro tyto obory vzdělání variantě neoptimističtější, by dokonce měl dále trvale zůstat nad úrovní 35 %.

Třetí předpokládaná varianta je k vývoji přijímání do oborů vzdělání s výučním listem nejméně příznivá. Ovšem i podle této varianty by podíl těchto nově přijatých ze všech nově přijatých neměl klesnout pod úroveň 23 %.

Protože hodnoty tohoto podílu vykazovaly klesající trend již v minulých letech je pravděpodobnější vývoj podle takových variant, které by klesající trend předpokládaly i do budoucna. Předpokládaným tempem poklesu minulému vývoji nejlépe odpovídá varianta 2 nebo průměrná varianta (P).

Při podrobnější analýze výsledků první varianty je opět možné zřetelně vidět i potenciální dopady na jiné skupiny oborů vzdělání než s výučním listem (viz obrázek 11).

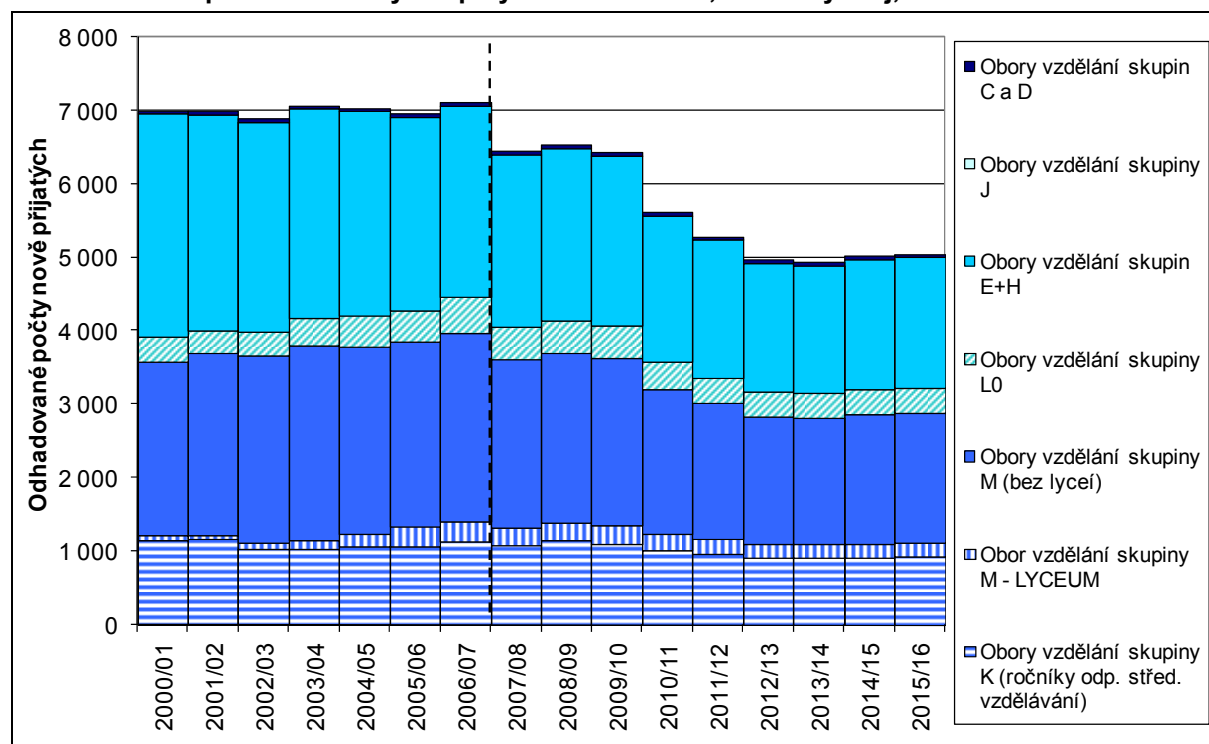
Počty nově přijatých do oboru vzdělání gymnázium se v současné době pohybují okolo 1,1 tis. nově přijatých. Po roce 2011, tedy po největším dopadu demografického vývoje do počtů nově přijatých, by tento počet mohl být zhruba okolo 900.

Počty přijatých do oborů vzdělání skupiny M, kde opět neuvažujeme obor vzdělání lyceum, v kraji již dlouhodobě kolísají okolo hodnot 2,5 tis. nově přijatých každý rok. Tento počet by však podle této varianty klesal již od příštího školního roku a počet nově přijatých do těchto oborů vzdělání by se mohl ustálit za cca 6 let a to na hodnotách okolo 1,7 tis.

I u oboru vzdělání lyceum počty nově přijatých v posledních letech spíše stagnují a ve školním roce 2006/07 bylo přijato 271 osob, stejně jako v předchozím školním roce. Během následujících cca 5–6 let by jejich počet mohl dosahovat jen lehce pod 200.

V celém sledovaném období se v kraji nepřijímalo do oborů vzdělání skupiny J, proto není ani předpoklad změny takového vývoje v budoucích letech. Do oborů vzdělání skupin C a D (praktické školy) je v současné době přijímáno okolo 50–60 nově přijatých, po roce 2011 by tento počet mohl klesnout na cca 40.

Obrázek 11: Dopad na všechny skupiny oborů vzdělání, Plzeňský kraj, varianta 1

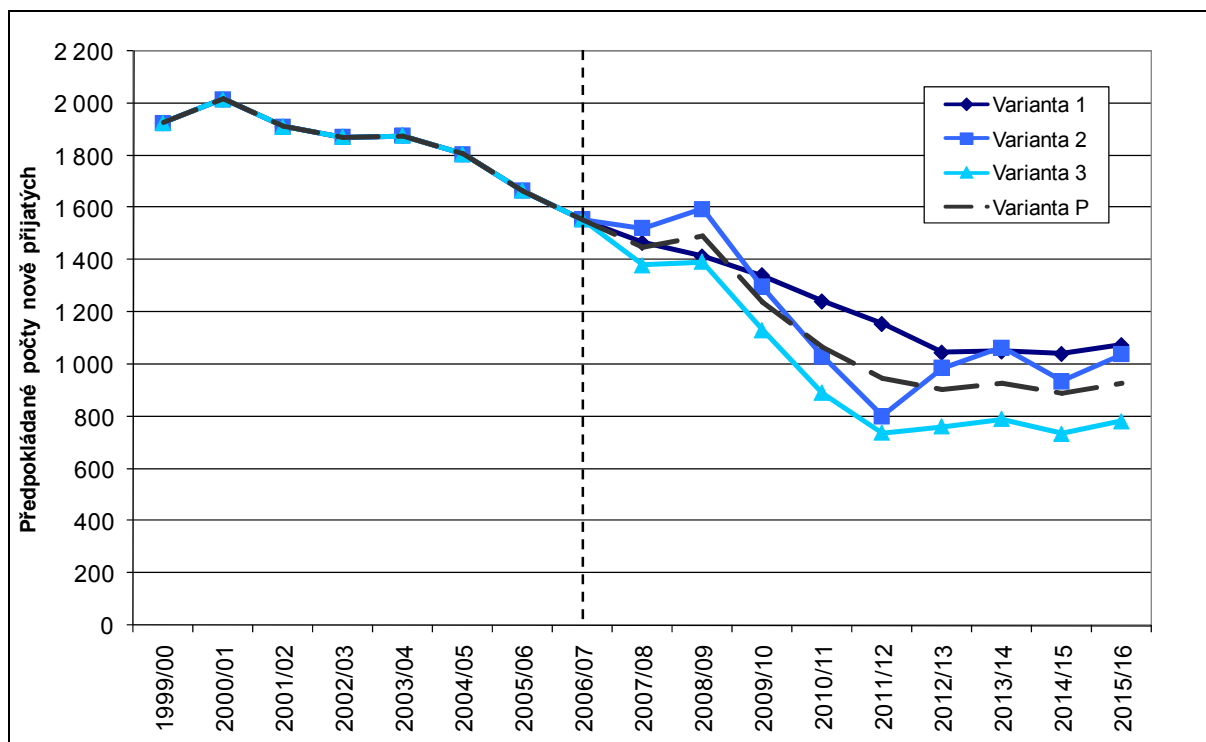

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

Karlovarský kraj

Vývoj v tomto kraji připomíná vývoj v kraji Plzeňském. V současné době a v minulých letech dochází k poklesu počtu nově přijatých do oborů vzdělání s výučním listem a tento pokles je očekáván i v roce následujícím. Ve školním roce 2008/09 je možný přechodný nárůst počtu 15letých v populaci (za kterým opět stojí nárůst počtu narozených v roce 1993 v kraji). Tento pozitivní výkyv by se pravděpodobně promítl i do vývoje počtu nově přijatých do středního vzdělávání, a to i skupin oborů vzdělání E a H. Další nárůst v počtech nově přijatých do těchto oborů vzdělání je možné očekávat opět až po roce 2011/12, kdy je mírné oživení velmi pravděpodobné.

Obrazek 12: Vývoj nově přijatých do oborů vzdělání skupin E a H, Karlovarský kraj, porovnání variant

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

Stejně jako v kraji Plzeňském, i zde je možné očekávat do školního roku 2011/12 pokles počtu nově přijatých do oborů vzdělání s výučním listem o necelou polovinu ve druhé variantě až o mírně více než polovinu ve variantě třetí. V nejvýhodnější variantě z pohledu vývoje přijímání do oborů vzdělání s výučním listem (variantě 1) by pokles představoval cca 25 % dnešního počtu nově přijatých do těchto oborů. Tato varianta však v podstatě svým průběhem odpovídá vývoji minulých let, tedy opět jakoby ani nepředpokládala demografický propad a jeho vliv na vývoj počtu nově přijatých do oborů vzdělání středního vzdělávání.

Podíl nově přijatých do oborů vzdělání s výučním listem ze všech nově přijatých (viz Příloha 4) navzdory klesajícímu trendu v minulých letech zůstává stále jeden z nejvyšších mezi všemi kraji, ve školním roce 2006/07 se pohybuje na úrovni 38,8 % a poprvé tak prolomil hranici 40 %.

I v dalších letech by měla pokračovat klesající tendence hodnot tohoto ukazatele, ačkoli pravděpodobně i nadále zůstane vysoko nad úrovní celorepublikového průměru. Stejně tak by jeho hodnoty měly i nadále patřit k nejvyšším v porovnání s ostatními kraji, pokud nedojde k rychlé změně struktury nově přijatých na střední školy, která zatím není předpokládána. Podle těchto předpokladů by v první i druhé variantě neměla hodnota sledovaného ukazatele dlouhodoběji poklesnout pod úroveň 30 % (v první variantě 35 %).

Podle třetí varianty by v některých letech mohla dosahovat dokonce k 27 %, i to by však byla jedna z nejvyšších hodnot mezi kraji.

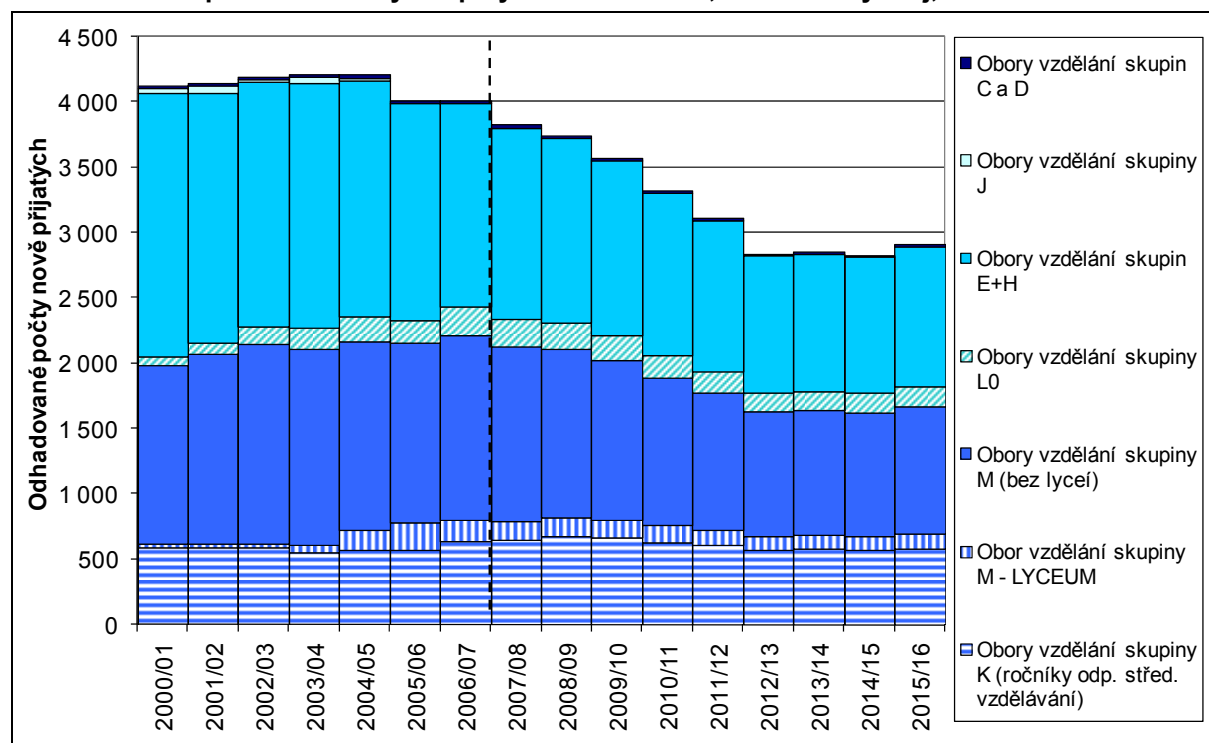
Počty přijímaných na střední školy jsou v tomto kraji tradičně velmi nízké, což je dáno celkově nízkým počtem obyvatel v kraji. O to významnější ale může být dopad dalšího demografického poklesu na počty nově přijatých do středního vzdělávání v dalších letech a to nejen v oborech vzdělání skupin E a H. Podle výsledků první varianty by zasloužily pozornost také poklesy počtů nově přijatých do ostatních skupin oborů vzdělání (viz obrázek 13).

Počty nově přijatých do oboru vzdělání gymnázií v kraji v posledních letech rostly, ve školním roce 2006/07 bylo přijato 639 osob. První varianta by rostoucí trend dovolila udržet ještě několik dalších let (díky žákům 6 a 8letých gymnázií, kteří v té době budou přecházet na vyšší stupeň, tedy do úrovně odpovídající střednímu vzdělávání) a tím by počty nově přijatých do tohoto oboru vzdělání začaly klesat až zhruba od školního roku 2009/10. Tento pokles by se měl zastavit okolo roku 2012 na hodnotách okolo 570 nově přijatých osob.

Naproti tomu počty nově přijatých do oborů vzdělání skupiny M, kterou opět uvažujeme odděleně od oboru vzdělání lyceum, v posledních letech spíše kolísají okolo hodnot 1,4 tis. V dalších projektovaných letech by však již podle této varianty bylo třeba očekávat pokles hodnot nově přijatých, který by se mohl zastavit na hodnotách okolo 1 tis. po roce 2011. Počty nově přijatých do oboru vzdělání lyceum v posledním školním roce poklesly oproti předchozímu školnímu roku a podle této varianty by jejich počty klesaly i nadále až zhruba k hodnotám okolo 100 nově přijatých ve školním roce 2012/13.

V kraji nejsou žádní nově přijatí do oborů vzdělání skupiny J již od školního roku 2005/06 a v tuto chvíli nic nenasvědčuje jejich významnému oživení. Do oborů vzdělání praktických škol (skupina oborů vzdělání C a D) je v současnosti přijímáno okolo 20 osob.

Obrázek 13: Dopad na všechny skupiny oborů vzdělání, Karlovarský kraj, varianta 1

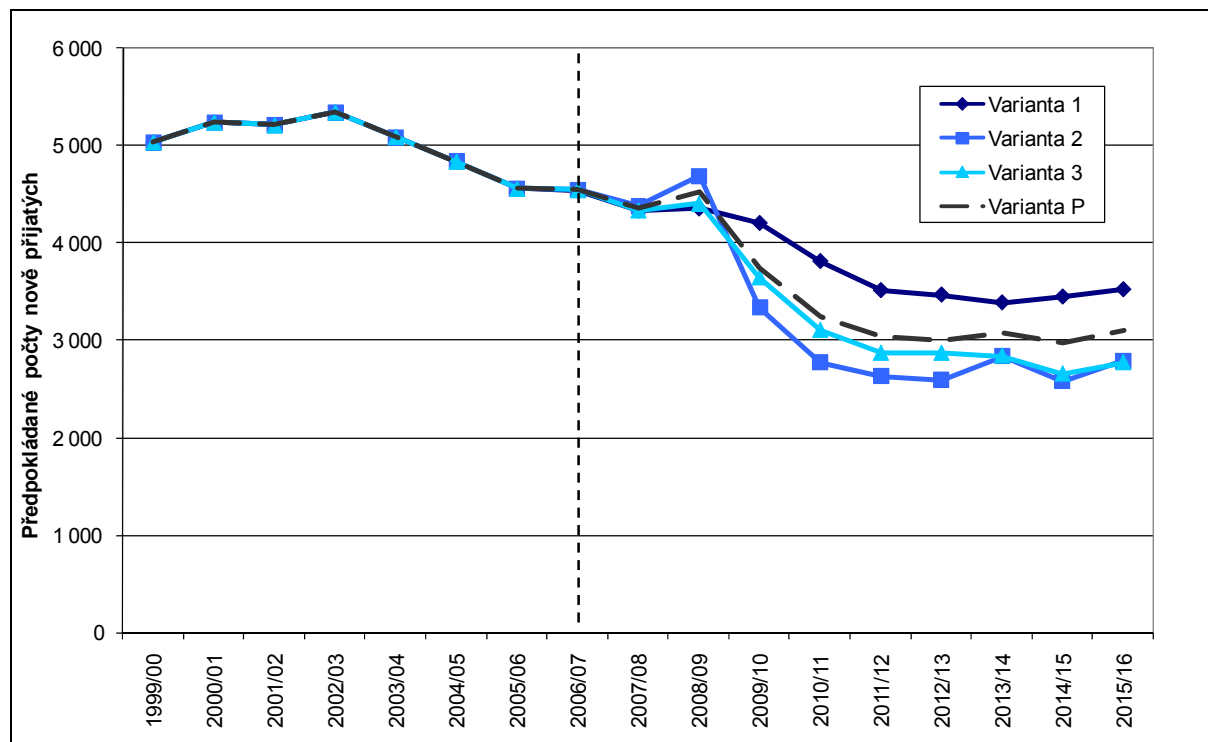
Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

Ústecký kraj

I Ústecký kraj patří k několika málo krajům, kde v roce 1993 došlo k nárůstu počtu narozených a kde se tento fakt patrně projeví v roce 2008 zvýšením počtu 15letých. Tím by po mírném poklesu, který lze očekávat ve školním roce 2007/08 mohlo dojít dokonce k opětovnému mírnému vzestupu počtu přijatých do oborů vzdělání s výučním listem. V dalších letech se však prudký pokles nejspíše stane neodvratitelným faktem.

Obrázek 14: Vývoj nově přijatých do oborů vzdělání skupin E a H, Ústecký kraj, porovnání variant

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

U Ústeckého kraje se setkáváme s tím, že varianta 3 je dokonce z pohledu oborů vzdělání s výučním listem mírně optimističtější než varianta 2. Je to dáno tím, že varianta 2 zanechává počty nově přijatých do oborů vzdělání skupiny K (gymnázium) a do oboru vzdělání lyceum stabilní a do ostatních skupin oborů vzdělání (kromě skupin E a H) uvažuje stabilní podíl nově přijatých vzhledem k absolventům základních škol. Varianta 3 více respektuje krajská specifika a také vývoj v minulých letech, což je pro Ústecký kraj z pohledu přijímání do oborů vzdělání skupin E a H výhodnější, protože na základě vývoje v minulých letech nelze očekávat výrazný nárůst počtu přijatých do oboru vzdělání gymnázium, nelze spoléhat ani na stabilní nebo dokonce rostoucí zájem o ostatní obory vzdělání s maturitní zkouškou a zároveň počty nově přijatých do oborů vzdělání skupin E a H v minulých letech neklesaly nijak prudce. To jsou důvody proč varianta 3 v tomto případě předpokládá mírnější dopady na obory vzdělání s výučním listem než je tomu u varianty 2.

Přesto i u tohoto kraje je nutné očekávat pokles počtu nově přijatých do oborů vzdělání s výučním listem do školního roku 2011/12 o více než 20 % a u méně příznivých variant až o cca 40 % proti současným počtům nově přijatých.

Hodnota podílu nově přijatých do oborů vzdělání s výučním listem ze všech nově přijatých (viz Příloha 4) sice v průběhu minulých let pozvolna klesala, ale tento klesající trend nebyl na rozdíl od většiny ostatních krajů jednoznačný ve všech sledovaných letech. Hodnota tohoto podílu během posledních let dokonce několikrát meziročně mírně vzrostla a v roce 2006/07 dosáhla 38,3 %, což je opět jedna z nejvyšších dosažených hodnot mezi kraji.

V dalších letech je tedy předpokládán pokles úrovně tohoto ukazatele, ovšem v souladu s vývojem dosavadním, tento pokles není odhadován jako jednoznačný a výrazný. Žádná z uvažovaných variant dokonce nepředpokládá, že by hodnota podílu mohla poklesnout pod 30 %, jen druhá varianta se k tomuto číslu v některých letech těsně přibližuje. Spolu s Karlovarským krajem by tak hodnoty tohoto ukazatele v průběhu prognózovaného období mohly zůstat nejvyšší dosahované v porovnání s ostatními kraji.

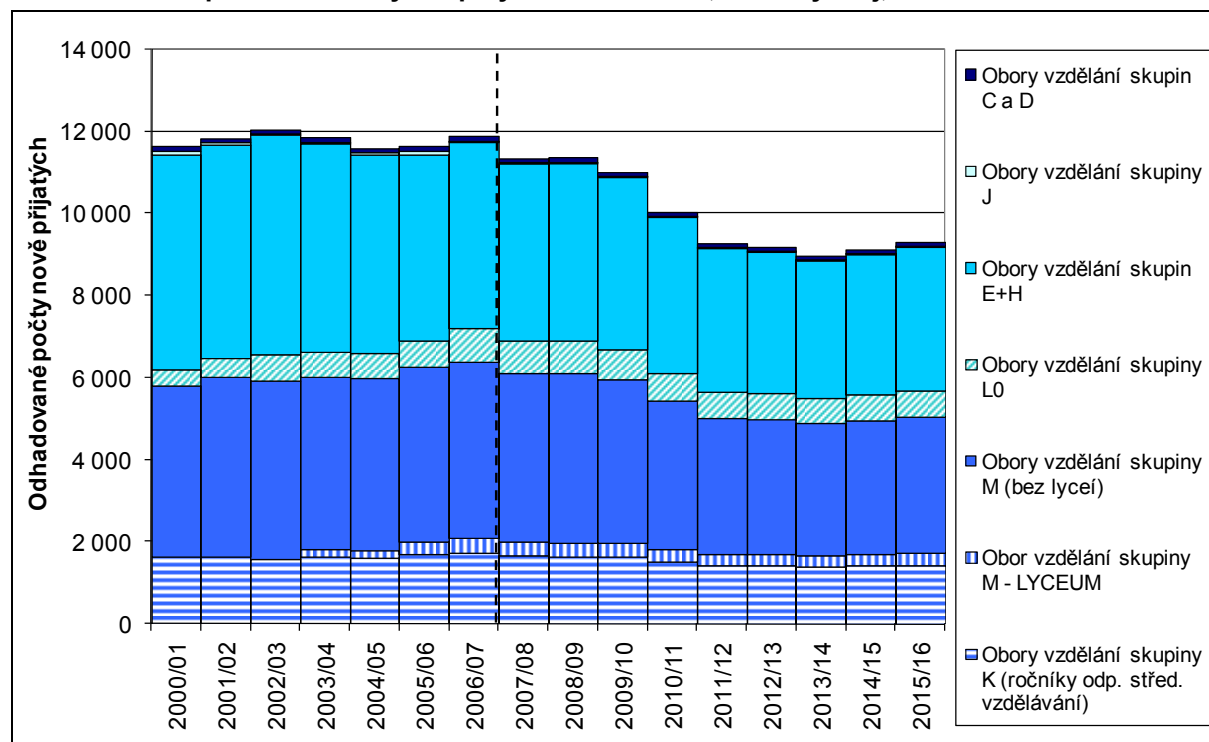
Podle výsledků první varianty jsou zmapovány možné dopady demografického vývoje do všech skupin oborů vzdělání (viz obrázek 15).

Počty nově přijatých do oboru vzdělání gymnázií ve školním roce 2006/07 vzrostly (přijato bylo 1733 osob). V dalších letech by podle této varianty však nebylo možné udržet rostoucí trend přijímaných do tohoto oboru vzdělání a jejich počty by začaly postupně klesat.

I počty nově přijatých do oborů vzdělání skupiny M, bez uvažování oboru vzdělání lyceum, v posledních několika letech vykazovaly spíše nárůsty, ovšem již od příštího školního roku by to podle této varianty nebylo dále možné a počty nově přijatých do těchto oborů vzdělání by postupně začaly klesat. Z dnešních hodnot cca 4,3 tis. by jejich počty klesly na úroveň 3,2–3,3 tis. po roce 2011. Obor vzdělání lyceum kraj zavedl až od roku 2003/04 a od tohoto školního roku počty nově přijatých do tohoto oboru vzdělání stále narůstaly. V školním roce 2006/07 bylo do tohoto oboru vzdělání přijato 359 osob. Tento počet by se však okolo roku 2011/12 mohl pohybovat jen na úrovni okolo 270 nově přijatých.

Počty nově přijatých do oborů vzdělání skupiny J se stabilně pohybují a budou pohybovat okolo cca 10 osob. Do oborů vzdělání praktických škol (skupiny oborů vzdělání C a D) v tomto kraji nastupuje lehce přes 100 osob každý rok. Během 5–6 let by jejich počty mohly o cca 20 osob poklesnout.

Obrázek 15: Dopad na všechny skupiny oborů vzdělání, Ústecký kraj, varianta 1

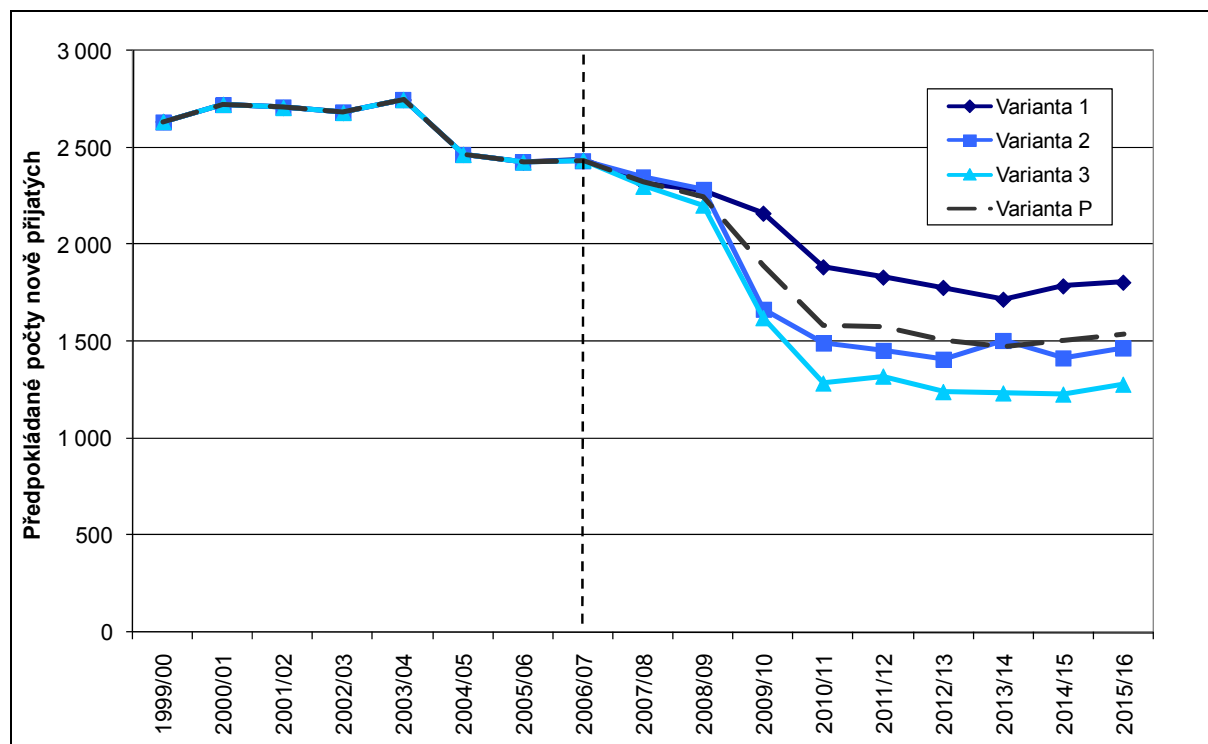

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

Liberecký kraj

Pokles počtu nově přijatých do oborů vzdělání s výučním listem je v Libereckém kraji jen velmi mírný a pozvolný. V minulosti docházelo také k pozvolnému poklesu počtu narozených dětí a nelze tedy předpokládat oživení počtu 15letých jako tomu bylo například v roce 2008 u kraje Ústeckého nebo Karlovarského.

Obrázek 16: Vývoj nově přijatých do oborů vzdělání skupin E a H, Liberecký kraj, porovnání variant

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

Až do školního roku 2008/09 se tedy předpokládá spíše velmi mírný pokles počtu nově přijatých do oborů vzdělání skupin E a H, který přibližně odpovídá trendu vývoje v minulých letech poznamenaný pozvolným úbytkem osob v odpovídající věkové skupině. V letech následujících, 2009/10 a 2010/11, však již pravděpodobně nebude možné podobný vývoj zachovat i přes tradičně silné postavení oborů vzdělání s výučním listem a spíše je nutné počítat s relativně rychlým poklesem počtu nově přijatých do těchto oborů vzdělání. V dalších letech by se tyto počty přijímaných mohly postupně stabilizovat.

I podle první varianty, tedy varianty nejoptimističtější z pohledu vývoje přijímání do oborů vzdělání s výučním listem, by do školního roku 2011/12 mohlo dojít k poklesu počtu nově přijatých až o přibližně čtvrtinu současného počtu. Druhá a třetí varianta předpokládají pokles mnohem výraznější – proti dnešním počtům o 40 až 45 %.

Podíl nově přijatých do oborů vzdělání s výučním listem ze všech nově přijatých (viz Příloha 4) je v současné době i přes klesající trend v minulých letech stále nejvyšší mezi kraji. V roce 2006/07 bylo dosaženo úrovně 41,7 % a Liberecký kraj tak zůstává jediným krajem, kde hodnota tohoto ukazatele stále neklesla pod 40 %. Klesající trend nastartovaný především od roku 2003 je však předpokládán i v dalších letech, kdy by podle varianty 2 i varianty 3 měl pod 40 % klesnout ve školním roce 2009/10. Podle druhé varianty by se měl v dalších letech přibližně ustálit na hodnotách okolo 35 % a podle varianty třetí je dokonce možný další relativně rychlý pokles na hodnoty okolo 30 %, v některých letech dokonce i lehce pod tuto úroveň.

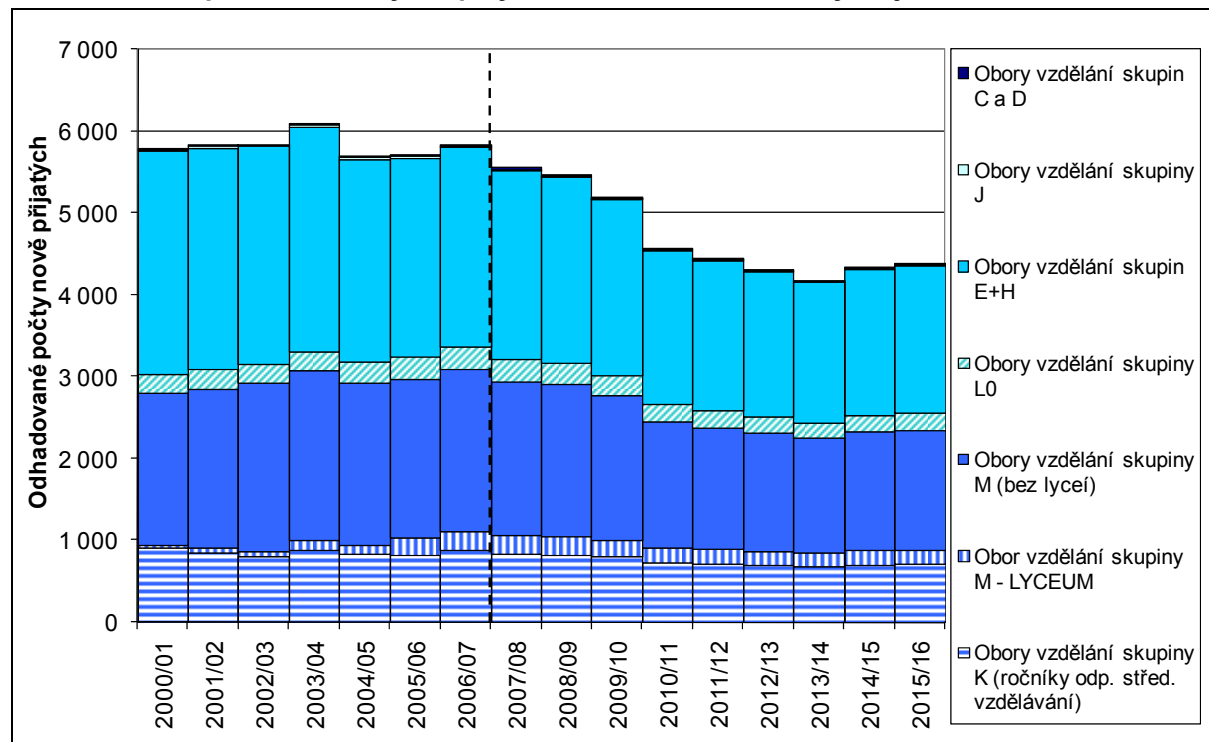
Ačkoli i nadále zůstanou hodnoty tohoto ukazatele mezi kraji jedny z nejvyšších, díky klesajícímu trendu v posledních letech a rozdílnému demografickému vývoji (proti např. kraji Ústeckému, Karlovarskému nebo Plzeňskému, kde je možné počítat s přechodným zvýšením počtu osob ve věku 15 let ještě v roce 2008) je možná situace, že již nebudou absolutně nejvyšší mezi všemi kraji a toto „prvenství“ případně právě kraji Ústeckému, Karlovarskému nebo Plzeňskému. Opět je vhodné se ještě v závěru této části vrátit k první variantě a věnovat jí samostatně pozornost a především dopadům podle této varianty do jednotlivých skupin oborů vzdělání (viz obrázek 17).

Počty nově přijatých do oboru vzdělání gymnázium v posledním školním roce mírně narostly, jinak byl ale jejich vývoj v posledních letech spíše nepravidelný. Ve školním roce 2006/07 bylo do tohoto oboru vzdělání přijato 871 osob. Jejich počet by se měl podle této varianty v dalších letech již jen snižovat a to až do školního roku 2013/14, kdy by se měl ustálit na hodnotách nižších než 700. V podstatě totéž, co v předchozím odstavci, je možné říci o počtech nově přijatých do oborů vzdělání skupiny M, kterou opět uvažujeme odděleně od oboru vzdělání lyceum. Do těchto oborů vzdělání bylo v posledních několika školních letech přijímáno necelých 2 tis. osob, jejich počty by se podle této varianty mohly během 5–6 let snížit o cca 500 osob.

Obor vzdělání lyceum kraj nerozvíjí nijak rychlým tempem, teprve ve dvou posledních školních letech počet nově přijatých do tohoto oboru vzdělání přesahuje 200 osob. Pokud by, podle první varianty, zůstal mezi absolventy základních škol stabilní zájem o jednotlivé obory vzdělání, byl by počet nově přijatých do oboru vzdělání lyceum nad úrovní 200 osob ještě přibližně 3 školní roky. V dalších letech by jeho klesající trend pokračoval a počty nově přijatých by se tak mohly ustálit až okolo roku 2012/13 na úrovni okolo 170 osob.

Počty nově přijatých do oborů skupin J, C a D se dohromady pohybují na úrovni pouhých 30 osob. Jejich počet by se podle této varianty navíc dále snižoval a během 6 let by se mohl postupně ustálit na počtech těsně nad 20.

Obrázek 17: Dopad na všechny skupiny oborů vzdělání, Liberecký kraj, varianta 1

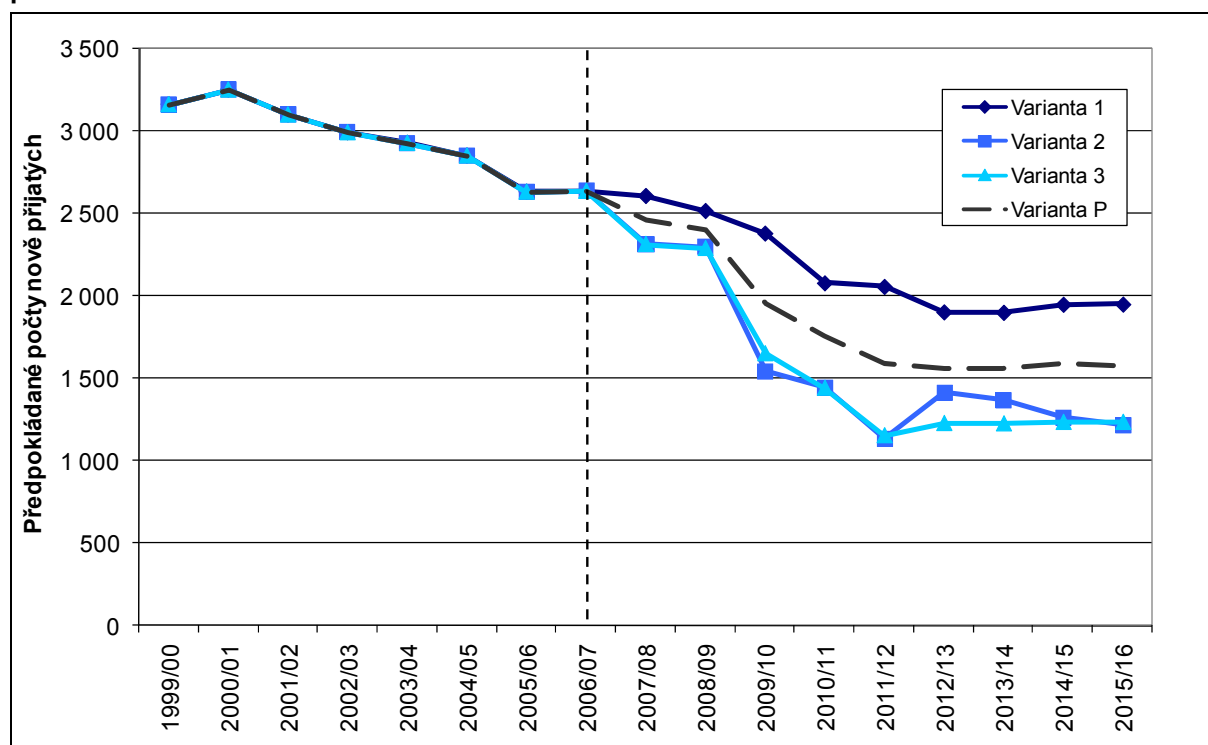

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

Královéhradecký kraj

V Královéhradeckém kraji lze zaznamenat relativně prudký pokles 15letých osob již v roce 2007 a tento fakt se patrně projeví i na počtech nově přijatých do oborů vzdělání s výučním listem. K dalšímu, tentokrát mnohem výraznějšímu, poklesu pravděpodobně dojde v roce 2009. Ten by měl trvat až do roku 2011. Tento rok je zlomový u většiny krajů a po něm by již mohlo dojít ke stabilizaci počtu přijatých do oborů vzdělání skupin E a H nebo dokonce i k jejich nárůstu.

Obrázek 18: Vývoj nově přijatých do oborů vzdělání skupin E a H, Královéhradecký kraj, porovnání variant

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

V období nejvýraznějšího populačního propadu do roku 2011/12 by mohl kraj zaznamenat propad počtu přijatých do oborů vzdělání s výučním listem o více než 20 % podle varianty 1, ale i o více než 55 % podle variant 2 a 3, které mají až do tohoto školního roku velmi podobný průběh. Důvodem tak výrazného rozdílu mezi první variantou a ostatními je trvalý a již dlouhodobý demografický pokles počtu 15letých, který trvá již od roku 2001 (s jedinou výjimkou v roce 2006), a způsobuje postupné uvolňování kapacit středních škol již v současnosti. Po roce 2008 se tento demografický propad ještě prohloubí a v tuto chvíli není jednoznačné, co takový vývoj způsobí v preferencích uchazečů o střední vzdělávání. Podle patrně nejpravděpodobnější průměrné varianty by počet nově přijatých do oborů vzdělání s výučním listem mohl poklesnout proti současným hodnotám o přibližně polovinu do roku 2011/12.

Podíl nově přijatých do oborů vzdělání s výučním listem přijatých ze všech nově přijatých (viz Příloha 4) je v průběhu let mírně nad hodnotami celorepublikového průměru. V posledních několika letech však hodnoty tohoto ukazatele v Královéhradeckém kraji relativně rychle klesaly (ve školním roce 2006/07 podíl 33,8 %). Podle druhé a třetí varianty by měl pokles pokračovat i v dalších letech a ve školním roce 2009/10 by se měl pohybovat okolo 25 %, o 3 roky později dokonce okolo 20 %. V dalších letech by ale měl již opět mírně narůstat vlivem postupného zvyšování počtu 15letých osob. Hodnoty tohoto ukazatele by tak i nadále měly zůstat mírně nad průměrem ČR.

Možný dopad do všech skupin oborů vzdělání podle první varianty viz obrázek 19.

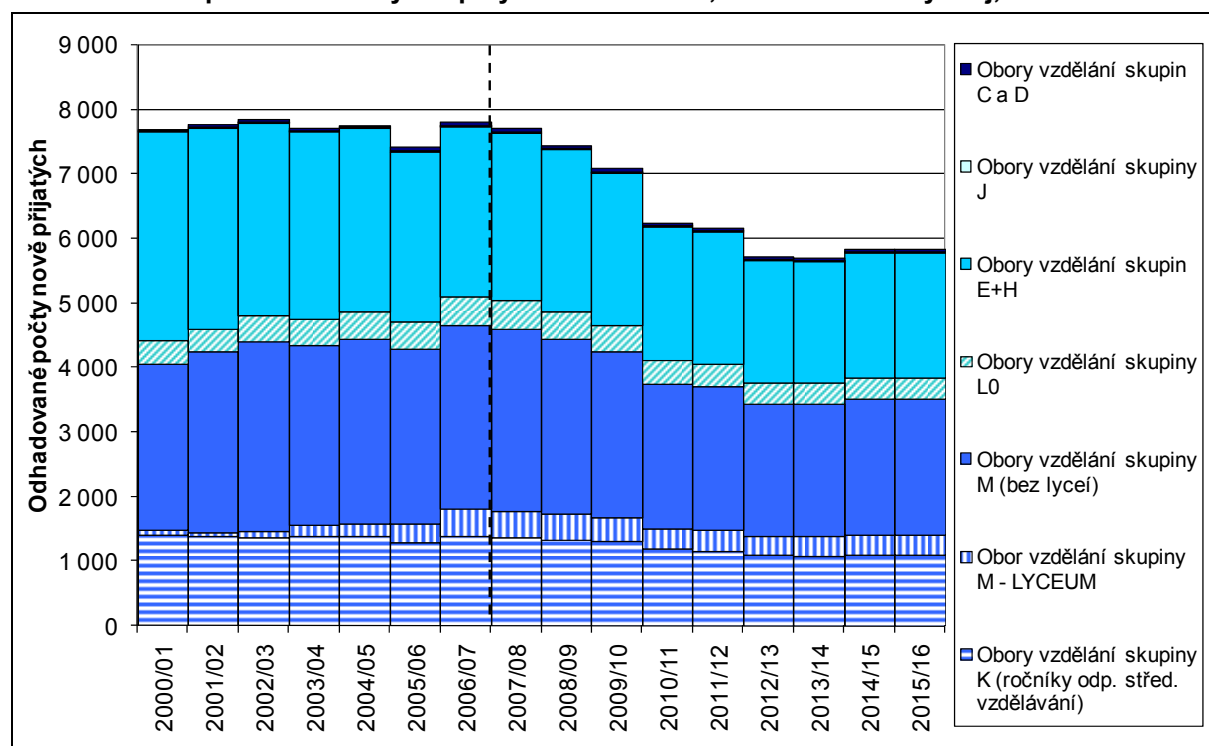
Počet nově přijatých do oboru vzdělání gymnázium v posledním školním roce dosahoval téměř k 1,4 tis. Při stabilním zájmu o tento obor vzdělání mezi absolventy základních škol, jak předpokládá první varianta, by jejich počet v dalších letech klesal a to na úroveň zhruba 1,1 tis. během následujících cca 5 let.

Počty nově přijatých do oborů vzdělání skupiny M, bez oboru vzdělání lyceum, v posledních letech spíše kolísaly a ve školním roce 2006/07 přesáhly 2,8 tis. Podle předpokladů první varianty by se nad touto úrovní mohly udržet ještě jeden rok, pak by již počty nově nastupujících do těchto oborů vzdělání klesaly relativně rychlým tempem a po roce 2011 by se přiblížily až k hranici 2 tis.

Počet nově přijatých do oboru vzdělání lyceum rychle narostl především v posledním školním roce, kdy nově nastoupilo více než 400 žáků, tedy o více než 100 větší počet než v předchozím školním roce. V dalších letech varianta počítá se stabilním nerostoucím zájmem a počty přijatých do tohoto oboru vzdělání by měly postupně začít klesat. Po roce 2011 by do oboru vzdělání lyceum mohlo nastupovat jen cca 300 osob ročně.

Počty nově přijatých do oborů skupin J, C a D se celkem pohybují na úrovni přibližně 60 osob. Jejich počet by se podle této varianty navíc dále snižoval a během 6 let by se mohl postupně ustálit na počtech okolo 40.

Obrázek 19: Dopad na všechny skupiny oborů vzdělání, Královéhradecký kraj, varianta 1

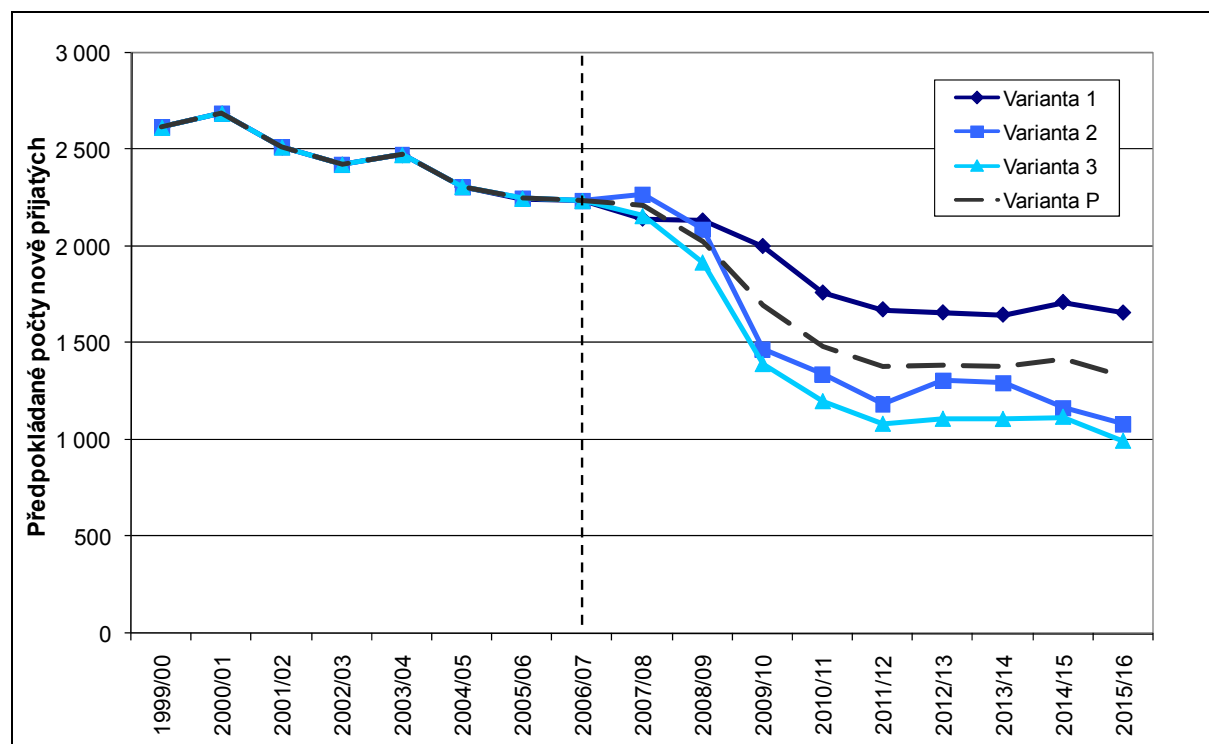
Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

Pardubický kraj

Pardubický kraj, stejně jako kraj Královéhradecký, zaznamenává až do roku 2011 téměř stabilní pokles počtu 15letých v populaci (s přechodnou výjimkou v některých letech). Takový vývoj se pak samozřejmě odráží i v odhadech počtu přijatých do středního vzdělávání.

K největšímu propadu počtu přijatých do oborů vzdělání s výučním listem by mělo docházet mezi lety 2009/10 až 2011/12. V dalších letech je už možné očekávat spíše stabilizaci počtu přijatých jako je tomu u většiny ostatních krajů. Přesto by počet nově přijatých mohl z dnešních hodnot poklesnout na minima cca o 500–1000 nižší než je tomu dnes, což je pokles o čtvrtinu (podle varianty 1) až o přibližně polovinu (podle variant 2 a 3) nově přijímaných.

Obrázek 20: Vývoj nově přijatých do oborů vzdělání skupin E a H, Pardubický kraj, porovnání variant

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

Podíl nově přijatých do oborů vzdělání s výučním listem ze všech nově přijatých (viz Příloha 4) na počátku 21. století relativně rychle klesal a dostal se několik procentních bodů pod republikový průměr. Po roce 2002 se však tento pokles zpomalil a v roce 2005/06 došlo dokonce k mírnému navýšení proti předchozímu školnímu roku. Ve školním roce 2006/07 hodnota opět mírně poklesla a to na 32,4 %, což zhruba odpovídá průměrné hodnotě vykazované za celou republiku. Klesající trend je předpokládán i do dalších let, i když vzhledem k vývoji let posledních není očekáván nijak rychlý pokles.

Podle třetí varianty by mohla hodnota sledovaného ukazatele poklesnout pod hladinu 30 % již v roce 2008/09, podle druhé varianty o jeden školní rok později. V dalších letech by se uvedený podíl mohl podle druhé varianty pohybovat na úrovni okolo 25 % a podle třetí varianty dokonce ještě o 2–3 procentní body níž. Ve výsledku by tak kraj úroveň tohoto ukazatele zůstal i nadále na úrovni celorepublikového průměru, případně lehce nad tímto průměrem.

Možný dopad do všech skupin oborů vzdělání podle první varianty viz obrázek 21.

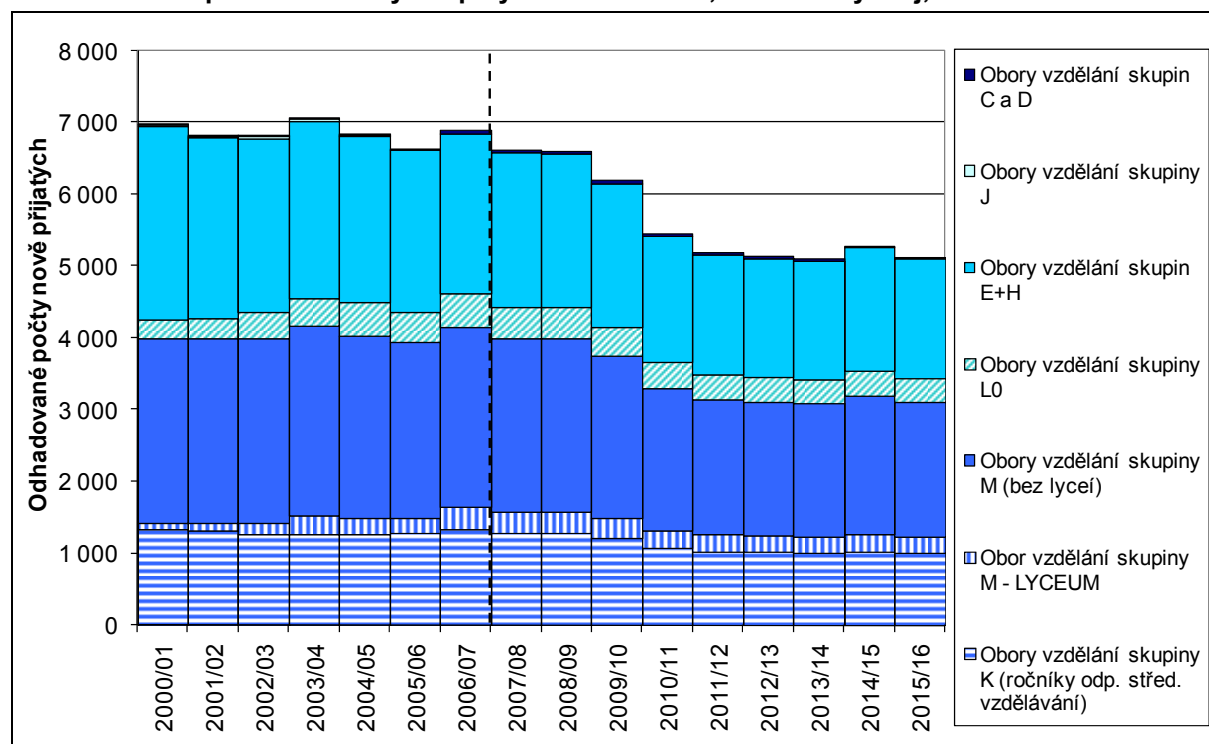
Počet nově přijatých do oboru vzdělání gymnázium v posledních letech mírně rostl a ve školním roce 2006/07 přesahoval 1,3 tis. osob. V dalších letech by se však tento trend za předpokladů první varianty začal obracet a v rozmezí 5 let by tak mohlo dojít k poklesu počtu nově přijatých v jednotlivých letech o přibližně 300 osob.

Počty nově přijatých do oborů vzdělání skupiny M (uvažované bez oboru vzdělání lyceum) v minulých letech spíše kolísaly a v posledním školním roce mírně narostly. V dalších letech by však podle první varianty bylo třeba očekávat spíše pokles, který by se měl výrazněji urychlit především po roce 2009. Během dalších 2–3 let by tak počty nově přijatých do těchto oborů vzdělání každý rok kolísaly jen okolo 1,9 tis., tedy přibližně o 600 osob nižších než je tomu v současnosti.

Po zavedení oboru vzdělání lyceum nedocházelo k jeho rychlému rozvoji, ten probíhal spíše pomalejším tempem a postupně. Ve školním roce 2006/07 byl počet nově přijatých do tohoto oboru vzdělání o málo vyšší než 300 osob. Uvažovaná varianta však nepředpokládá další navyšování zájmu uchazečů a tak by se vlivem demografického poklesu počet nově přijatých začal postupně snižovat. Během cca 5 let by se tak mohl ustálit na úrovni zhruba o 70 osob nižší než je v současné době.

Již dva školní roky nebylo přijímáno do oborů vzdělání skupiny J a její výrazné oživení se nepředpokládá ani v dalších letech. Do oborů vzdělání praktických škol (skupiny C a D) bylo v posledním školním roce přijato 40 žáků, při stabilním zájmu ze strany absolventů základních škol v dalších letech by se i tento počet začal postupně snižovat a ustálit by se mohl přibližně po 5 školních letech a to na úrovni cca 30 nově přijatých každý rok.

Obrazek 21: Dopad na všechny skupiny oborů vzdělání, Pardubický kraj, varianta 1

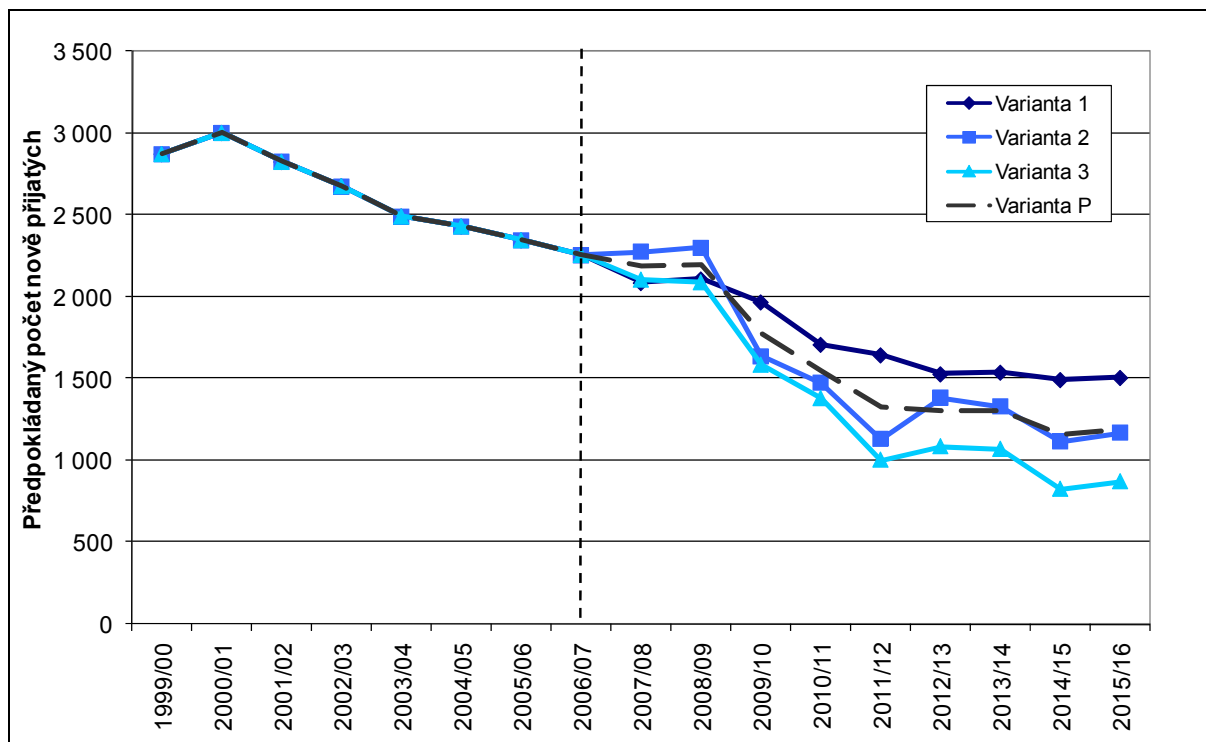
Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

Kraj Vysočina

V tomto kraji zůstával počet narozených relativně stabilní až do roku 1993, k výraznějšímu poklesu došlo poprvé až v roce následujícím. Pokles však trval až do roku 1996 a počet 15letých tak klesá až do roku 2011. Pokles počtu narozených v roce 1996 (tito narození dosáhnou věku 15 let v roce 2011) byl u tohoto kraje dokonce druhý největší mezi kraji ČR (za krajem Karlovarským). K výraznému poklesu počtu narozených došlo ještě v roce 1999, kdy tento kraj zaznamenal mezi kraji největší relativní pokles. To se projeví v počtech 15letých v roce 2014, kdy lze očekávat opět vliv na počty nově přijatých do oborů vzdělání středního vzdělávání.

Obrázek 22: Vývoj nově přijatých do oborů vzdělání skupin E a H, kraj Vysočina, porovnání variant

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

Pokles nově přijatých do středního vzdělávání je v kraji Vysočina relativně stabilní a trvalý. Změna tohoto vývoje je možná ve školním roce 2008/09 opět vlivem mírného oživení počtu 15letých v tomto roce v kraji jako důsledek přechodného zvýšení počtu narozených v roce 1993. Po tomto roce je však již nutné počítat s prudkým snižováním počtu přijímaných do středního vzdělávání, především patrně do oborů vzdělání s výučním listem.

Do roku 2011/12 by tak mohl počet přijímaných do těchto oborů poklesnout podle první varianty o téměř 30 % dnešních počtů. Podle méně příznivých variant by pokles mohl dosáhnout až na 50–55 %.

Zmíněný propad počtu 15letých, který je možné očekávat v roce 2014, by opět mohl negativně ovlivnit počty přijatých do středního vzdělávání v tomto roce.

Podíl nově přijatých do oborů vzdělání s výučním listem ze všech nově přijatých (viz Příloha 4) na počátku 21. století relativně rychle klesal. Z hodnot o několik procentních bodů vyšších než byl republikový průměr v té době se do roku 2002 průměru vyrovnal a do současnosti se na průměrné hodnotě pohybuje, v roce 2006/07 bylo dosaženo hodnoty 32,1 %. Pokles hodnot tohoto ukazatele je předpokládán i v dalších letech a to v druhé a třetí variantě. Podle nich by ve školním roce 2009/10 mohlo být dosaženo hodnoty pod 30 % a třetí varianta v závěru prognózovaného období předpokládá dokonce pokles i pod 20 %.

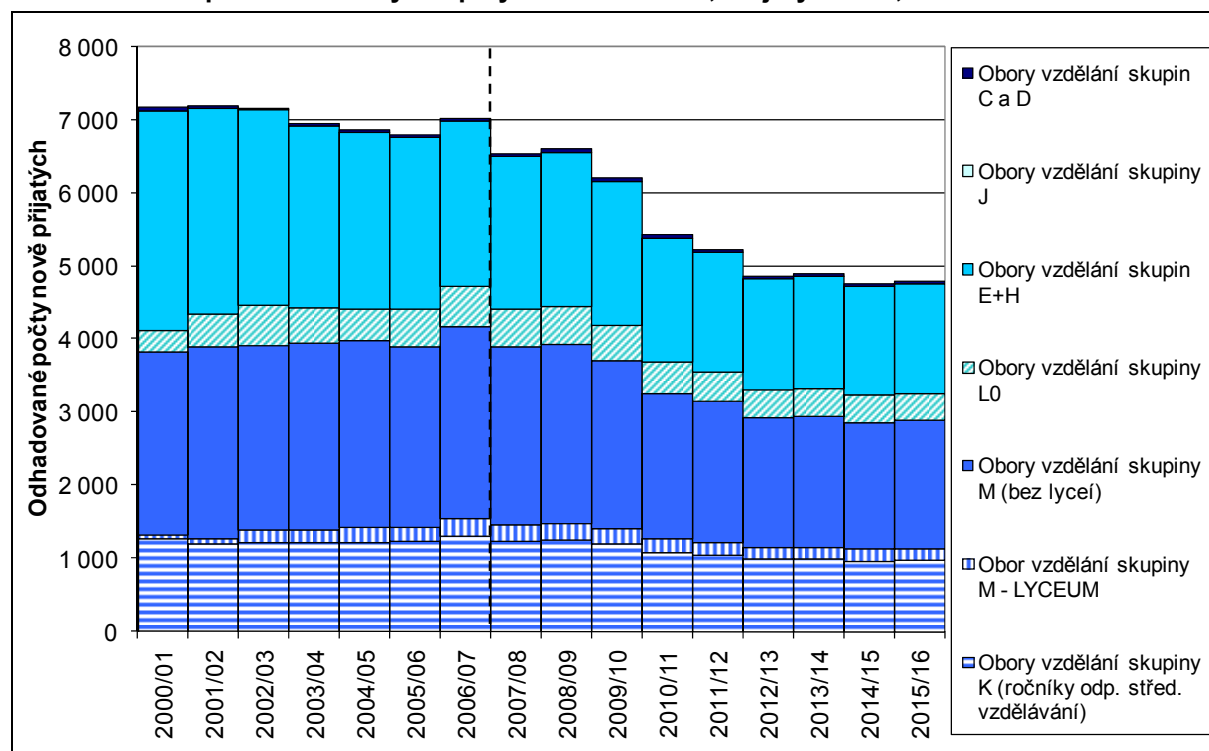
Tím by hodnoty ukazatele i nadále byly velmi blízko u průměrných hodnot vykazovaných za ČR. Možný dopad do všech skupin oborů vzdělání podle první varianty viz obrázek 23.

Počty přijímaných do oboru vzdělání gymnázium v kraji v posledních letech rostou, ale jen velmi mírným tempem. Ve školním roce 2006/07 se jejich počty přiblížily k hodnotě 1,3 tis. Pokud bychom v souladu s první variantou předpokládali, že by se již dál neměl měnit zájem o tyto obory, vyjádřený podílem nově přijatých k absolventům základních škol, pak by počty nově přijatých začaly klesat hned od školního roku 2007/08 a během řádově pěti let by se mohly začít ustalovat na úrovni okolo 1 tis. osob ročně.

Počet nově přijatých do oborů vzdělání skupiny M, uvažované bez oboru vzdělání lyceum, v roce 2005/06 mírně poklesl, v následujícím školním roce opět stoupl. Podle první varianty by se jednalo jen o přechodné navýšení a dále by počty přijímaných do těchto oborů vzdělání klesaly každým rokem. Ze současného počtu okolo 2,6 tis. by tak mohlo dojít během 5–6 let ke snížení na hodnoty na cca 1,8 tis. osob, tedy přibližně o 800 osob nižší než je tomu dnes. Obor vzdělání lyceum byl v kraji zaváděn postupně a relativně pomalým tempem. Díky němu ve školním roce 2006/07 do tohoto oboru vzdělání nastupovalo jen 240 žáků. Při předpokladu stabilního zájmu v dalších letech by se i tento počet začal snižovat. V nejbližších dvou školních letech by šlo o pokles relativně mírný a pozvolný, ovšem jen další 3 školní roky by stačily, aby počty nově přijatých klesly na hodnoty okolo 175 a v následujících školních letech dokonce jen na hodnoty okolo 165 žáků.

Po celé sledované období nebylo v kraji přijímáno do oborů vzdělání skupiny J a není předpokládáno ani nadále. Do oborů vzdělání praktických škol (skupiny C a D) bylo v posledních letech přijímáno okolo 50 žáků každý rok. Tento počet by v rozmezí cca 5 let mohl poklesnout na úroveň 30–35 žáků.

Obrázek 23: Dopad na všechny skupiny oborů vzdělání, kraj Vysočina, varianta 1

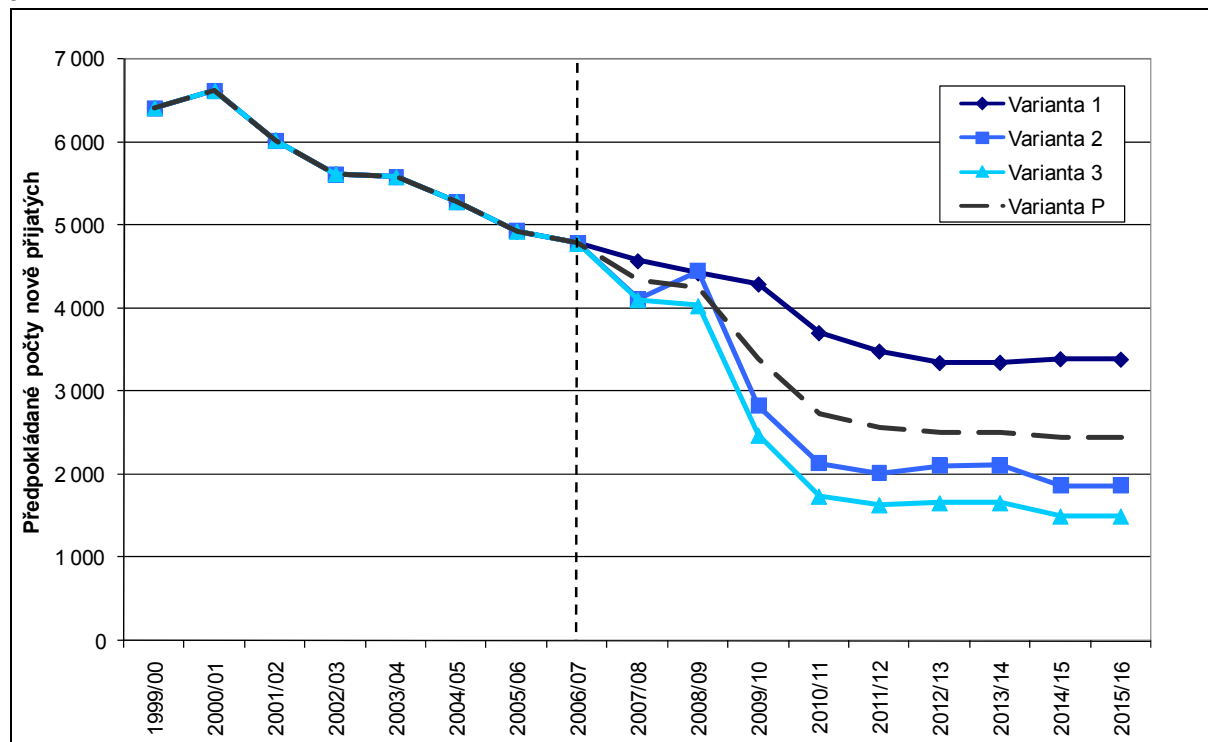

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

Jihomoravský kraj

Jihomoravský kraj je další z krajů, které v roce 1993 zaznamenaly ještě mírný nárůst počtu narozených. To by se mohlo odrazit v přechodném nárůstu počtu přijatých i do oborů vzdělání s výučním listem ve školním roce 2008/09. Stejně jako ostatní kraje pak i tento zaznamená pokles počtu 15letých v populaci, způsobený poklesem počtu narozených v letech 1994 a 95. Tento vývoj byl však v roce následujícím již výrazně mírnější než ve většině ostatních krajů, proto ve školním roce 2011/12 už lze očekávat relativně stabilizaci počtu nově přijatých od středního vzdělávání, včetně oborů vzdělání skupin E a H.

Obrázek 24: Vývoj nově přijatých do oborů vzdělání skupin E a H, Jihomoravský kraj, porovnání variant

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

Celkový pokles počtu osob věkově odpovídajících nástupu na střední školu je v kraji jeden z nejvýraznějších, otázkou je, jak na tak radikální změnu vývoje zareagují uchazeči o střední vzdělávání a jak budou ovlivněny jejich preference při volbě oboru vzdělání. Podle první, z hlediska oborů vzdělání s výučním listem nejmírnější, varianty by pokles počtu přijatých do těchto oborů vzdělání mohl v nejbližších letech pokračovat obdobným tempem jako dosud, výraznější propad by bylo nutné očekávat až od školního roku 2010/11. Do roku 2011/12 by tak počty přijatých do těchto oborů vzdělání mohly poklesnout o necelých 30 %. Podle druhé a třetí varianty by byl propad přijímaných mnohem výraznější a s přestávkou v roce 2008/09 by trval již od roku 2007/08 do roku 2010/11. Do školního roku 2011/12 by tak počty přijatých do těchto oborů vzdělání mohly poklesnout až o 60–65 %.

Podíl přijatých do oborů vzdělání s výučním listem ze všech nově přijatých (viz Příloha 4) v posledních letech relativně rychle klesá a pohybuje se na úrovni o několik procentních bodů níže než je hodnota průměrná pro celou republiku. V roce 2006/07 bylo v kraji dosaženo úrovně 30,1 %. S největší pravděpodobností hned v následujícím školním roce 2007/08 bude překonána hladina 30 % a další klesající trend by měl u tohoto ukazatele následovat v dalších letech. Podle třetí varianty by hodnota ukazatele mohla v roce 2009/10 klesnout i pod 20 %. Podle třetí varianty je dokonce možné, že tato hodnota klesne po roce 2010/11 až k úrovni 15 %. Spolu s Prahou tak i Jihomoravský kraj může prolomit úroveň 15 %, která je v optimálním případě považována pro tento ukazatel

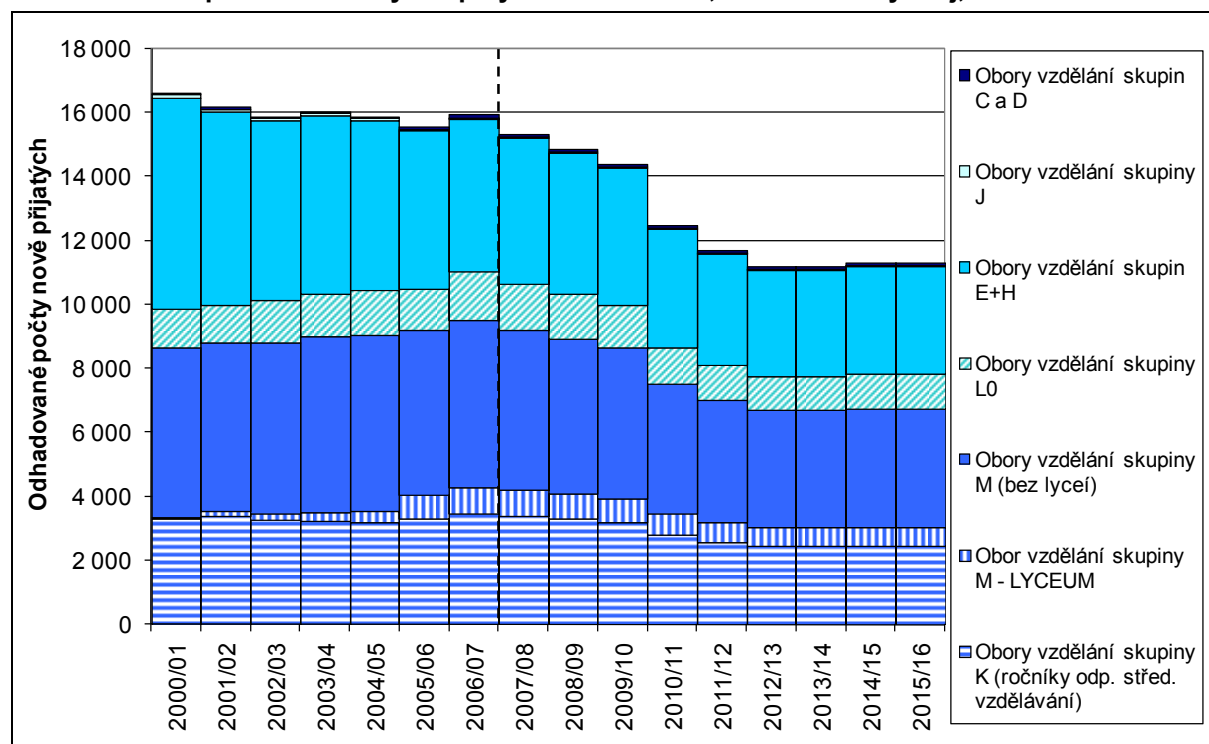
za minimální. Možný dopad do všech skupin oborů vzdělání podle první varianty viz obrázek 25.

Poslední tři školní roky v kraji dochází k navyšování absolutního počtu nově přijatých do oboru vzdělání gymnázium. Ve školním roce 2006/07 tento počet dosáhl přes 3,4 tis. Pokud však, v souladu s první variantou, budeme předpokládat, že v dalších letech již neporoste zájem o tyto obory, začal by počet nově přijatých do oboru vzdělání gymnázium klesat jako důsledek dopadu demografického vývoje. Pokles v nejbližších 2–3 letech by byl spíše pozvolnější, ovšem pak by stačily pouhé 2 školní roky a do těchto oborů vzdělání by bylo přijímáno v kraji jen cca 2,5 tis. žáků. V dalších letech by byl ještě pravděpodobný další pokles, ale ne tak výrazný.

K výraznému poklesu počtu nově přijatých do oborů vzdělání skupiny M (bez oboru vzdělání lyceum) došlo již ve školním roce 2005/06. V následujícím školním roce se tento počet opět zvýšil na hodnotu přes 5,2 tis. Stabilizace zájmu o tyto obory vzdělání by vedla opět k dalšímu snižování a to hned od následujícího školního roku. Po 5 školních letech by tak počty nově přijatých do těchto oborů vzdělání byly zhruba na úrovni 3,8 tis. a nebyl by vyloučený jejich další pokles v následujících několika školních letech.

Obor vzdělání lyceum byl v prvních letech po jeho zavedení rozšiřován jen pozvolna. Změna nastala až od školního roku 2005/06, kdy došlo k prudkému nárůstu počtu přijatých do tohoto oboru vzdělání. Tento nový trend pokračoval i v následujícím školním roce. Pravděpodobně právě tento fakt stojí za rychlým poklesem počtu nově přijatých do ostatních oborů vzdělání skupiny M. V současné době se již počty nově přijatých do oboru vzdělání lyceum blíží k 850, při stabilním zájmu o tento obor vzdělání by klesly k cca 600 osob. Do oborů vzdělání skupin J, C a D v posledních letech nastupuje každý rok přibližně přes 100 žáků. Podle uvažované varianty by jejich počty klesly na úroveň okolo 80 nově přijatých každý rok a to přibližně do 5–6 dalších školních let.

Obrázek 25: Dopad na všechny skupiny oborů vzdělání, Jihomoravský kraj, varianta 1

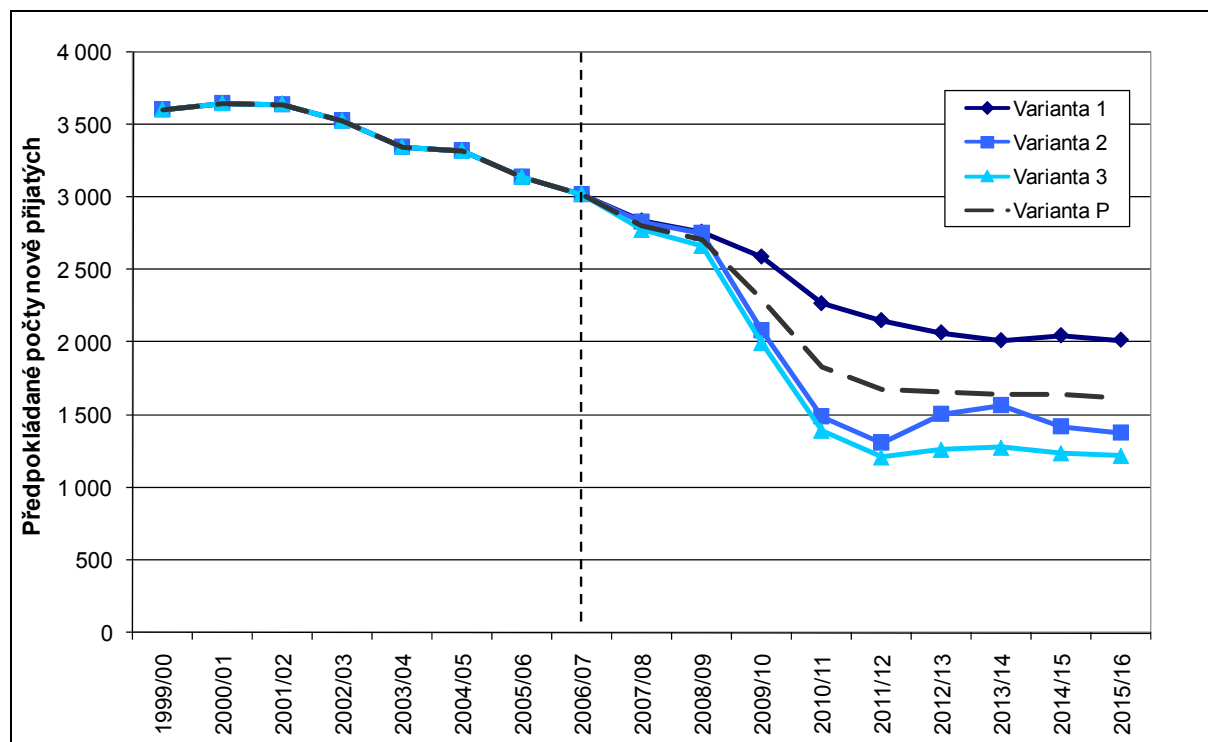

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

Olomoucký kraj

Olomoucký kraj zaznamenává a patrně bude zaznamenávat pokles počtu 15letých již od roku 2006 a narozdíl od většiny ostatních krajů nejrychlejší pokles 15letých osob lze očekávat až v roce 2010, tedy o rok později než u většiny jiných krajů. Tím může být pokles nově přijatých do středního vzdělávání fakticky rozložen do dvou let. Místo náhlého poklesu v jednom roce může tento pokles trvat teoreticky roky dva. Oba dva roky však patrně bude velmi strmý. V dalších letech by situace v počtech nově přijatých mohla být relativně stabilizovaná, jako je tomu i u většiny jiných krajů.

Obrázek 26: Vývoj nově přijatých do oborů vzdělání skupin E a H, Olomoucký kraj, porovnání variant

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

Strmý pokles počtu osob věkově příslušných nástupu do středních škol však opět způsobuje velkou variabilitu jednotlivých variant. Podle nejmírnější z nich, varianty 1, by do roku 2011/12 mohl počet přijatých do oborů vzdělání s výučním listem poklesnout přibližně o 30 % proti dnešním hodnotám. Podle méně příznivých variant by byl pokles mnohem rychlejší, protože by uchazeči patrně dávali větší přednost vzdělávání v žádanějších oborech vzdělání (gymnázium, lyceum a jiné obory vzdělání s maturitní zkouškou). V takovém případě by obory vzdělání s výučním listem mohly zaznamenat pokles počtu přijatých až 55–60 % proti současnému stavu.

Olomoucký kraj se mezi moravskými kraji vyznačuje tradičně nejvyšším podílem nově přijatých do oborů vzdělání s výučním listem ze všech nově přijatých (viz Příloha 4). V rámci republiky se ale nejedná o hodnoty nijak výjimečné a jsou spíše jen lehce nad průměrem. V posledních letech je navíc zaznamenáván klesající trend těchto hodnot.

Pokud by takový vývoj pokračoval i v dalších letech, pak by hodnota ukazatele poklesla pod úroveň 30 % v roce 2009/10 (podle druhé a třetí varianty) a o další dva školní roky později by se patrně již přiblížila k úrovni okolo 20 %. Patrně by tak i nadále podíl zůstal nejvyšší mezi moravskými kraji a lehce nad průměrem ČR.

Možný dopad do všech skupin oborů vzdělání podle první varianty viz zobrazuje obrázek 27.

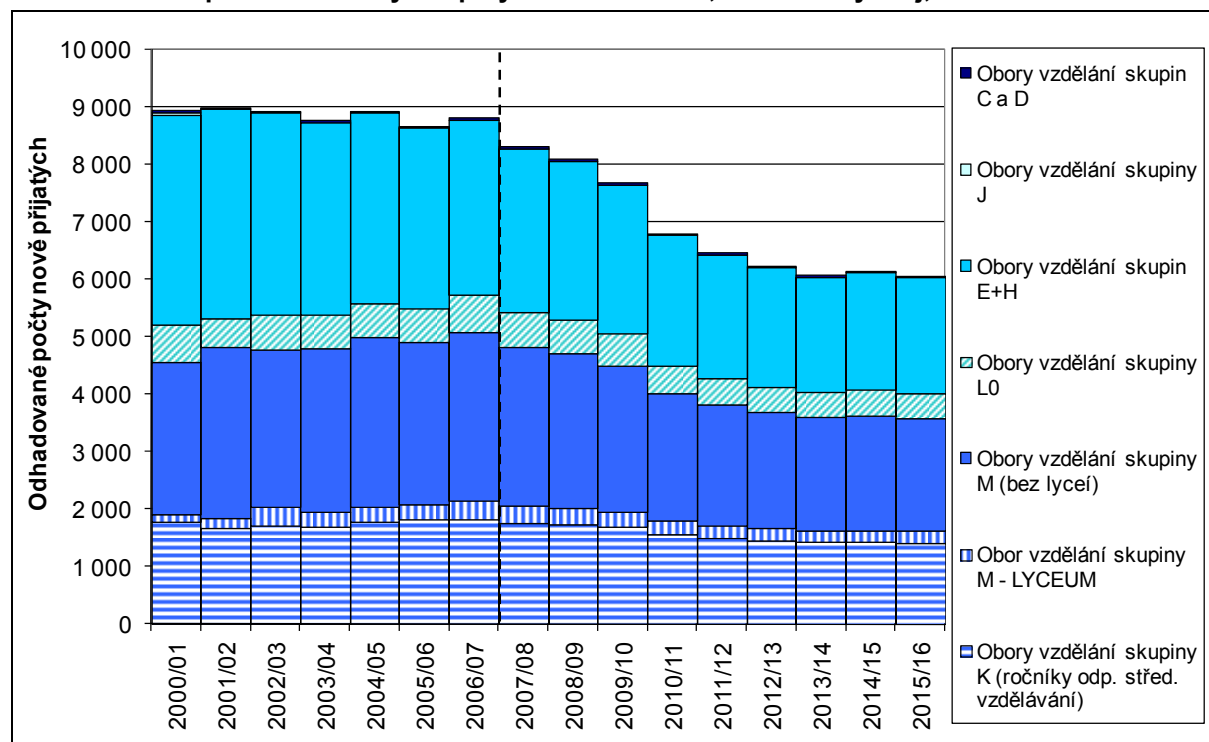
Počty nově přijatých do oboru vzdělání gymnázium v posledních letech spíše narůstaly a jejich počet se v absolutním vyjádření ustálil ve školním roce 2006/07, kdy již přesahoval 1,8 tis. osob. Stabilní zájem o tyto obory vzdělání v dalších letech, který předpokládá první varianta, by však zapříčinil snižování počtu nově přijatých a během 5 let by do oboru vzdělání gymnázium každoročně nastupovalo již jen okolo 1,5 tis. žáků. V následujících letech by navíc nebyl vyloučen ani další mírný pokles.

Počty nově přijatých do oborů vzdělání skupiny M, uvažované bez oboru vzdělání lyceum, v minulosti kolísaly na úrovni lehce pod hodnotou 3 tis. Stabilizace zájmu o tyto obory vzdělání ze strany absolventů základních škol by způsobila, že po cca 5–6 školních letech by počty nově přijatých kolísaly na úrovni jen lehce přes 2 tis. nově přijatých.

Obor vzdělání lyceum byl a stále je zaváděn jen velmi opatrně a pozvolna. Počty nově přijatých do tohoto oboru vzdělání v současné době jen mírně překračují 300 osob. Jak již bylo uvedeno, varianta 1 předpokládá stabilizaci zájmu o jednotlivé obory vzdělání a tím by demografický vývoj způsobil pokles počtu nově přijatých i u oboru lyceum. Mohl by tak poklesnout zhruba o 100 žáků a po 5 letech by počty nově přijatých mohly jen mírně překračovat počet 200 osob.

V kraji nejsou přijímáni žádní žáci do oborů vzdělání skupiny J již od školního roku 2001/02. Ani v dalších letech tedy není předpokládáno, že by se tato situace změnila. Naopak do oborů vzdělání praktických škol (skupina C a D) počet nově přijatých v posledním roce vzrostl dvojnásobně vzhledem k roku předchozímu a dosáhl počtu 43 nově přijatých. Při stabilním zájmu o tyto obory vzdělání v dalších letech by do nich pravděpodobně za 5 let nastupovalo okolo 30 žáků každý rok.

Obrázek 27: Dopad na všechny skupiny oborů vzdělání, Olomoucký kraj, varianta 1

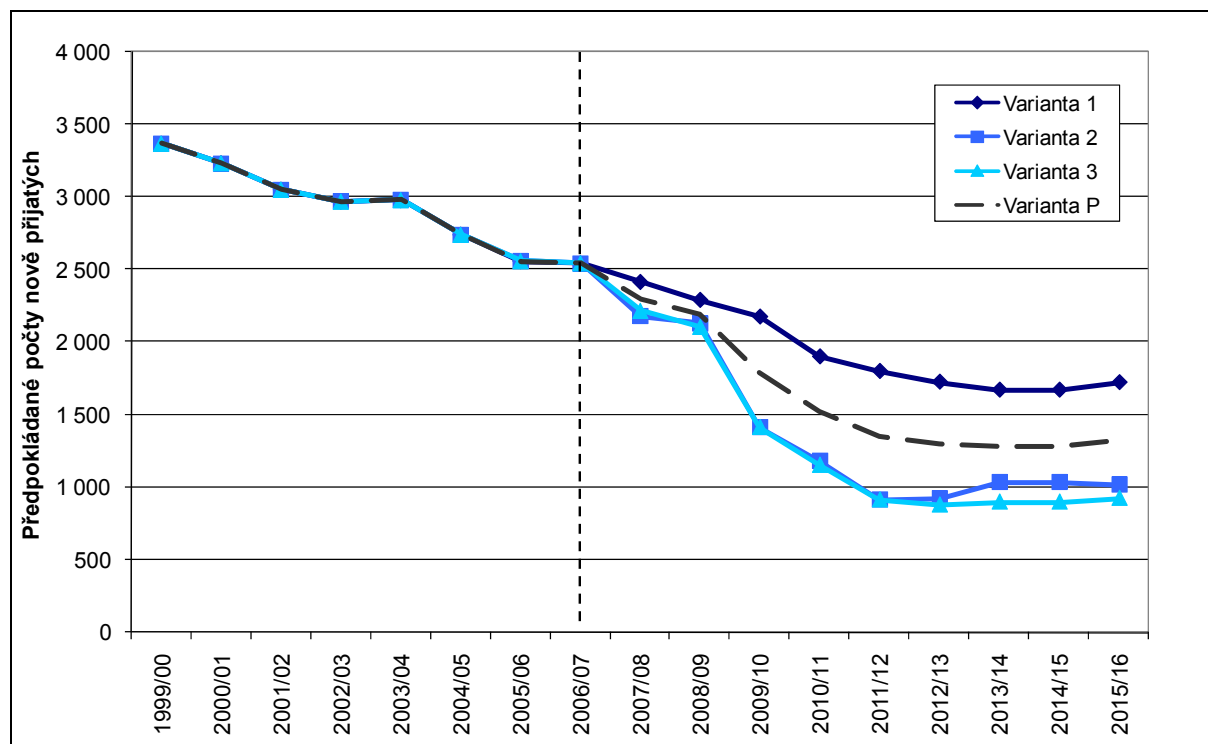

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

Zlínský kraj

Zlínský kraj patrně zaznamená relativně významný pokles počtu 15letých už v roce 2007, po následném zmírnění tohoto vývoje v roce 2008 by od dalšího roku měl být pokles již velmi rychlý a to především v roce 2009. Tento vývoj se zastaví pravděpodobně v roce 2011 nebo 2012 a nepochybně se odrazí i ve vývoji počtu nově přijatých do středního vzdělávání.

Obrázek 28: Vývoj nově přijatých do oborů vzdělání skupin E a H, Zlínský kraj, porovnání variant

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

I v případě, že by uchazeči o přijetí do středního vzdělávání nedali přednost „prestížnějším oborům vzdělání“ gymnázií a lyceí a byl by zachován podíl nově přijatých do jednotlivých skupin oborů vzdělání vzhledem k absolventům základních škol na dnešní úrovni (varianta 1), došlo by k poklesu počtu nově přijatých do oborů vzdělání skupin E a H o asi 30 % do školního roku 2011/12 oproti současným hodnotám. V případě vývoje, kdy by uchazeči dali přednost jiným oborům vzdělání (varianta 2 a 3, které jsou si i v případě tohoto kraje velmi podobné), by pokles mohl být mnohem výraznější, a to až o 65 %.

Na rozdíl od sousedního Olomouckého kraje je v kraji Zlínském podíl nově přijatých do oborů vzdělání s výučním listem ze všech nově přijatých (viz Příloha 4) mezi moravskými kraji nejnižší a už v roce 2006/07 je nižší než 30 %. Je tedy o více než dva procentní body pod republikovým průměrem. Navíc je v průběhu posledních let zaznamenáván relativně výrazný pokles tohoto ukazatele v kraji.

Vlivem takového trendu do dalších let by jeho hodnota měla do školního roku 2010/11 klesnout pod úroveň 20 % a v následujícím školním roce se dokonce může přiblížit k limitní hranici 15 %. Spolu s Prahou a Jihomoravským krajem by tak hodnoty dosahované pro tento ukazatel ve Zlínském kraji patřily k nejnižším v republice a nejvýrazněji by u těchto krajů hrozilo i překročení oné 15% hranice, která je u tohoto ukazatele dlouhodobě považovaná za minimální pro optimální vývoj. Od roku 2013/14 by však tento podíl mohl opět pozvolna začít narůstat, přesto by hodnoty měly zůstat na podprůměrné úrovni v rámci republiky.

Možný dopad do všech skupin oborů vzdělání podle první varianty viz obrázek 29.

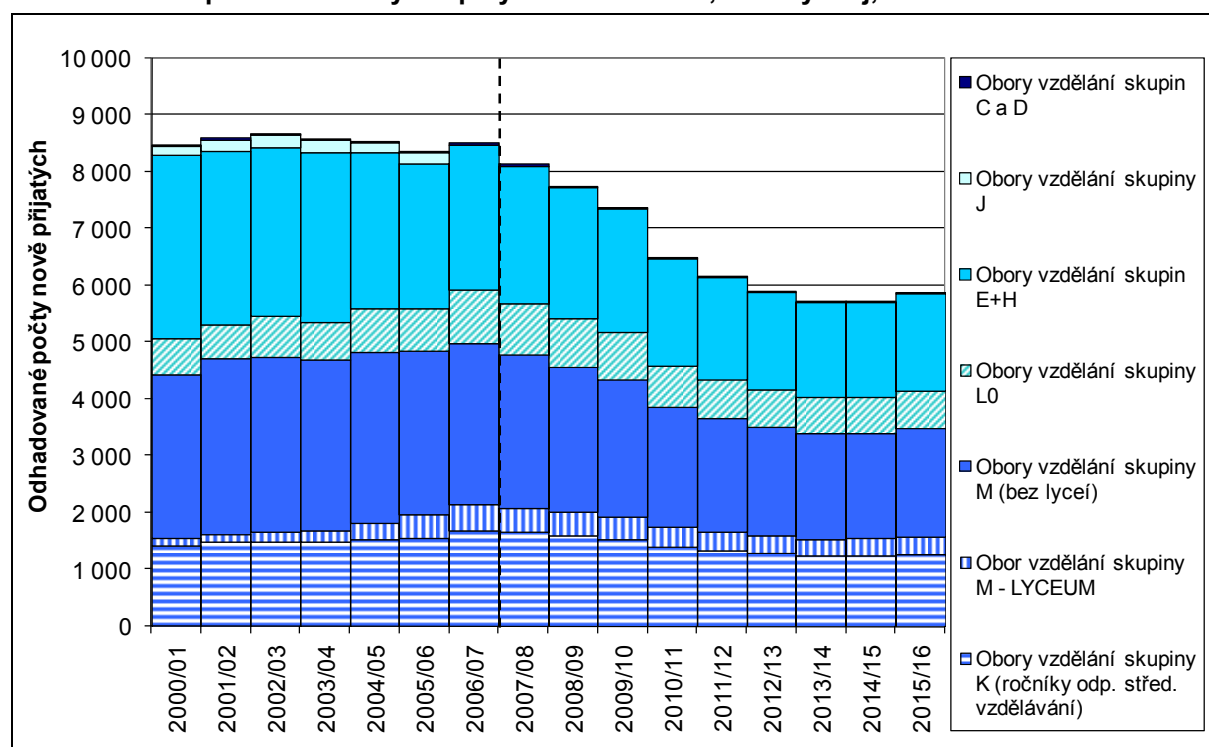
Obor vzdělání gymnázium zaznamenal v kraji během posledních několika školních let relativně významný nárůst počtu nově přijatých. V dalších letech by však při splnění předpokladů první varianty došlo k obrácení tohoto rostoucího trendu. Ještě přibližně 1 až 2 roky by počty nově přijatých do tohoto oboru vzdělání klesaly jen relativně pozvolna, ovšem v dalších letech by to vedlo k daleko rychlejšímu tempu poklesu a počty nově přijatých do tohoto oboru vzdělání by se tak ve školním roce 2010/11 pohybovaly jen na úrovni okolo 1,4 tis. a o 2 školní roky později dokonce jen na úrovni pod 1,3 tis. V posledním školním roce bylo přitom do tohoto oboru vzdělání přijato 1676 žáků.

Počet nově přijatých do oborů vzdělání skupiny M, bez oboru vzdělání lyceum, v posledních dvou školních letech poklesl na hodnoty okolo 2,8 tis. a i v tomto případě za tímto faktem stojí navyšování počtu nově přijatých právě v oboru vzdělání lyceum. Vlivem předpokladů první varianty a dopadů demografického vývoje by počty nově přijatých do těchto oborů vzdělání klesaly i nadále. Dalo by se předpokládat, že tento pokles by se mohl zastavit zhruba v roce 2013/14 a to na úrovni jen necelých 1,9 tis. žáků.

Obor vzdělání lyceum zaznamenává v posledních 2–3 letech poměrně rychlý rozvoj počtu nově přijatých. Patrně tak byli odčerpáváni zájemci o ostatní obory vzdělání skupiny M. V dalších letech by však podle uvažované varianty nebyl další rozvoj tohoto oboru vzdělání již prakticky možný a v nejbližších 6–7 školních letech by počty nově přijatých vytrvale klesaly až zhruba na úroveň okolo 300 nově přijatých žáků každý rok. To by však bylo o cca 150 nově přijatých méně než v současné době.

Počty přijatých do oborů vzdělání skupiny J v kraji byly relativně vysoké, okolo 200, až do školního roku 2005/06. V posledním školním roce však již do těchto oborů vzdělání nebyl nikdo další přijat, přijímání není předpokládáno ani v dalších letech. Do oborů vzdělání praktických škol (skupin C a D) nastoupilo v posledním školním roce 30 nově přijatých žáků. Během 6–7 školních let by jejich počet mohl být jen okolo 20 žáků každý rok.

Obrázek 29: Dopad na všechny skupiny oborů vzdělání, Zlínský kraj, varianta 1

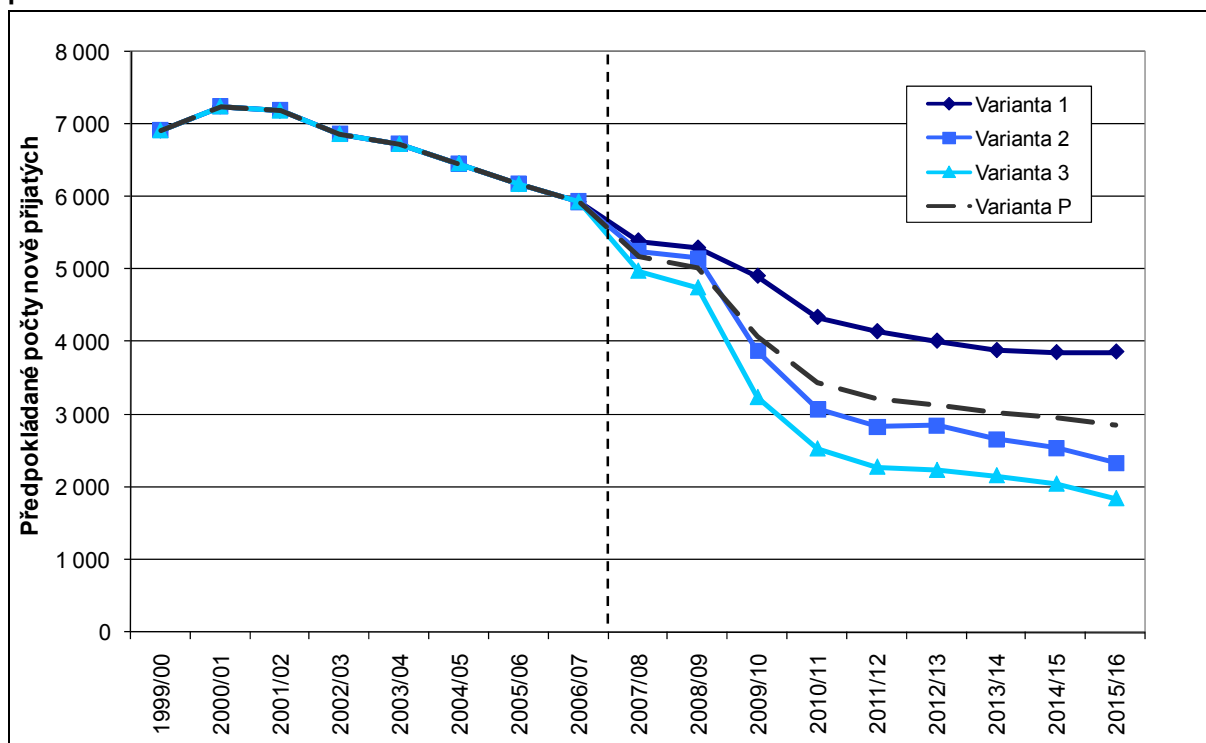

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

Moravskoslezský kraj

I Moravskoslezský kraj zaznamená pokles 15letých osob již v roce 2007. V roce následujícím lze čekat zmírnění tohoto poklesu, ovšem hned po něm opět rychlý propad trvající asi dva roky. Pokles počtu 15letých v roce 2011 by měl být již výrazně pozvolnější. Moravskoslezský kraj je jediným krajem, kde nelze čekat růst této věkové skupiny až do roku 2015. Proto i odhadované počty nově přijatých do středního vzdělávání jsou klesající v celém sledovaném období.

Obrázek 30: Vývoj nově přijatých do oborů vzdělání skupin E a H, Moravskoslezský kraj, porovnání variant

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

První varianta, která je v celém materiálu vzhledem k oborům vzdělání s výučním listem neoptimističtější, předpokládá v dalších letech pokles počtu přijatých do těchto oborů vzdělání zhruba tempem, jaké bylo u tohoto poklesu dosahováno i v minulých letech, opět tedy jakoby demografický propad neměl nijak výraznější dopad na tento vývoj. I podle takto málo pravděpodobné varianty by počty přijatých do těchto oborů vzdělání do roku 2011/12 poklesly proti současným hodnotám o cca 30 %.

Podle ostatních variant by během stejného období mohl pokles dosáhnout 50 až 60 % současných hodnot. Navíc by měl snižující se počet přijímaných pokračovat i v dalších prognózovaných letech a tak by do roku 2015/16 mohly být počty přijímaných do těchto oborů vzdělání zhruba na úrovni o 60 až 70 % nižších než jsou dnes.

Podíl nově přijatých do oborů vzdělání s výučním listem ze všech nově přijatých (viz Příloha 4) je dlouhodobě na úrovni celorepublikového průměru a vykazoval tedy i obdobný pokles v minulých letech.

Ze současné hodnoty 32,6 % by podle varianty 3 mohl pod úroveň 30 % klesnout ve školním roce 2008/09, podle druhé varianty o jeden školní rok později. Třetí varianta pak v roce 2010/11 předpokládá dokonce pokles až pod 20 % a další klesání hodnoty ukazatele zhruba k úrovni 16 %.

Možný dopad do všech skupin oborů vzdělání podle první varianty viz obrázek 31.

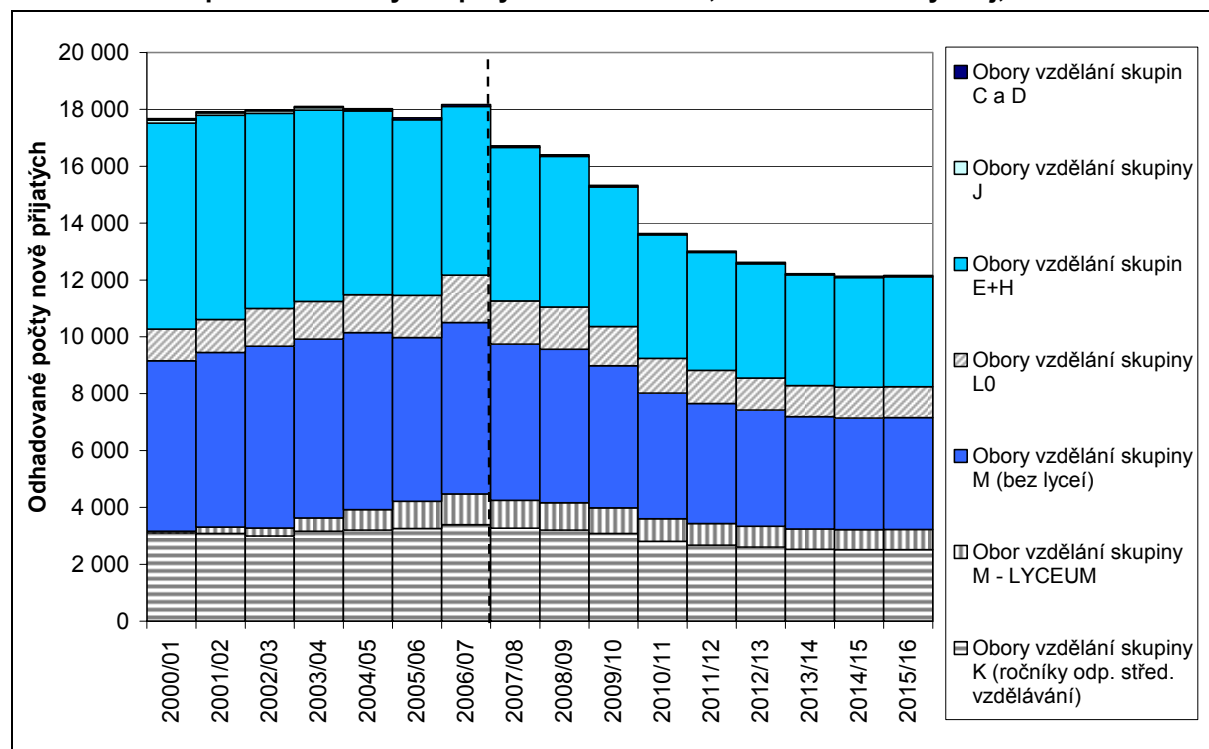
Gymnaziální vzdělání v kraji zaznamenalo absolutní navýšení počtu nově přijatých v posledním školním roce, ovšem působením předpokladů uvažované první varianty by se tento vývoj zvrátil a počty nově přijatých do oboru vzdělání gymnázium by začaly postupně a vytrvale klesat. K relativní stabilizaci by mohlo dojít okolo školního roku 2013/14 a to na úrovni zhruba 2,5 tis. Proti současným počtům by to znamenalo snížení o zhruba 900 nově přijatých žáků.

Ačkoli v kraji dochází k rychlému rozvoji oboru vzdělání lyceum, na ostatní obory vzdělání skupiny M to pravděpodobně nemá takový vliv, jak bylo patrné například u krajů Jihomoravského a Zlínského. V posledním školním roce se počet nově přijatých do oborů vzdělání skupiny M, uvažované bez oboru vzdělání lyceum, dokonce zvýšily na hodnoty lehce přes 6 tis. Podle uvažované varianty by však hned od následujícího školního roku měl nastat prudký pokles nově přijatých, který by se měl zastavit zhruba na hodnotách okolo 4 tis. po roce 2012.

V tomto kraji nastoupil do oboru vzdělání lyceum ve školním roce 2006/07 absolutně nejvyšší počet nově přijatých žáků mezi všemi kraji – 1081. Pokud by však zájem o tento obor vzdělání dále nerostl, pak by do něj okolo školního roku 2013/14 každoročně mohlo nastupovat jen okolo 700 žáků.

Poslední 2 školní roky nejsou již v kraji přijímáni žádní noví žáci do oborů vzdělání skupiny J, není tedy předpokládáno ani v dalších letech. Během stejného období však došlo ke zvýšení počtu nově přijatých do oborů vzdělání praktických škol (skupin C a D), kam v současné době každoročně nastupuje přes 60 nových žáků. Tento počet by se měl snížit do roku 2013 o zhruba 20 žáků.

Obrázek 31: Dopad na všechny skupiny oborů vzdělání, Moravskoslezský kraj, varianta 1

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

Příloha 4 – Podíl nově přijatých do oborů vzdělání s výučním listem ze všech nově přijatých do oborů středního vzdělání

		2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08
Praha	Varianta 1	29,0%	27,9%	26,8%	25,7%	24,8%	23,3%	21,1%	20,8%
	Varianta 2	29,0%	27,9%	26,8%	25,7%	24,8%	23,3%	21,1%	18,9%
	Varianta 3	29,0%	27,9%	26,8%	25,7%	24,8%	23,3%	21,1%	19,0%
	Varianta P	29,0%	27,9%	26,8%	25,7%	24,8%	23,3%	21,1%	19,9%
Středočeský kraj	Varianta 1	40,0%	38,6%	37,5%	37,0%	36,5%	35,2%	33,6%	33,5%
	Varianta 2	40,0%	38,6%	37,5%	37,0%	36,5%	35,2%	33,6%	32,7%
	Varianta 3	40,0%	38,6%	37,5%	37,0%	36,5%	35,2%	33,6%	32,3%
	Varianta P	40,0%	38,6%	37,5%	37,0%	36,5%	35,2%	33,6%	32,9%
Jihočeský kraj	Varianta 1	40,9%	39,8%	38,4%	36,7%	36,8%	35,4%	34,7%	34,5%
	Varianta 2	40,9%	39,8%	38,4%	36,7%	36,8%	35,4%	34,7%	34,2%
	Varianta 3	40,9%	39,8%	38,4%	36,7%	36,8%	35,4%	34,7%	32,7%
	Varianta P	40,9%	39,8%	38,4%	36,7%	36,8%	35,4%	34,7%	33,7%
Plzeňský kraj	Varianta 1	43,6%	41,9%	41,3%	40,5%	39,5%	38,0%	36,6%	36,2%
	Varianta 2	43,6%	41,9%	41,3%	40,5%	39,5%	38,0%	36,6%	36,6%
	Varianta 3	43,6%	41,9%	41,3%	40,5%	39,5%	38,0%	36,6%	33,9%
	Varianta P	43,6%	41,9%	41,3%	40,5%	39,5%	38,0%	36,6%	35,4%
Karlovarský kraj	Varianta 1	49,0%	46,2%	44,7%	44,6%	43,0%	41,6%	38,8%	38,4%
	Varianta 2	49,0%	46,2%	44,7%	44,6%	43,0%	41,6%	38,8%	38,9%
	Varianta 3	49,0%	46,2%	44,7%	44,6%	43,0%	41,6%	38,8%	37,5%
	Varianta P	49,0%	46,2%	44,7%	44,6%	43,0%	41,6%	38,8%	38,4%
Ústecký kraj	Varianta 1	45,1%	44,1%	44,3%	43,0%	41,7%	39,2%	38,3%	38,2%
	Varianta 2	45,1%	44,1%	44,3%	43,0%	41,7%	39,2%	38,3%	38,3%
	Varianta 3	45,1%	44,1%	44,3%	43,0%	41,7%	39,2%	38,3%	38,0%
	Varianta P	45,1%	44,1%	44,3%	43,0%	41,7%	39,2%	38,3%	38,2%
Liberecký kraj	Varianta 1	47,0%	46,4%	45,9%	45,0%	43,3%	42,4%	41,7%	41,7%
	Varianta 2	47,0%	46,4%	45,9%	45,0%	43,3%	42,4%	41,7%	41,8%
	Varianta 3	47,0%	46,4%	45,9%	45,0%	43,3%	42,4%	41,7%	41,4%
	Varianta P	47,0%	46,4%	45,9%	45,0%	43,3%	42,4%	41,7%	41,7%
Královéhradecký kraj	Varianta 1	42,3%	40,0%	38,2%	38,0%	36,8%	35,5%	33,8%	33,9%
	Varianta 2	42,3%	40,0%	38,2%	38,0%	36,8%	35,5%	33,8%	31,3%
	Varianta 3	42,3%	40,0%	38,2%	38,0%	36,8%	35,5%	33,8%	31,4%
	Varianta P	42,3%	40,0%	38,2%	38,0%	36,8%	35,5%	33,8%	32,7%
Pardubický kraj	Varianta 1	38,5%	36,8%	35,5%	35,0%	33,7%	33,9%	32,4%	32,4%
	Varianta 2	38,5%	36,8%	35,5%	35,0%	33,7%	33,9%	32,4%	33,5%
	Varianta 3	38,5%	36,8%	35,5%	35,0%	33,7%	33,9%	32,4%	31,7%
	Varianta P	38,5%	36,8%	35,5%	35,0%	33,7%	33,9%	32,4%	32,6%
Vysočina	Varianta 1	41,8%	39,2%	37,3%	35,8%	35,4%	34,5%	32,1%	31,9%
	Varianta 2	41,8%	39,2%	37,3%	35,8%	35,4%	34,5%	32,1%	33,4%
	Varianta 3	41,8%	39,2%	37,3%	35,8%	35,4%	34,5%	32,1%	31,0%
	Varianta P	41,8%	39,2%	37,3%	35,8%	35,4%	34,5%	32,1%	32,3%
Jihomoravský kraj	Varianta 1	39,9%	37,3%	35,4%	34,9%	33,4%	31,7%	30,1%	29,9%
	Varianta 2	39,9%	37,3%	35,4%	34,9%	33,4%	31,7%	30,1%	27,5%
	Varianta 3	39,9%	37,3%	35,4%	34,9%	33,4%	31,7%	30,1%	27,4%
	Varianta P	39,9%	37,3%	35,4%	34,9%	33,4%	31,7%	30,1%	28,7%
Olomoucký kraj	Varianta 1	40,8%	40,5%	39,5%	38,2%	37,2%	36,3%	34,3%	34,2%
	Varianta 2	40,8%	40,5%	39,5%	38,2%	37,2%	36,3%	34,3%	33,8%
	Varianta 3	40,8%	40,5%	39,5%	38,2%	37,2%	36,3%	34,3%	33,2%
	Varianta P	40,8%	40,5%	39,5%	38,2%	37,2%	36,3%	34,3%	33,7%
Zlínský kraj	Varianta 1	38,1%	35,5%	34,2%	34,7%	32,1%	30,6%	29,9%	29,7%
	Varianta 2	38,1%	35,5%	34,2%	34,7%	32,1%	30,6%	29,9%	27,3%
	Varianta 3	38,1%	35,5%	34,2%	34,7%	32,1%	30,6%	29,9%	27,7%
	Varianta P	38,1%	35,5%	34,2%	34,7%	32,1%	30,6%	29,9%	28,5%
Moravskoslezský kraj	Varianta 1	41,0%	40,1%	38,2%	37,2%	35,8%	34,9%	32,6%	32,3%
	Varianta 2	41,0%	40,1%	38,2%	37,2%	35,8%	34,9%	32,6%	31,1%
	Varianta 3	41,0%	40,1%	38,2%	37,2%	35,8%	34,9%	32,6%	29,4%
	Varianta P	41,0%	40,1%	38,2%	37,2%	35,8%	34,9%	32,6%	30,8%
ČR	Varianta 1	40,0%	38,5%	37,3%	36,5%	35,3%	34,0%	32,3%	32,2%
	Varianta 2	40,0%	38,5%	37,3%	36,5%	35,3%	34,0%	32,3%	30,9%
	Varianta 3	40,0%	38,5%	37,3%	36,5%	35,3%	34,0%	32,3%	30,3%
	Varianta P	40,0%	38,5%	37,3%	36,5%	35,3%	34,0%	32,3%	31,1%

Příloha 4 – Podíl nově přijatých do oborů vzdělání s výučním listem ze všech nově přijatých do oborů vzdělání středního vzdělávání (pokračování)

		2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
Praha	Varianta 1	20,7%	20,3%	19,7%	19,5%	19,3%	19,4%	19,5%	19,6%
	Varianta 2	17,2%	11,6%	10,6%	9,2%	12,6%	12,7%	12,8%	14,0%
	Varianta 3	16,8%	11,0%	7,6%	6,5%	8,4%	8,9%	9,2%	10,6%
	Varianta P	18,7%	15,7%	13,6%	12,9%	13,7%	13,9%	14,2%	15,0%
Středočeský kraj	Varianta 1	33,5%	33,1%	32,9%	32,8%	32,7%	32,7%	32,7%	32,8%
	Varianta 2	32,6%	25,8%	25,1%	22,2%	24,5%	22,8%	20,3%	22,2%
	Varianta 3	30,6%	27,6%	25,8%	22,1%	21,6%	21,8%	21,1%	21,1%
	Varianta P	32,0%	29,7%	29,0%	27,6%	27,3%	27,4%	26,7%	27,2%
Jihočeský kraj	Varianta 1	34,6%	34,3%	34,1%	34,1%	34,1%	34,0%	34,0%	34,0%
	Varianta 2	34,3%	29,9%	27,2%	25,0%	28,0%	28,3%	27,3%	27,2%
	Varianta 3	32,5%	29,2%	25,0%	22,8%	22,8%	22,8%	23,2%	23,1%
	Varianta P	33,6%	31,8%	29,7%	28,6%	28,5%	28,5%	28,7%	28,7%
Plzeňský kraj	Varianta 1	35,8%	36,0%	35,6%	35,5%	35,5%	35,4%	35,5%	35,5%
	Varianta 2	37,2%	31,7%	29,5%	28,6%	30,1%	31,7%	29,6%	33,5%
	Varianta 3	32,8%	28,3%	24,3%	23,3%	23,8%	24,2%	24,2%	24,5%
	Varianta P	35,2%	32,2%	30,1%	29,6%	29,6%	29,8%	29,9%	30,0%
Karlovarský kraj	Varianta 1	37,8%	37,5%	37,4%	37,2%	36,8%	36,9%	36,8%	36,9%
	Varianta 2	40,1%	36,0%	32,0%	27,6%	33,3%	34,9%	32,2%	34,1%
	Varianta 3	37,2%	33,6%	29,6%	27,1%	27,9%	28,2%	26,8%	27,6%
	Varianta P	39,0%	35,6%	33,7%	32,5%	32,4%	32,8%	31,9%	32,3%
Ústecký kraj	Varianta 1	38,3%	38,2%	38,0%	37,9%	37,8%	37,8%	37,8%	37,9%
	Varianta 2	39,9%	32,5%	30,1%	30,3%	30,1%	32,3%	30,1%	31,4%
	Varianta 3	37,8%	35,4%	33,7%	33,0%	33,2%	32,9%	31,1%	31,8%
	Varianta P	38,8%	35,8%	34,5%	34,5%	34,3%	35,1%	34,0%	34,7%
Liberecký kraj	Varianta 1	41,7%	41,6%	41,3%	41,2%	41,2%	41,1%	41,2%	41,2%
	Varianta 2	41,4%	34,8%	34,4%	34,3%	34,1%	36,1%	34,1%	34,8%
	Varianta 3	40,4%	34,1%	29,7%	31,3%	30,2%	30,1%	29,8%	30,6%
	Varianta P	41,1%	38,0%	35,7%	36,4%	35,9%	35,6%	35,6%	36,0%
Královéhradecký kraj	Varianta 1	33,8%	33,6%	33,4%	33,4%	33,3%	33,4%	33,4%	33,4%
	Varianta 2	31,6%	24,3%	24,7%	20,7%	25,5%	24,9%	23,1%	22,5%
	Varianta 3	31,7%	26,1%	24,8%	21,0%	22,3%	22,5%	22,7%	22,7%
	Varianta P	32,8%	29,4%	29,2%	27,4%	27,9%	28,1%	28,2%	28,1%
Pardubický kraj	Varianta 1	32,4%	32,3%	32,3%	32,3%	32,3%	32,3%	32,4%	32,3%
	Varianta 2	31,6%	25,5%	25,5%	23,8%	25,8%	25,8%	23,3%	22,4%
	Varianta 3	29,0%	24,0%	22,9%	21,7%	22,1%	22,1%	22,2%	20,4%
	Varianta P	30,7%	28,3%	27,7%	27,1%	27,2%	27,3%	27,4%	26,5%
Vysočina	Varianta 1	31,9%	31,7%	31,5%	31,4%	31,4%	31,4%	31,4%	31,4%
	Varianta 2	33,5%	27,3%	27,1%	22,7%	27,4%	26,5%	23,6%	24,3%
	Varianta 3	30,4%	26,2%	25,3%	20,1%	21,7%	21,4%	17,4%	18,2%
	Varianta P	32,1%	29,0%	28,4%	25,9%	26,4%	26,3%	24,4%	24,8%
Jihomoravský kraj	Varianta 1	29,8%	29,9%	29,8%	29,9%	30,0%	30,1%	30,1%	30,1%
	Varianta 2	29,5%	21,4%	18,6%	18,4%	19,6%	19,7%	17,7%	17,7%
	Varianta 3	27,0%	18,8%	15,2%	15,0%	15,5%	15,5%	14,1%	14,1%
	Varianta P	28,5%	24,6%	22,8%	22,7%	22,9%	22,9%	22,3%	22,3%
Olomoucký kraj	Varianta 1	34,1%	33,8%	33,4%	33,3%	33,2%	33,2%	33,3%	33,3%
	Varianta 2	33,6%	28,3%	23,5%	21,8%	24,8%	25,8%	23,9%	23,4%
	Varianta 3	32,6%	27,2%	22,0%	20,0%	20,9%	21,7%	21,0%	20,9%
	Varianta P	33,3%	30,5%	27,9%	26,9%	27,1%	27,5%	27,3%	27,2%
Zlínský kraj	Varianta 1	29,6%	29,5%	29,2%	29,2%	29,2%	29,2%	29,2%	29,3%
	Varianta 2	27,5%	20,6%	19,0%	15,8%	16,4%	18,3%	18,3%	17,8%
	Varianta 3	27,2%	20,6%	18,6%	15,9%	15,6%	16,0%	16,0%	16,2%
	Varianta P	28,4%	25,2%	24,0%	22,8%	22,6%	22,6%	22,7%	22,8%
Moravskoslezský kraj	Varianta 1	32,3%	32,0%	31,9%	31,9%	31,9%	31,8%	31,8%	31,8%
	Varianta 2	31,0%	26,1%	23,2%	22,3%	22,7%	21,9%	21,2%	19,8%
	Varianta 3	28,4%	21,9%	19,1%	18,0%	17,9%	17,8%	17,1%	15,8%
	Varianta P	30,3%	27,1%	25,5%	25,0%	24,9%	24,9%	24,5%	23,9%
ČR	Varianta 1	32,1%	31,9%	31,6%	31,4%	31,3%	31,2%	31,3%	31,3%
	Varianta 2	30,7%	24,0%	22,5%	20,4%	21,8%	22,3%	20,4%	21,2%
	Varianta 3	29,7%	25,4%	18,9%	17,1%	16,5%	16,1%	16,0%	16,0%
	Varianta P	30,9%	27,2%	24,5%	23,1%	23,3%	23,3%	22,7%	22,9%

Příloha 5 – Projekce absolventů středních škol na úrovni krajů (s vyčleněním jednotlivých skupin oborů vzdělání)

Předpokládaný vývoj počtu absolventů středních škol v jednotlivých krajích není nutné podrobně popisovat jako tomu bylo u projekce počtu nově přijatých, neboť počty absolventů v podstatě počty nově přijatých kopírují v časovém posunu odpovídající zhruba délce vzdělávání na středních školách.

Obecně lze tedy konstatovat, že i u počtů absolventů středních škol je ve všech krajích třeba očekávat významné propady, které by se měly výrazněji projevit především po roce 2012. U některých krajů je ještě možné přechodné zvýšení počtu absolventů středních škol ve školním roce 2011/12 vycházející z možného přechodného navýšení počtu nově přijatých do oborů vzdělání středních škol, potažmo z demografického vývoje, jak bylo uvedeno výše.

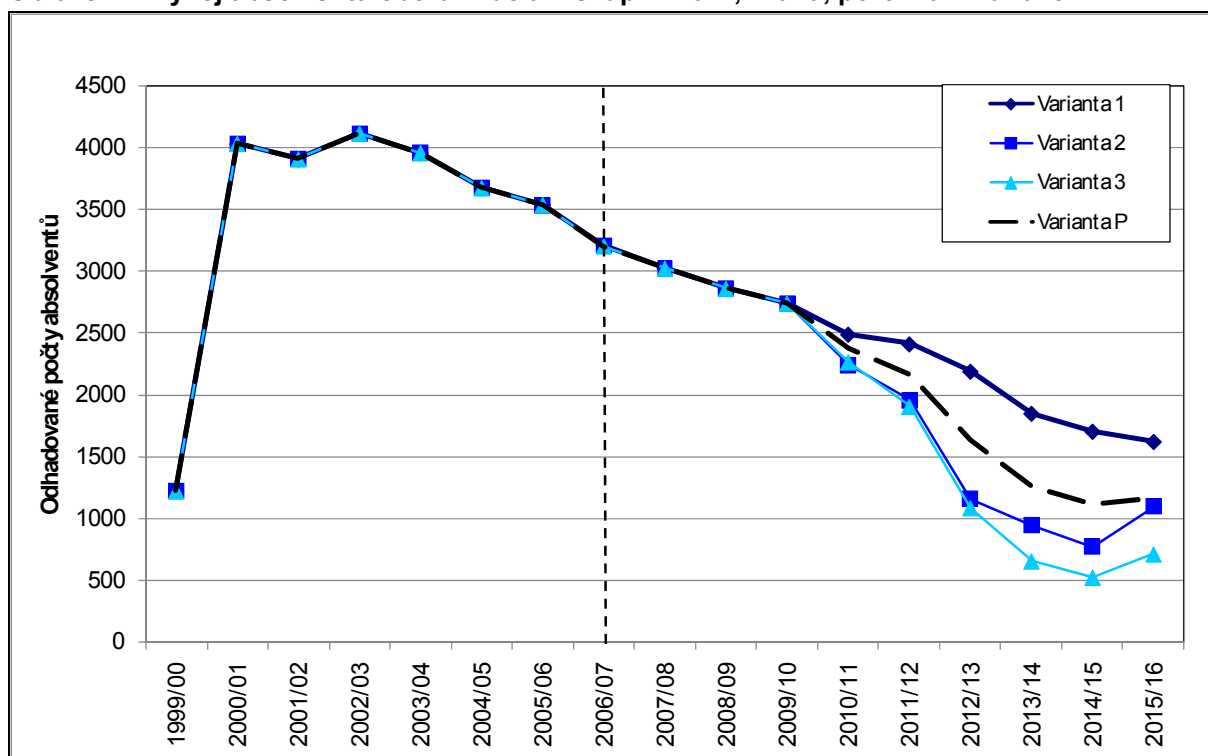
Graficky jsou opět zobrazeny základní výsledky (především za skupiny oborů E a H) za všechny varianty výpočtu, které ve všech jednotlivých krajích navazují na odhadované počty nově přijatých uvedených výše. Odhadované počty absolventů se od odhadovaných počtů nově přijatých pochopitelně částečně liší a nekopírují jejich vývoj bezvýhradně. Důvodem tohoto faktu je rozdílná délka vzdělávání jednotlivých oborů vzdělání (od dvou až po čtyři roky) a také předpokládané předčasné odchody ze vzdělávacího systému během vzdělávání na střední škole, které jsou odhadovány zhruba na úrovni minulých let.

Druhý graf u každého z krajů pak ukazuje možný vývoj odpovídající variantě 1, tedy případu, kdy by při nástupech do prvních ročníků středních škol uchazeči neměnili své preference proti současnému stavu. Především pro obory vzdělání, o které se projevuje pokles zájmu v posledních letech by to tedy byla varianta nejvíce optimistická. Tato varianta by však znamenala pokles počtu absolventů ve všech skupinách oborů vzdělání, který by u všech krajů pokračoval až do konce projektovaného období, tedy minimálně do školního roku 2015/16.

U některých krajů, výrazněji u kraje Praha, se v posledním projektovaném školním roce může projevit mírné oživení počtu absolventů u oborů vzdělání skupin E a H. Byl by to důsledek zvýšení počtu 15letých osob v kraji a tedy i počtu nově přijatých v těchto skupinách oborů vzdělání (za předpokladu neklesajícího zájmu). Vzhledem ke kratší délce vzdělávání v oborech vzdělání skupin E a H (2 nebo 3 roky proti 4 rokům ve skupinách oborů vzdělání M nebo K) by se narůstající počty nově přijatých projevily na počtech absolventů těchto oborů vzdělání řádově o rok dříve než u absolventů oborů s delší délkou vzdělávání.

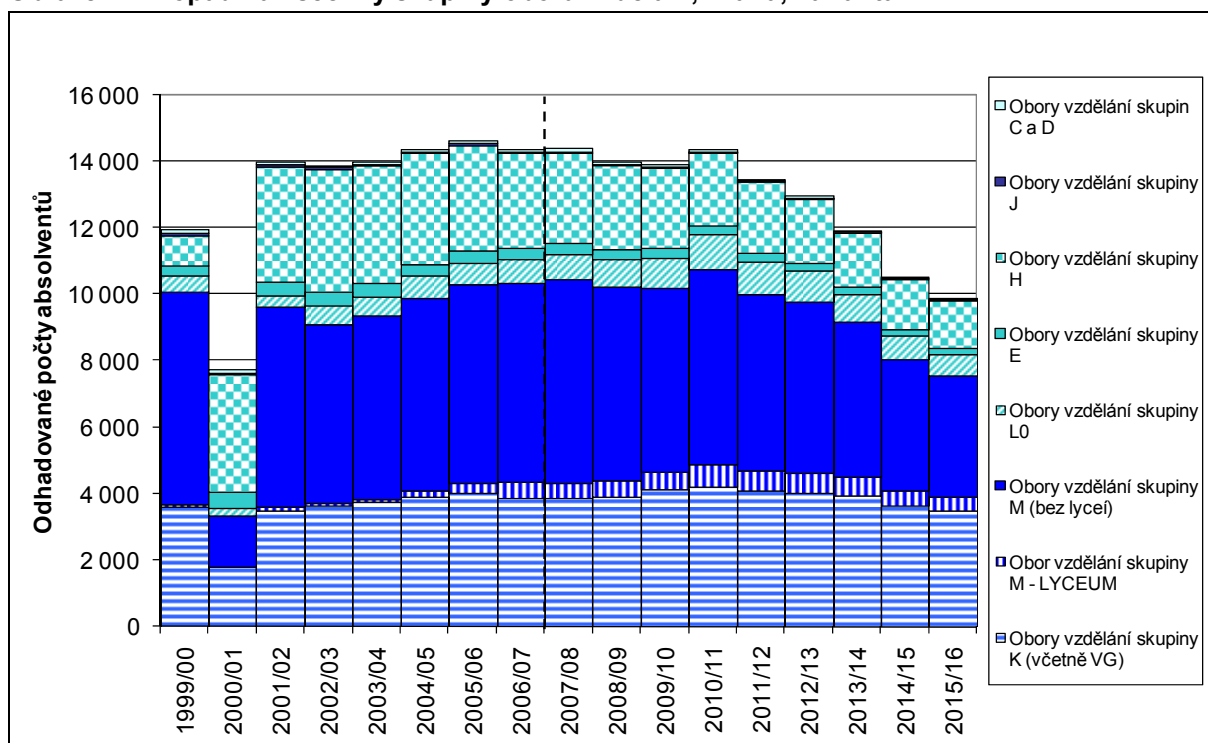
Kraj Praha

Obrazek 1: Vývoj absolventů oborů vzdělání skupin E a H, Praha, porovnání variant

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

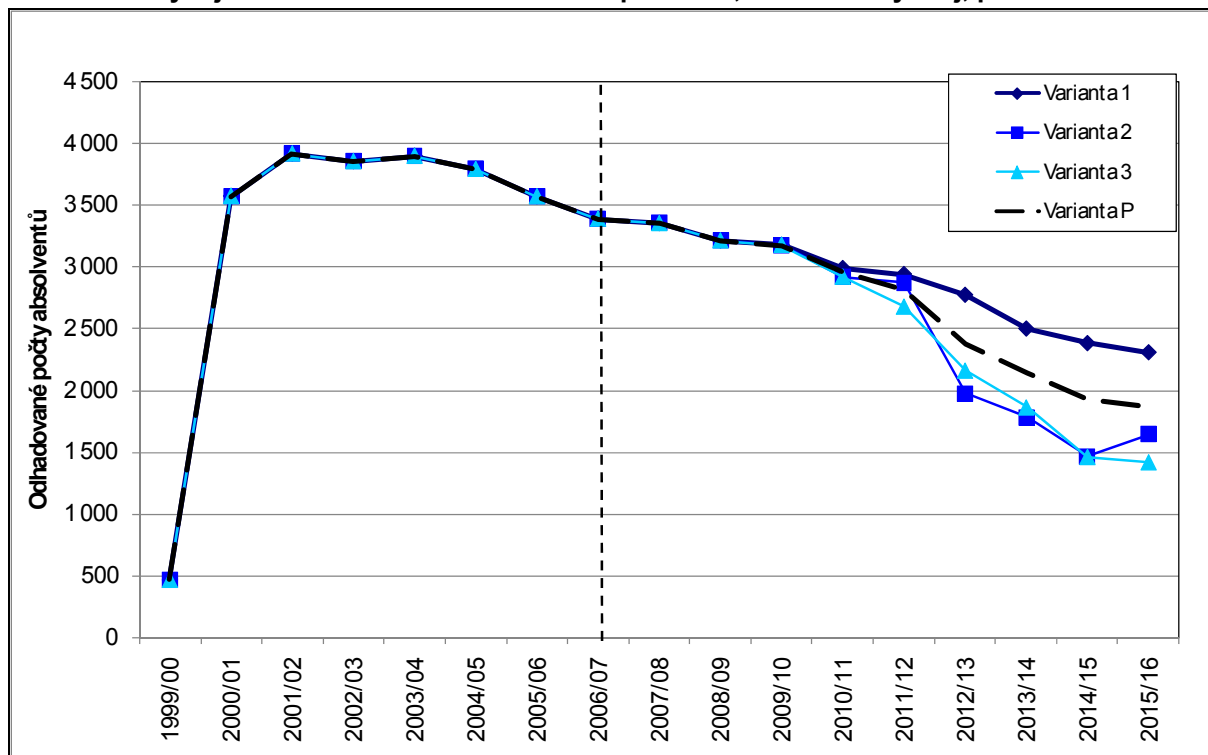
Obrazek 2: Dopad na všechny skupiny oborů vzdělání, Praha, varianta 1

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

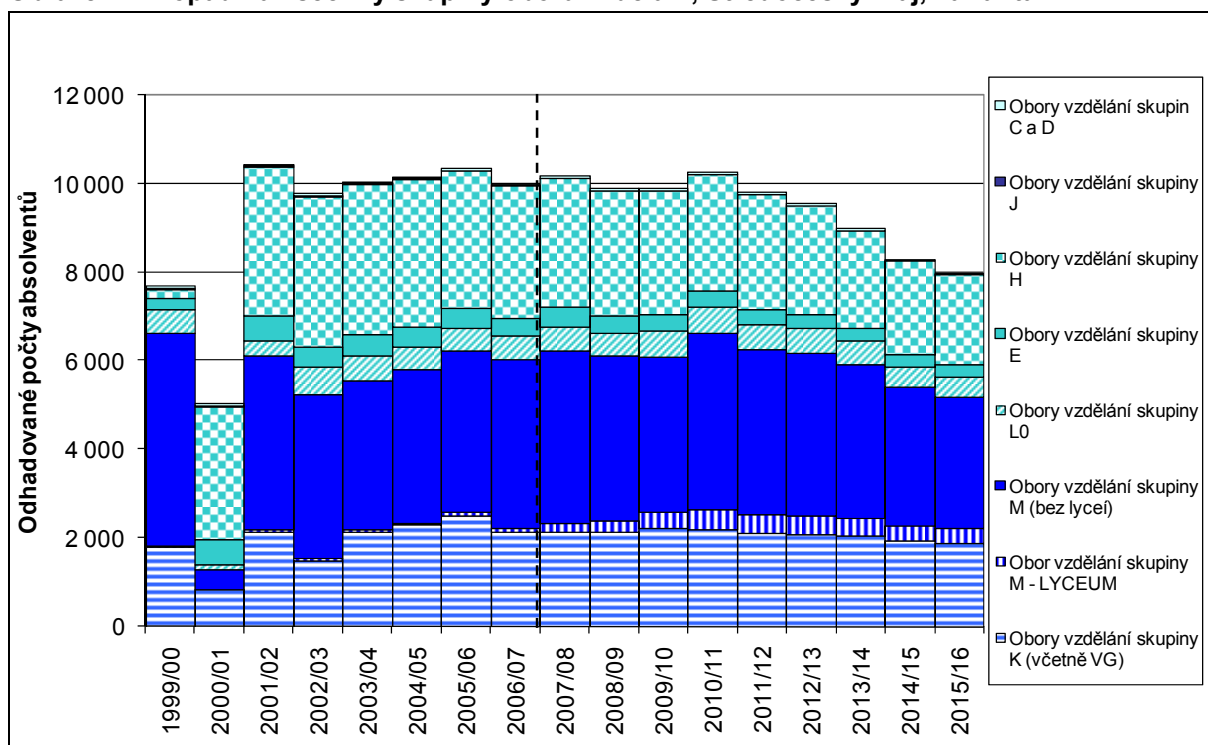
Středočeský kraj

Obrázek 3: Vývoj absolventů oborů vzdělání skupiny E a H, Středočeský kraj, porovnání variant

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

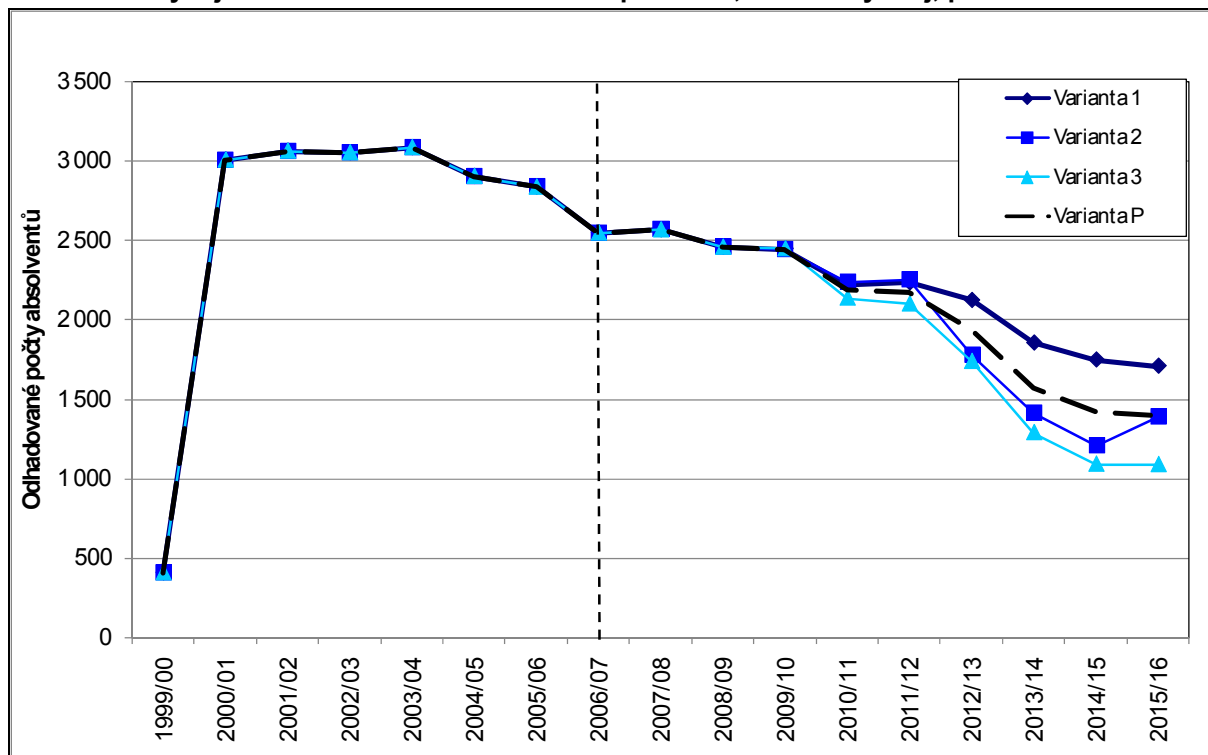
Obrázek 4: Dopad na všechny skupiny oborů vzdělání, Středočeský kraj, varianta 1

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

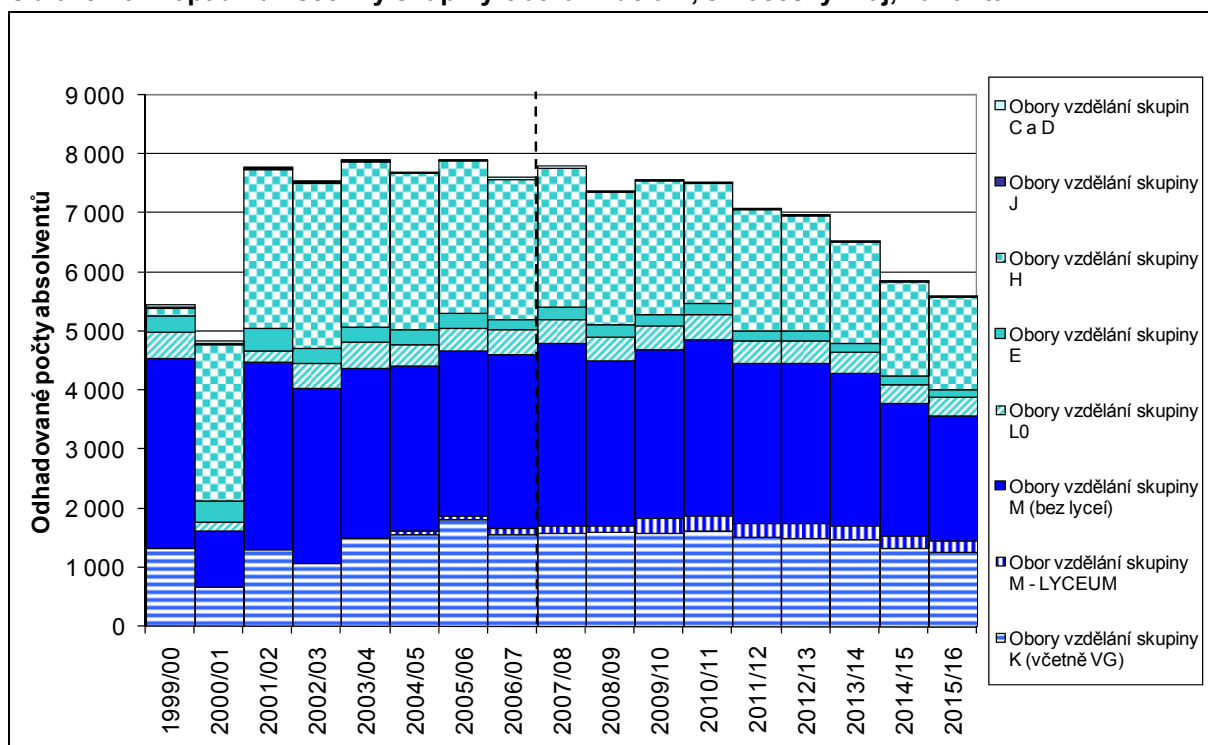
Jihočeský kraj

Obrázek 5: Vývoj absolventů oborů vzdělání skupin E a H, Jihočeský kraj, porovnání variant

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

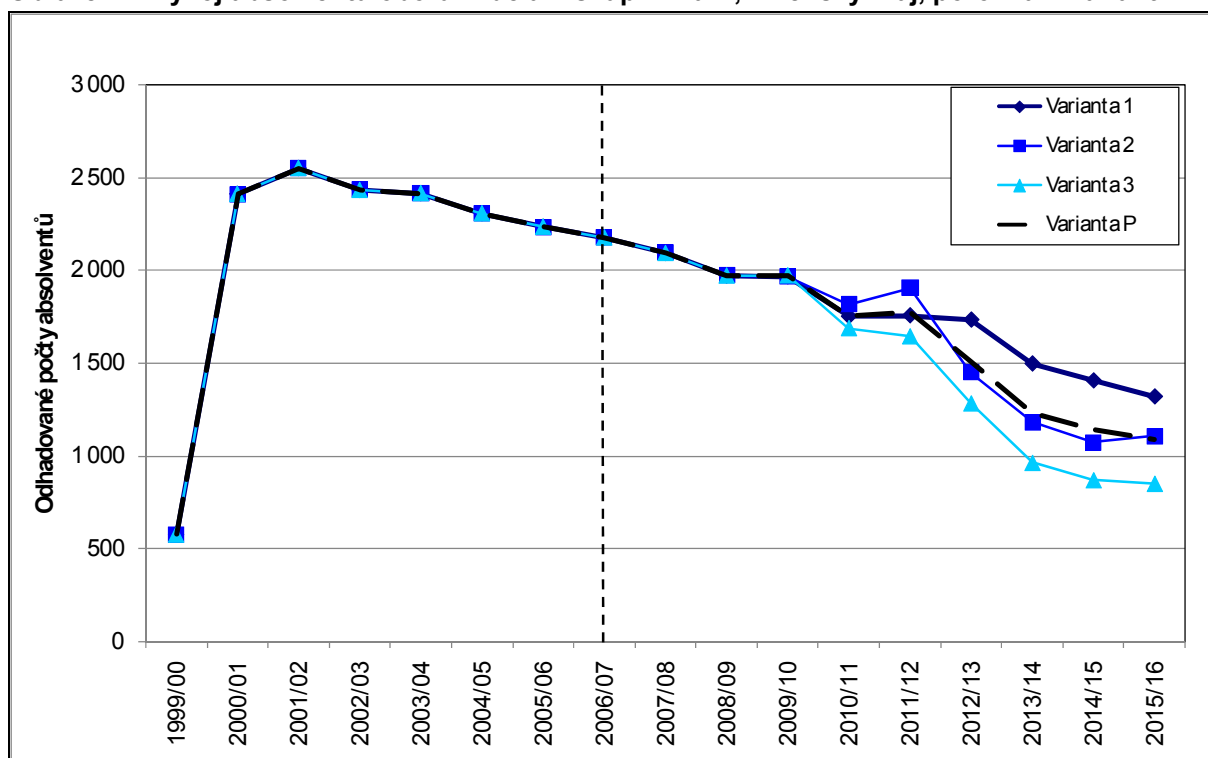
Obrázek 6: Dopad na všechny skupiny oborů vzdělání, Jihočeský kraj, varianta 1

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

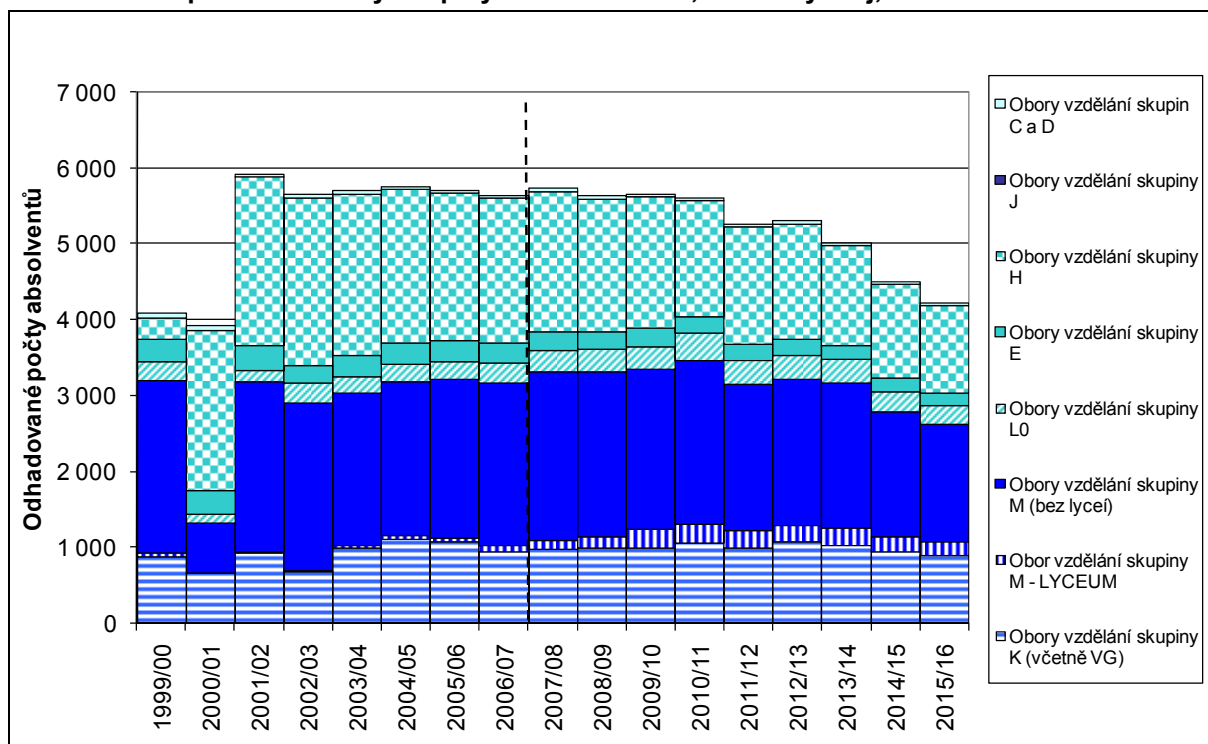
Plzeňský kraj

Obrázek 7: Vývoj absolventů oborů vzdělání skupin E a H, Plzeňský kraj, porovnání variant

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

Obrázek 8: Dopad na všechny skupiny oborů vzdělání, Plzeňský kraj, varianta 1

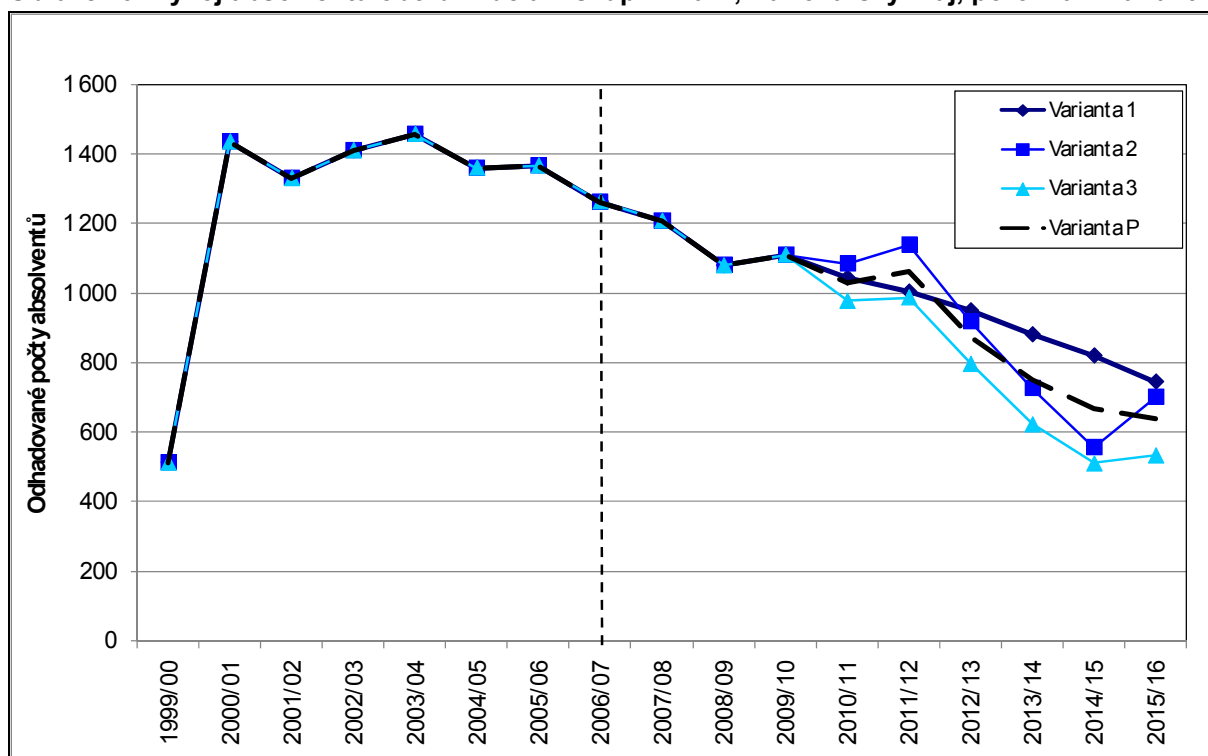

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

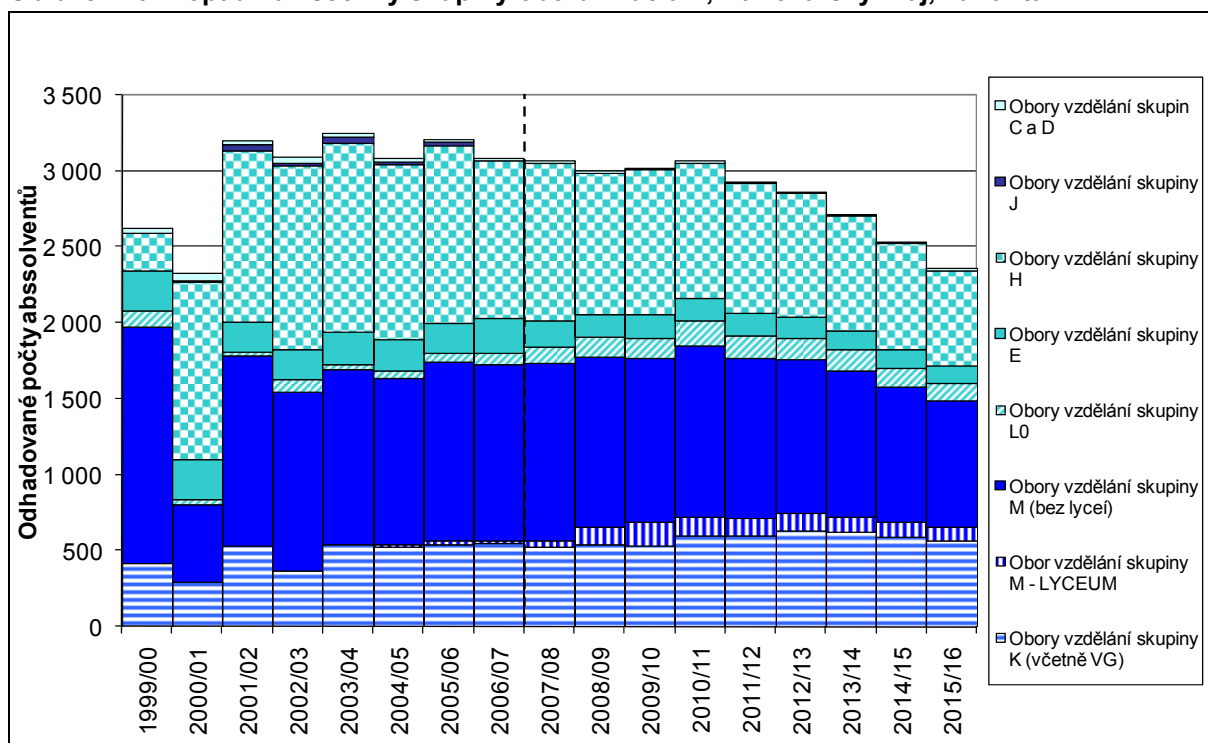
Karlovarský kraj

Obrázek 9: Vývoj absolventů oborů vzdělání skupin E a H, Karlovarský kraj, porovnání variant

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

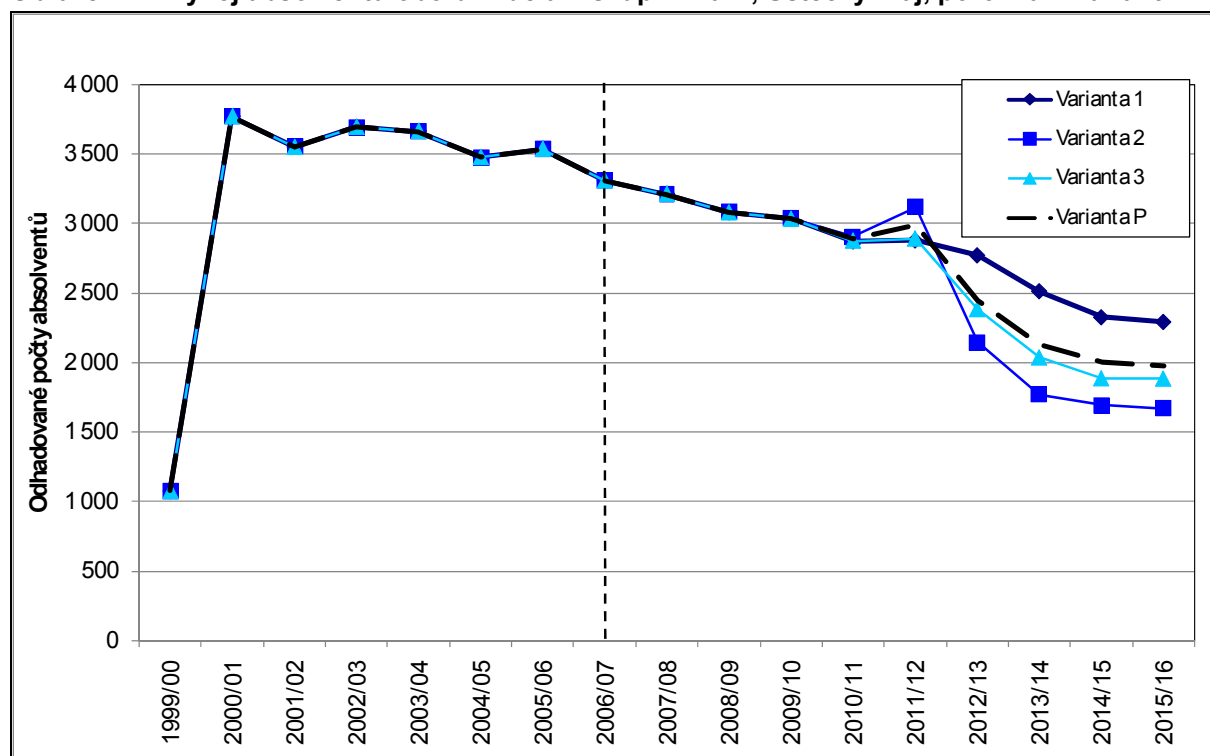
Obrázek 10: Dopad na všechny skupiny oborů vzdělání, Karlovarský kraj, varianta 1

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

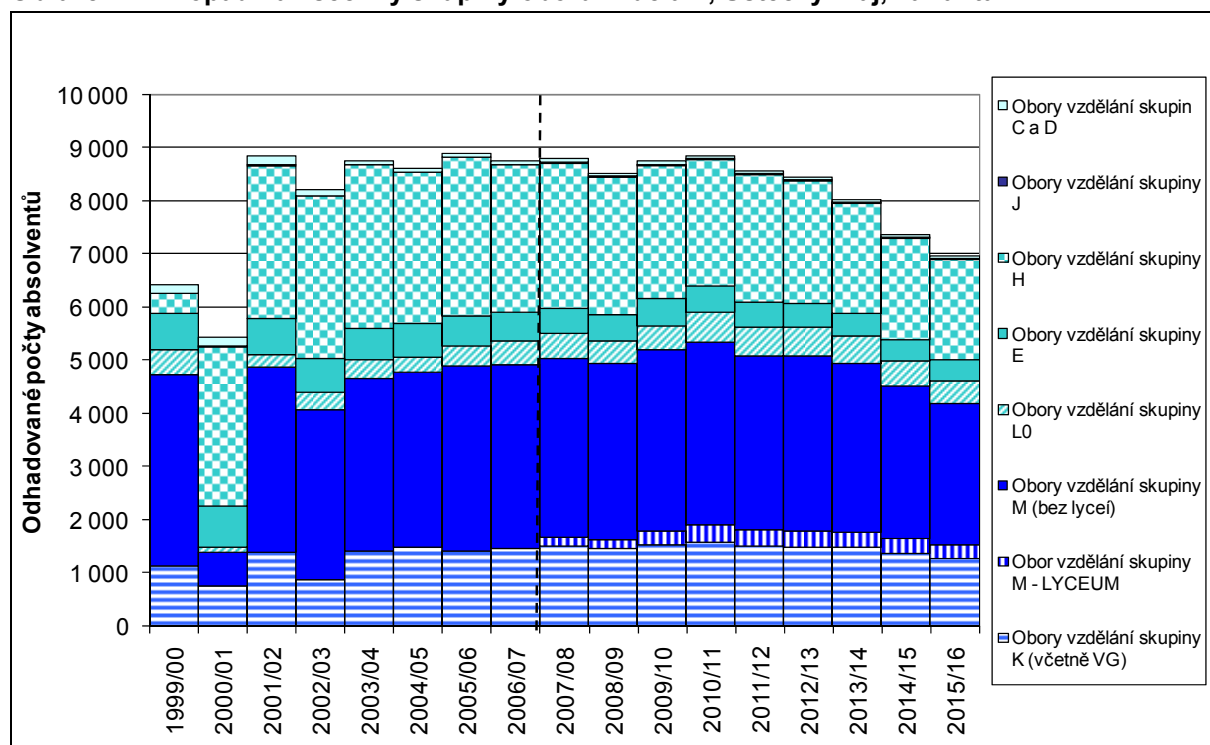
Ústecký kraj

Obrázek 11: Vývoj absolventů oborů vzdělání skupin E a H, Ústecký kraj, porovnání variant

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

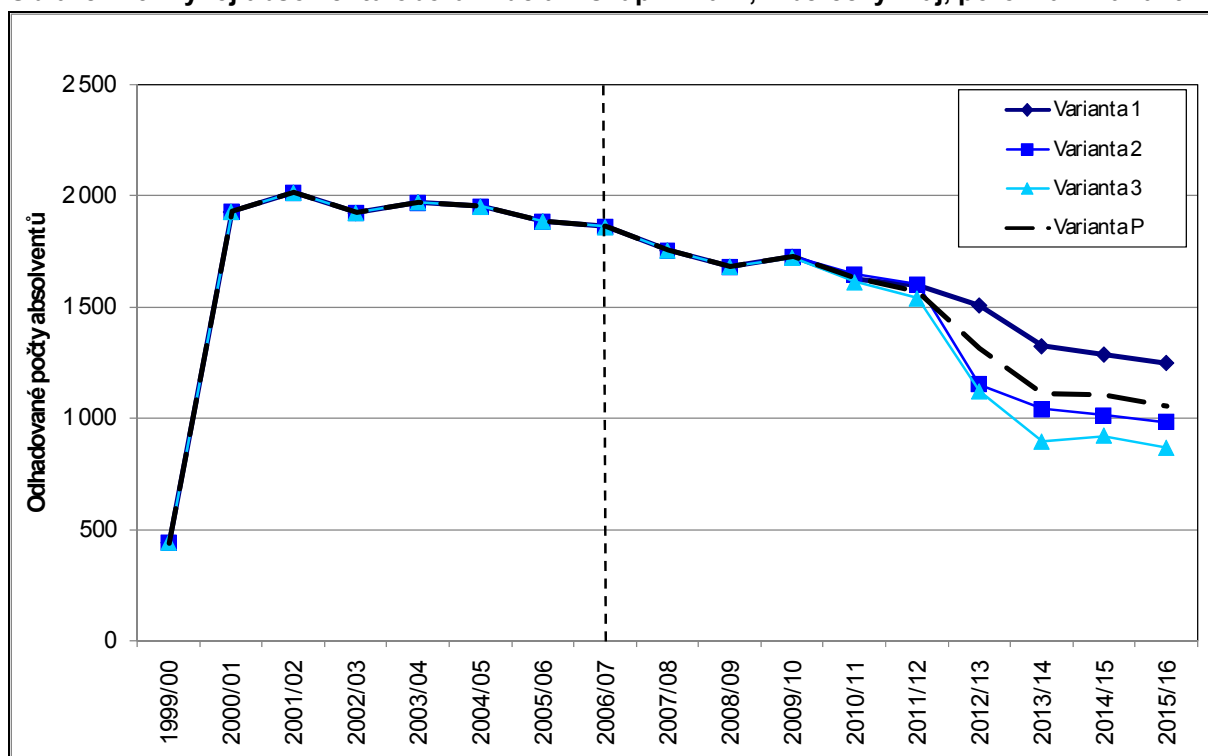
Obrázek 12: Dopad na všechny skupiny oborů vzdělání, Ústecký kraj, varianta 1

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

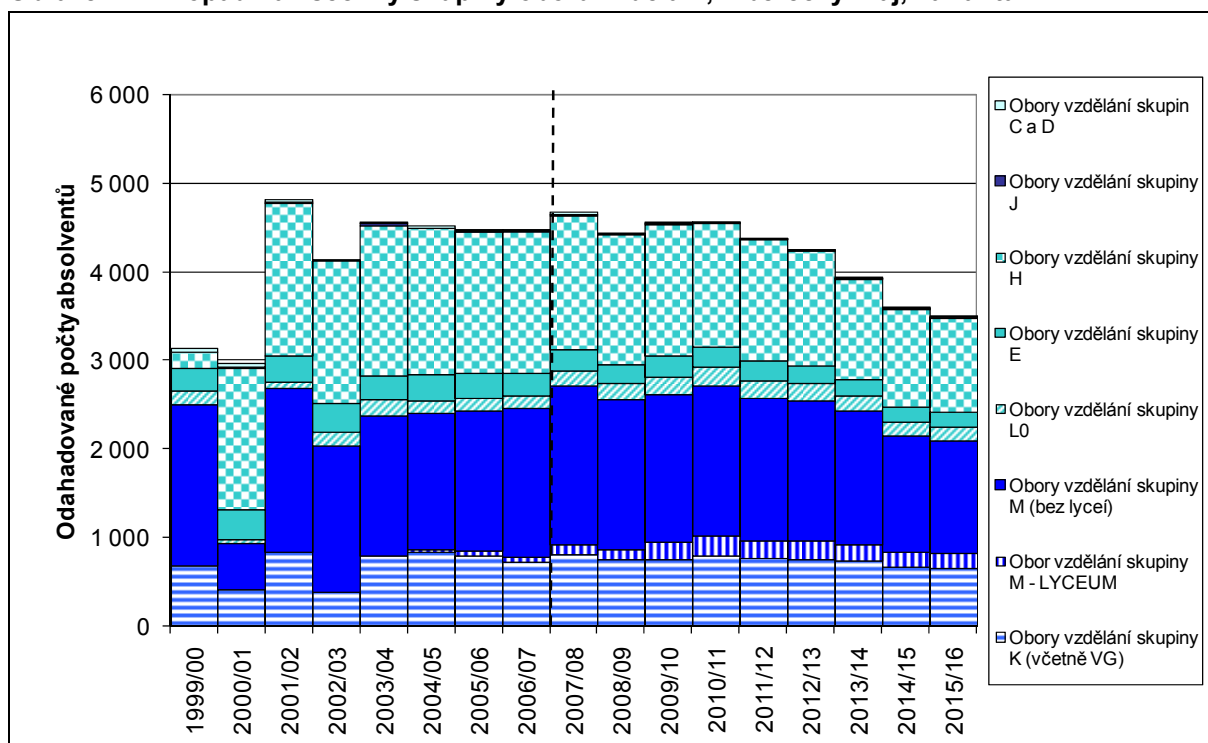
Liberecký kraj

Obrázek 13: Vývoj absolventů oborů vzdělání skupin E a H, Liberecký kraj, porovnání variant

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

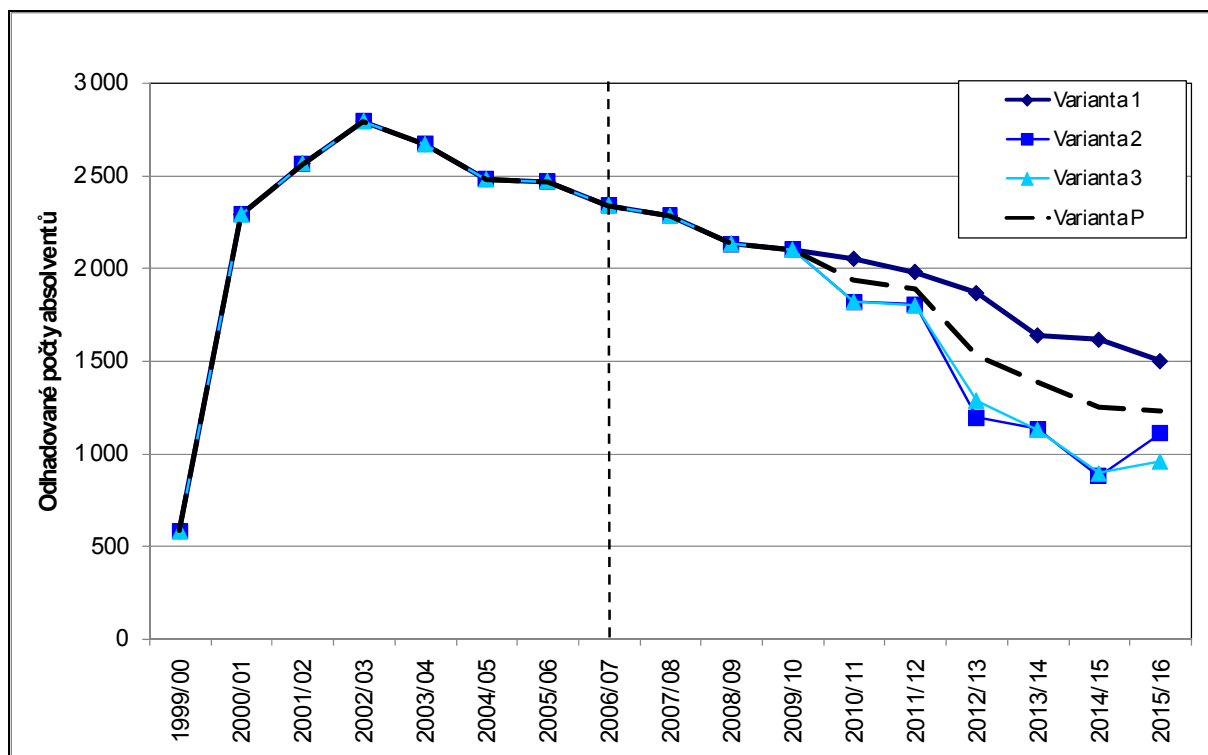
Obrázek 14: Dopad na všechny skupiny oborů vzdělání, Liberecký kraj, varianta 1

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

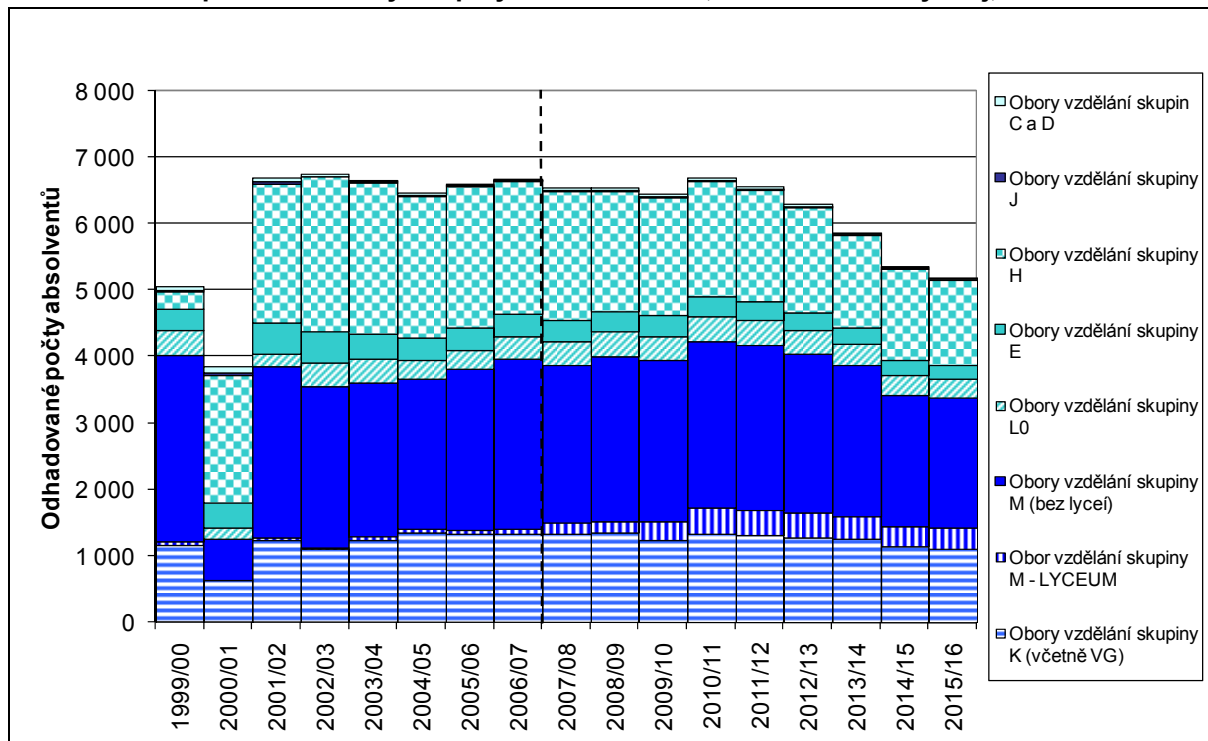
Královéhradecký kraj

Obrazek 15: Vývoj absolventů oborů vzdělání skupin E a H, Královéhradecký kraj, porovnání variant

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

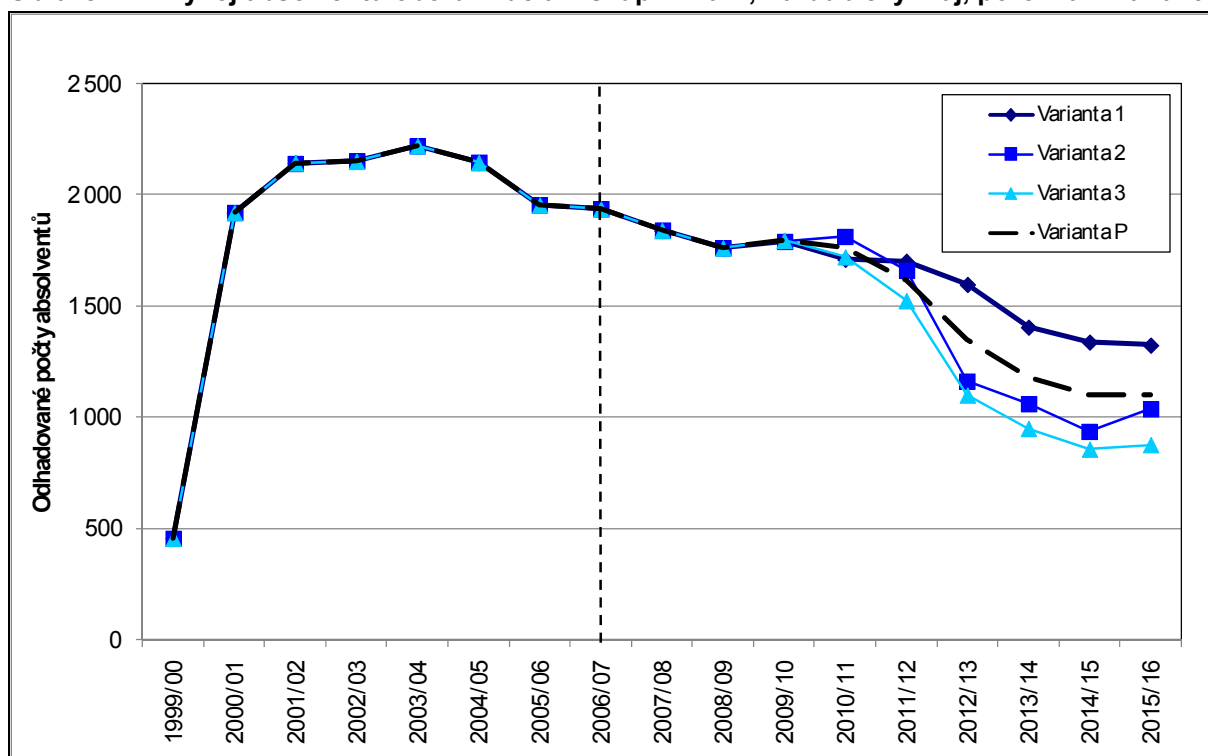
Obrazek 16: Dopad na všechny skupiny oborů vzdělání, Královéhradecký kraj, varianta 1

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

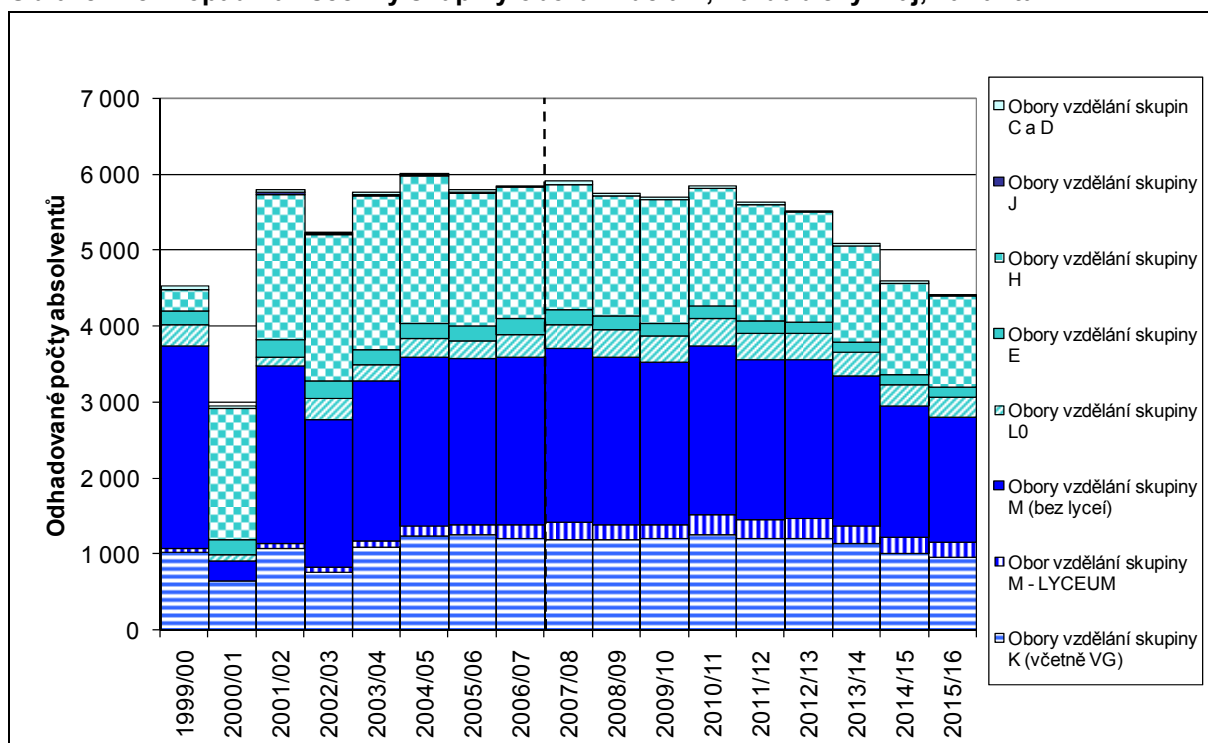
Pardubický kraj

Obrázek 17: Vývoj absolventů oborů vzdělání skupin E a H, Pardubický kraj, porovnání variant

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

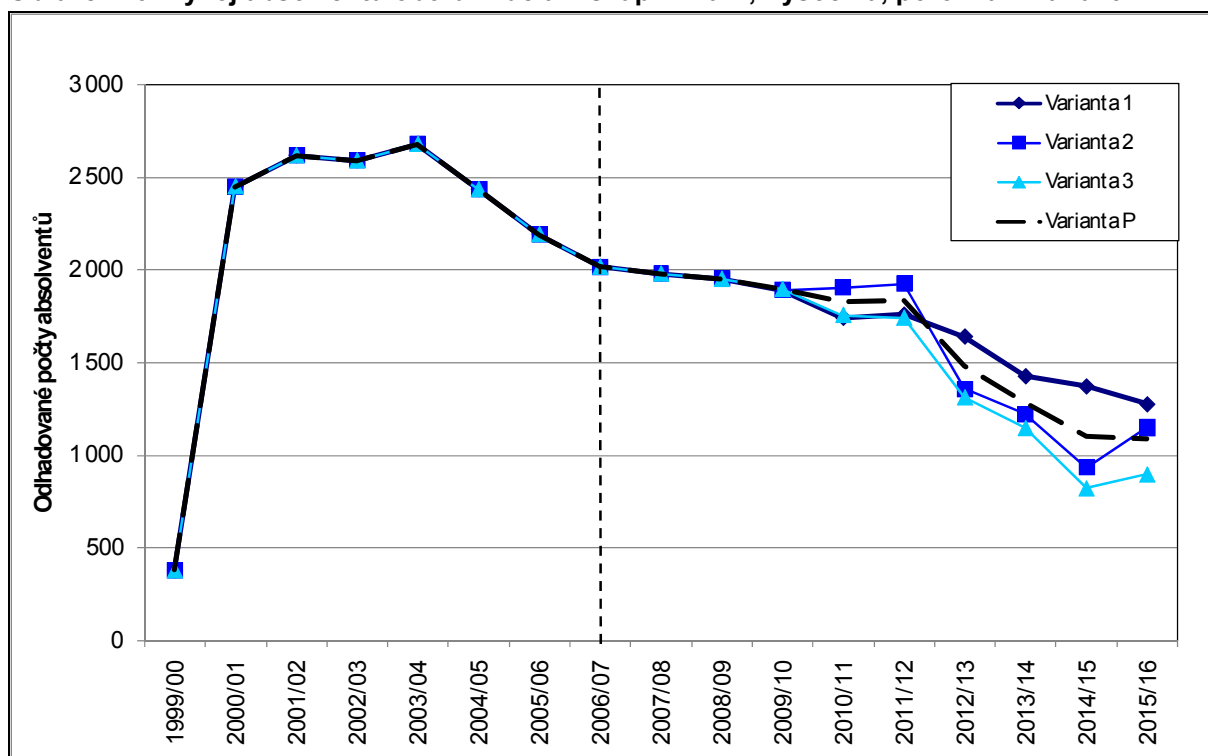
Obrázek 18: Dopad na všechny skupiny oborů vzdělání, Pardubický kraj, varianta 1

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

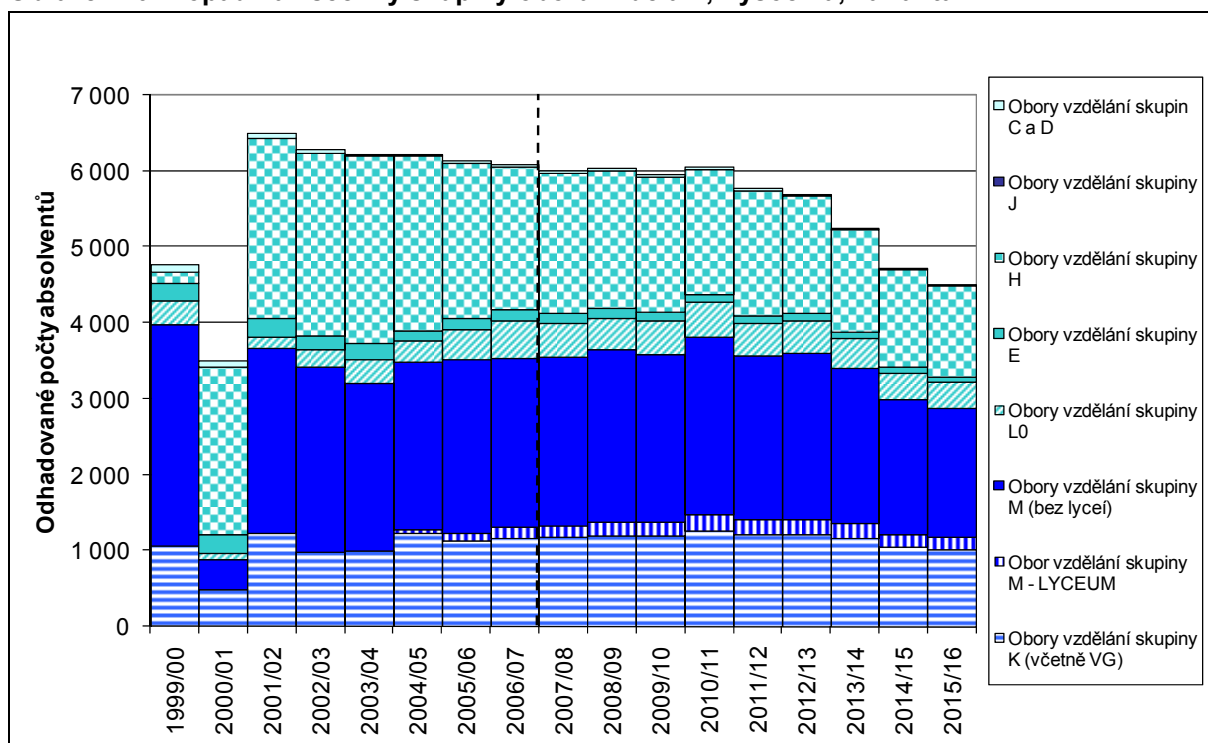
Vysočina

Obrázek 19: Vývoj absolventů oborů vzdělání skupin E a H, Vysočina, porovnání variant

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

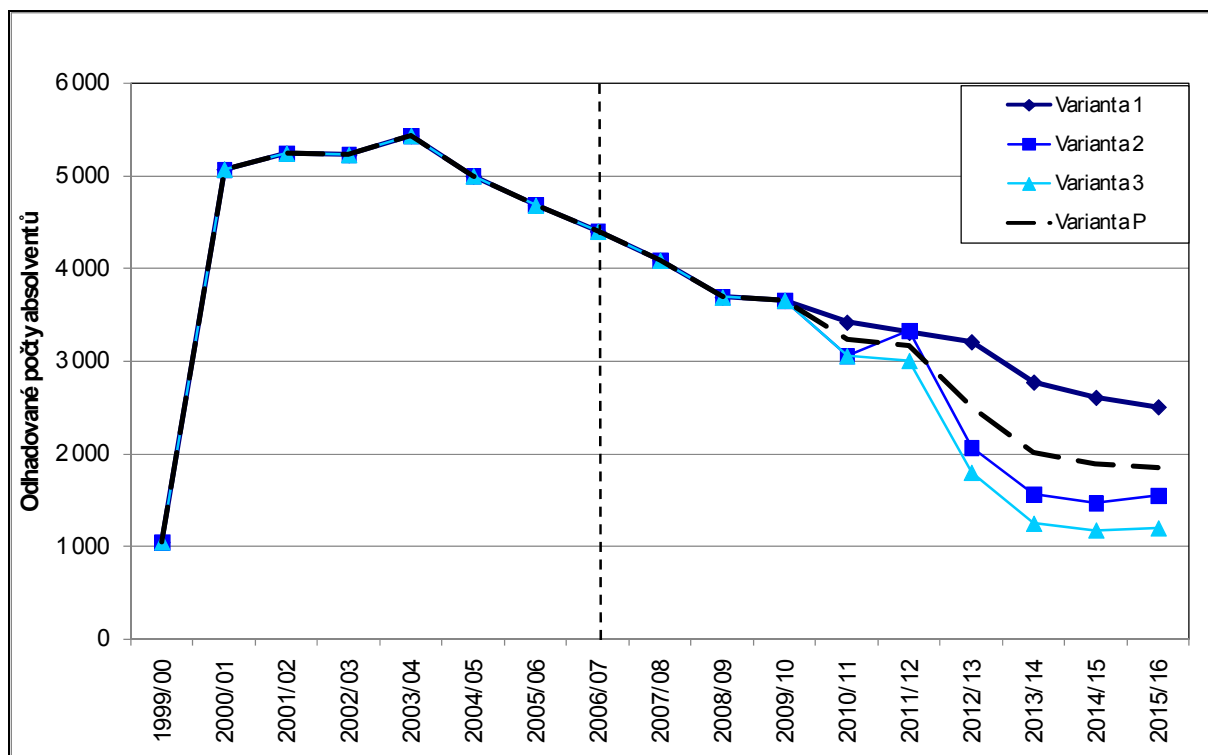
Obrázek 20: Dopad na všechny skupiny oborů vzdělání, Vysočina, varianta 1

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

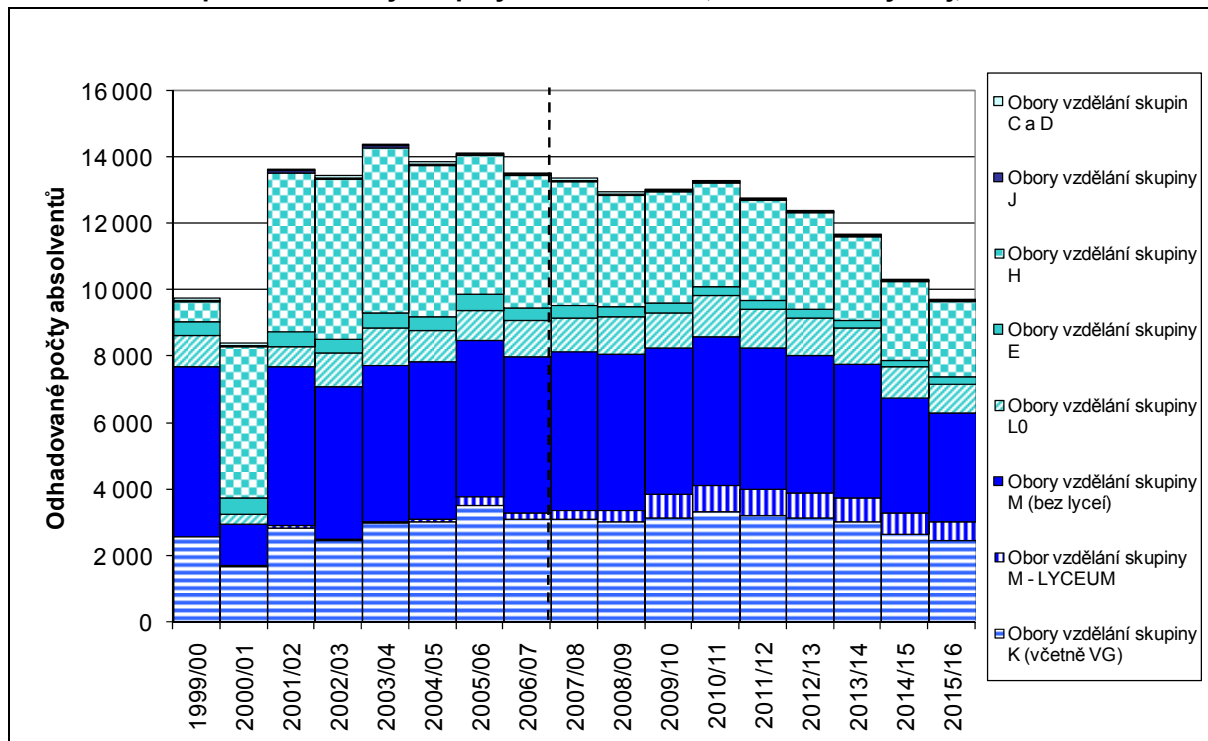
Jihomoravský kraj

Obrazek 21: Vývoj absolventů oborů vzdělání skupin E a H, Jihomoravský kraj, porovnání variant

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

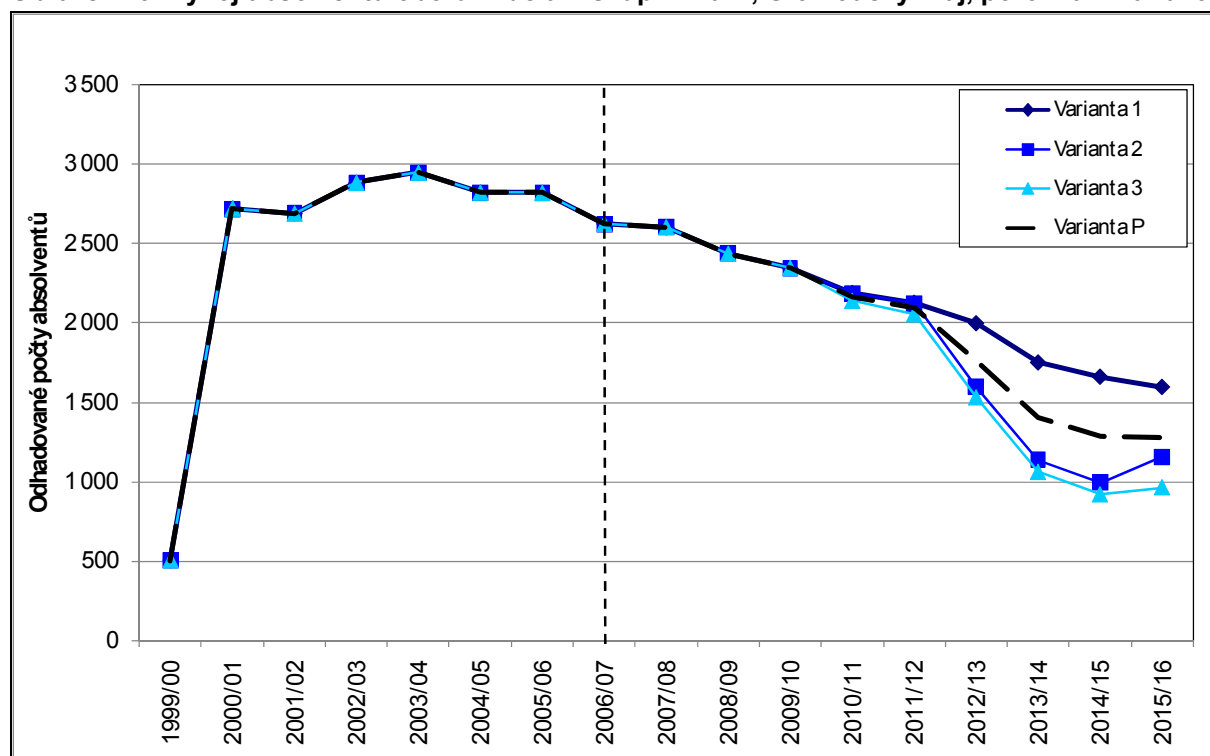
Obrazek 22: Dopad na všechny skupiny oborů vzdělání, Jihomoravský kraj, varianta 1

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

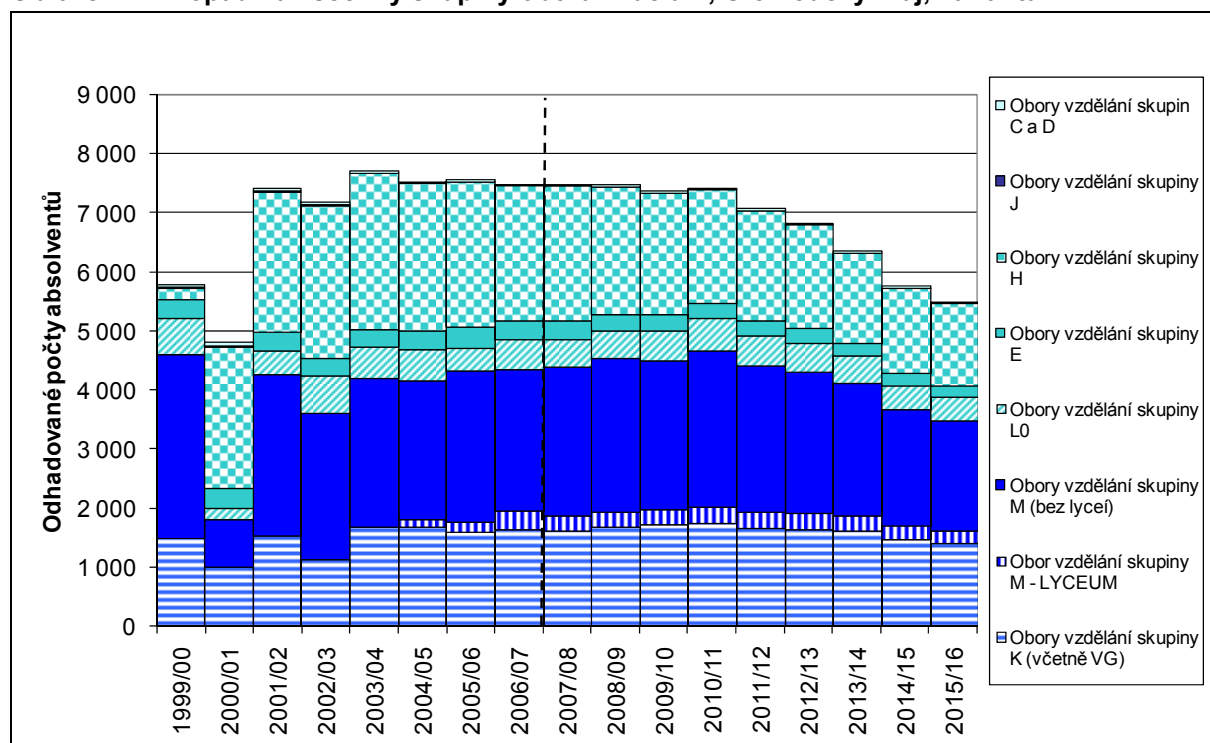
Olomoucký kraj

Obrázek 23: Vývoj absolventů oborů vzdělání skupin E a H, Olomoucký kraj, porovnání variant

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

Obrázek 24: Dopad na všechny skupiny oborů vzdělání, Olomoucký kraj, varianta 1

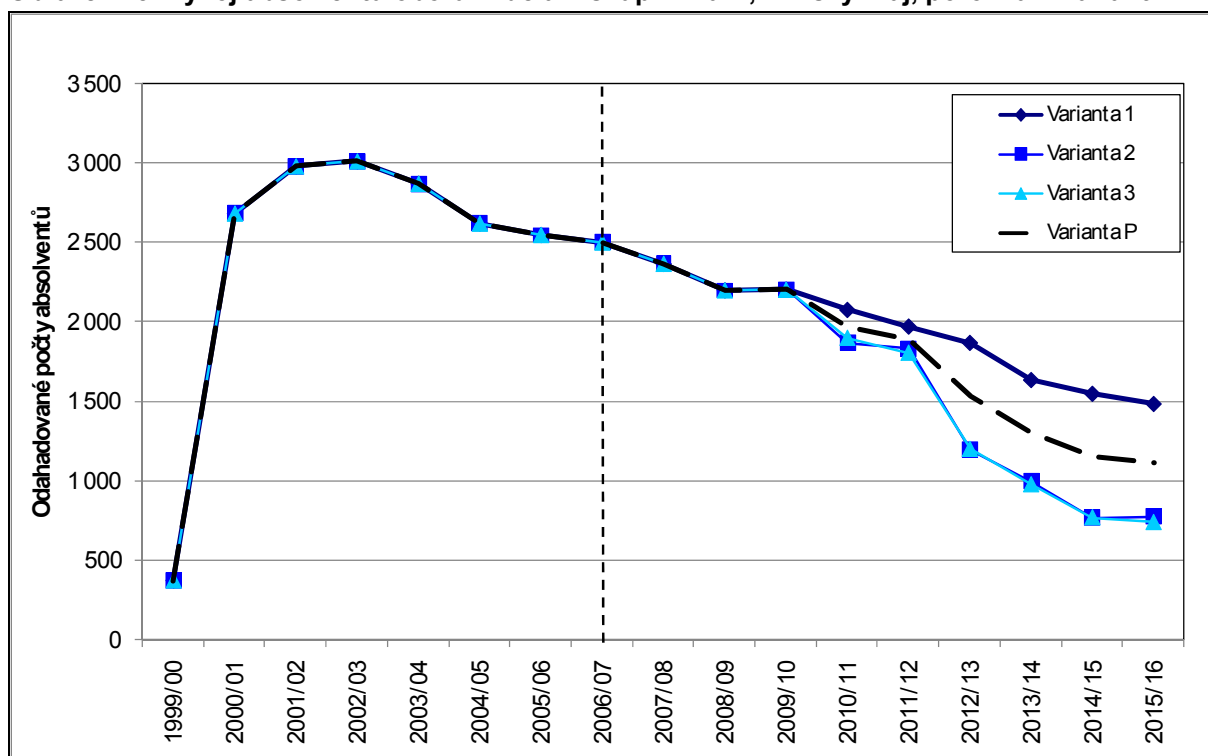

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

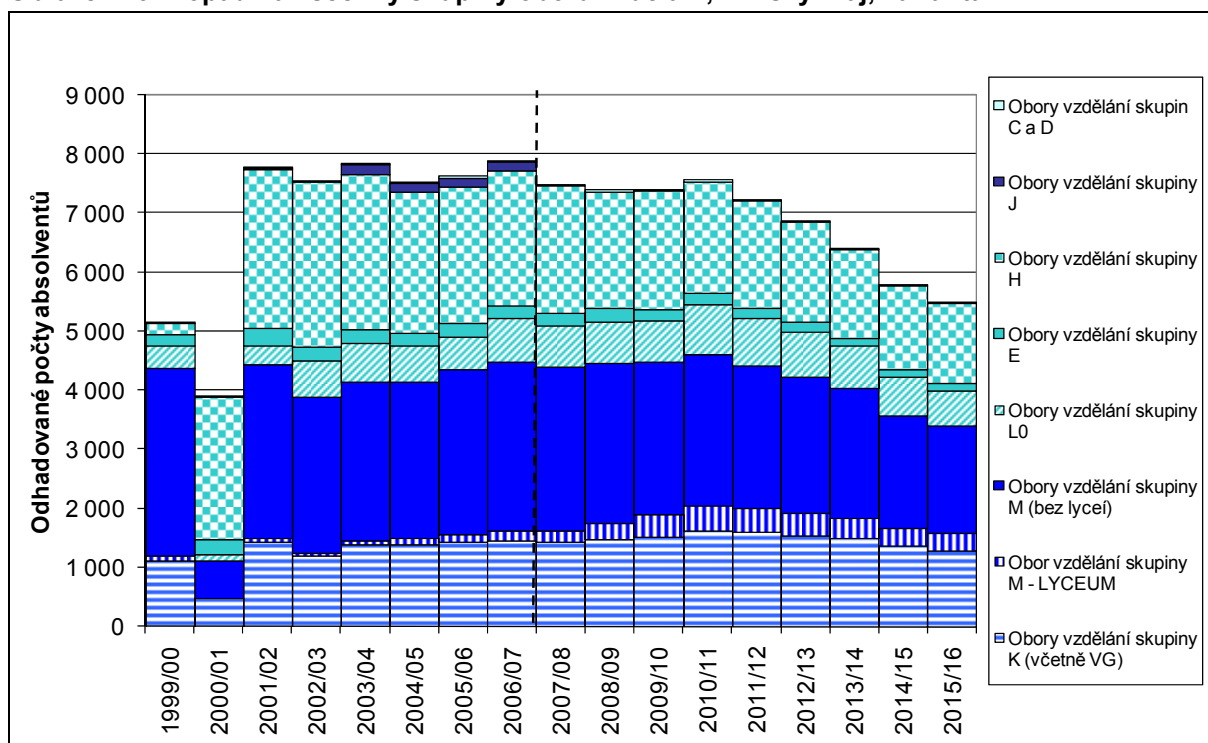
Zlínský kraj

Obrázek 25: Vývoj absolventů oborů vzdělání skupin E a H, Zlínský kraj, porovnání variant

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

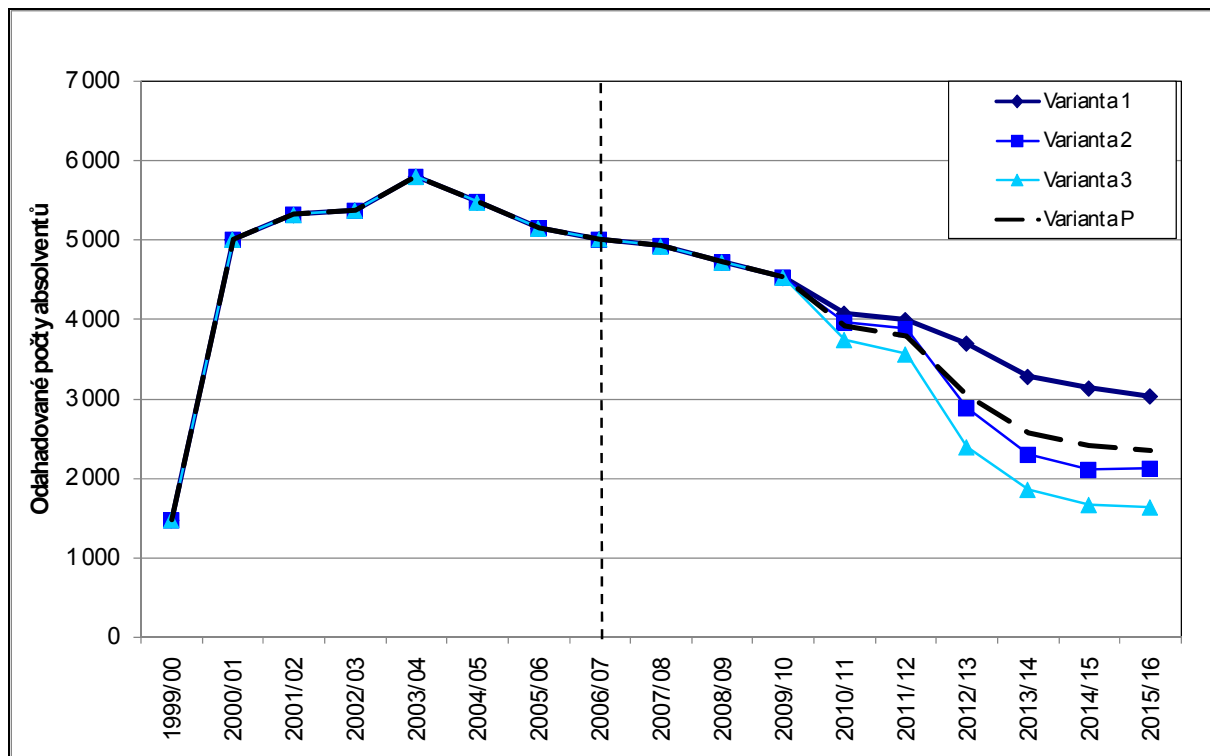
Obrázek 26: Dopad na všechny skupiny oborů vzdělání, Zlínský kraj, varianta 1

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

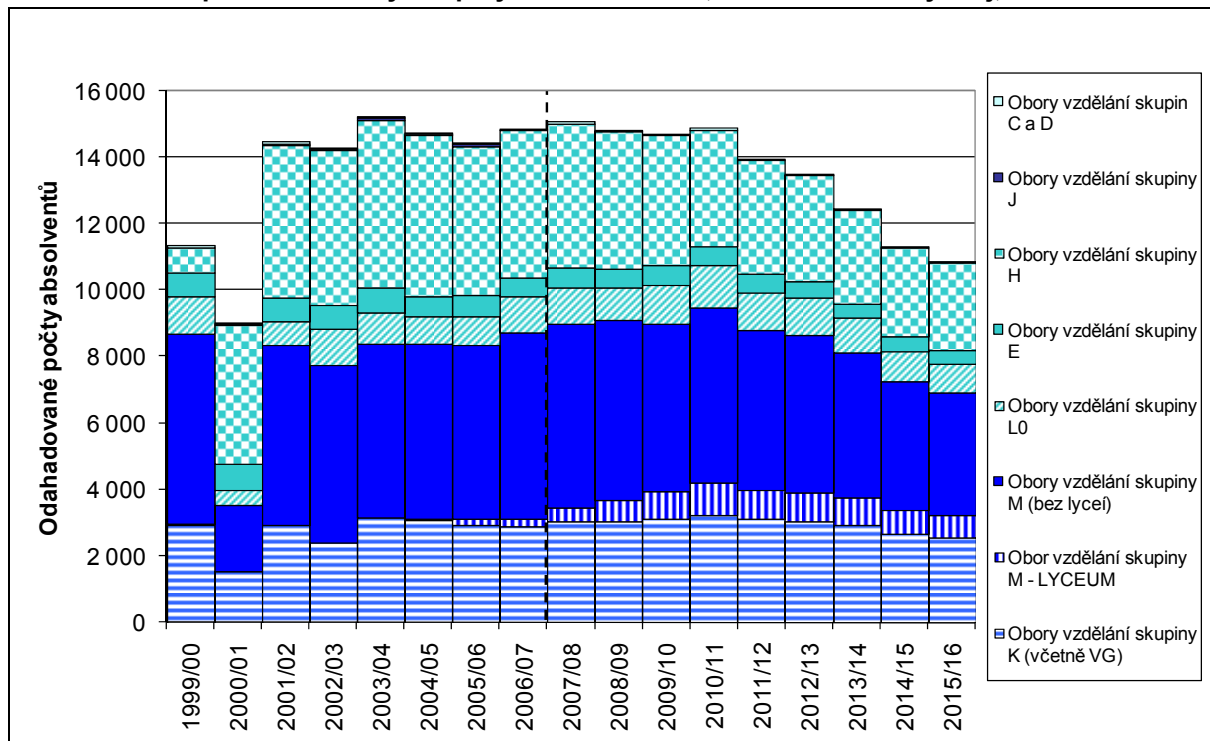
Moravskoslezský kraj

Obrázek 27: Vývoj absolventů oborů vzdělání skupin E a H, Moravskoslezský kraj, porovnání variant

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

Obrázek 28: Dopad na všechny skupiny oborů vzdělání, Moravskoslezský kraj, varianta 1

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

Příloha 6 – Projekce absolventů středních škol vstupujících ihned po absolvování střední školy na trh práce na úrovni krajů

Předpokládaný vývoj počtu absolventů středních škol vstupujících ihned po absolvování střední školy na trh práce v jednotlivých krajích v podstatě kopíruje počty absolventů jednotlivých druhů středního vzdělávání s přihlédnutím k regionálním specifickým přechodu na trh práce.

Obecně lze tedy stejně jako v předchozím případě projekce absolventů konstatovat, že i u počtů absolventů středních škol, kteří budou ihned po absolvování svého oboru vstupovat na trh práce, je ve všech krajích třeba očekávat významné propady (výrazné především po roce 2012).

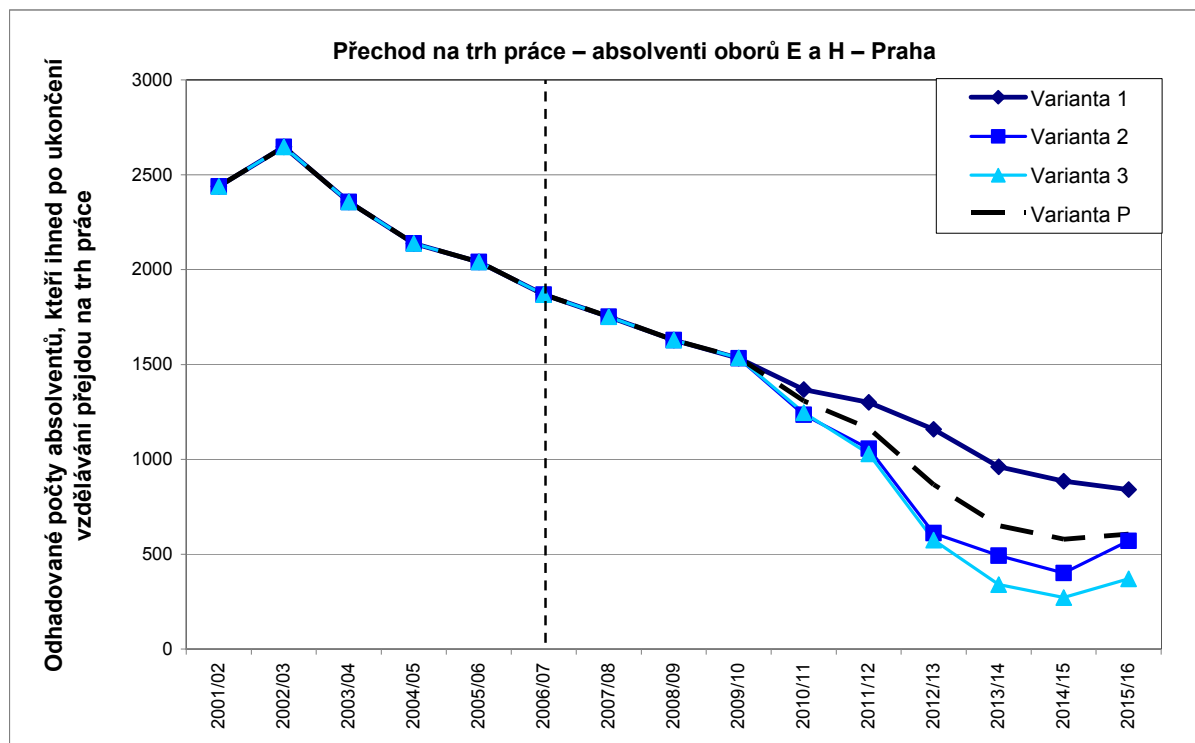
Graficky jsou opět zobrazeny základní výsledky (především za skupiny oborů E a H, tedy oborů středního vzdělání s výučním listem) za všechny varianty výpočtu, které ve všech jednotlivých krajích navazují na odhadované počty nově přijatých a absolventů uvedených v kapitolách 3.2. a 3.3. a v Příloze 2 a v Příloze 5. Odhadované počty absolventů vstupujících na trh práce jsou závislé na regionální situaci přechodu absolventů na trh práce a v zásadě je ve všech krajích předpoklad, že bude narůstat podíl absolventů středních škol (především s maturitní zkouškou), kteří budou dále setrvávat ve vzdělávacím systému. Důvodem tohoto faktu je v neposlední řadě i pravděpodobné rozšiřování vzdělávací nabídky terciárního vzdělávání (bakalářské obory).

Druhý graf u každého z krajů pak ukazuje možný vývoj odpovídající variantě 1, tedy případu, kdy by při nástupech do prvních ročníků středních škol uchazeči neměnili své preference proti současnému stavu. Jak již bylo zmíněno výše, jedná se asi o nejvíce optimistickou variantu. Tato varianta by však také znamenala výrazný pokles počtu absolventů ve všech skupinách oborů vzdělání, který by u všech krajů pokračoval až do konce projektovaného období, tedy minimálně do školního roku 2015/16, a tím tedy i pokles těch, kteří ihned po skončení střední školy budou vstupovat na trh práce.

Vývoj v krajích se ve variantě 1 příliš neliší, lze očekávat propad počtu absolventů, kteří budou ihned po ukončení střední školy vstupovat na trh práce, přibližně o jednu čtvrtinu až jednu třetinu oproti současným hodnotám.

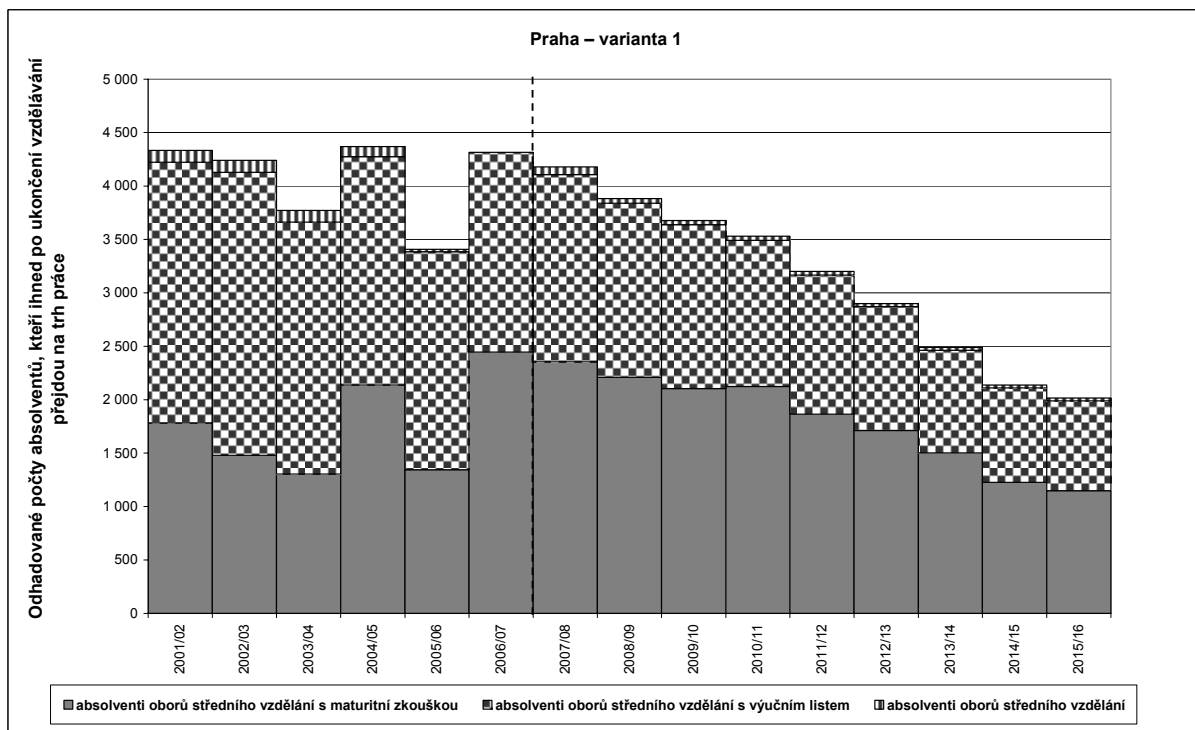
Kraj Praha

Obrazek 1: Odhadovaný vývoj počtu absolventů oborů vzdělání s výučním listem (E a H), kteří ihned po získání výučního listu přejdou na trh práce, Praha, porovnání variant

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

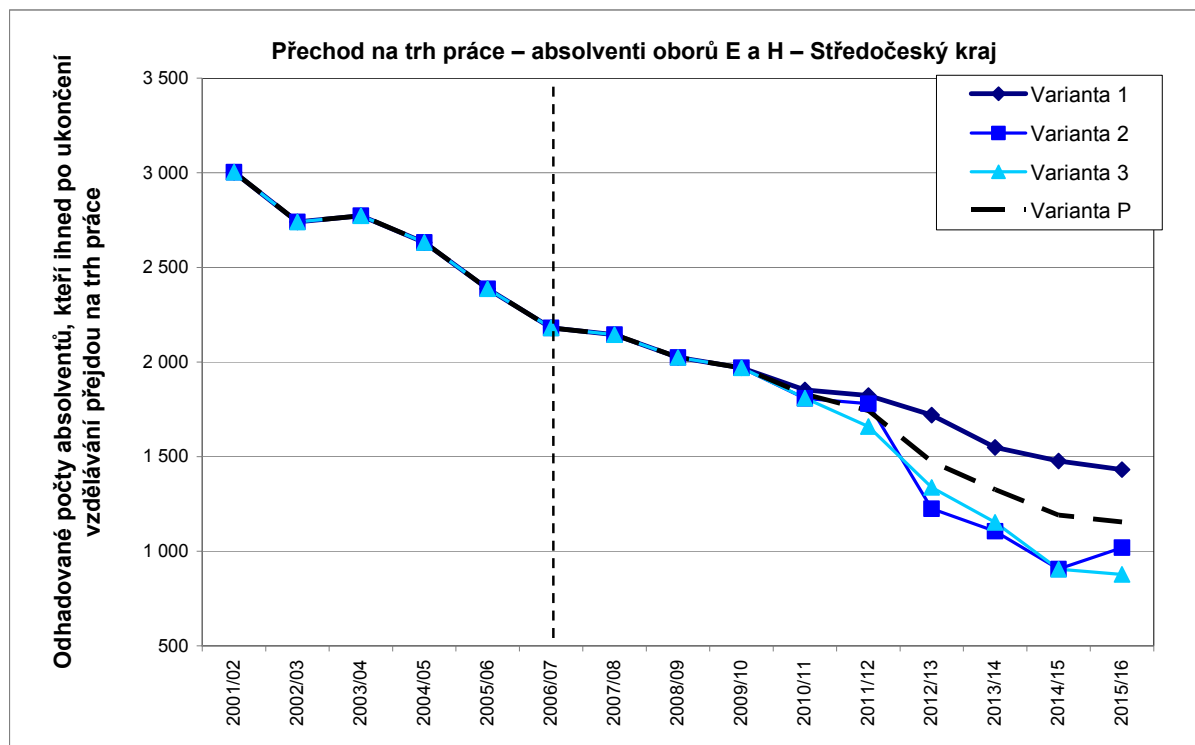
Obrazek 2: Celkový dopad přechodu absolventů na trh práce, Praha, varianta 1

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

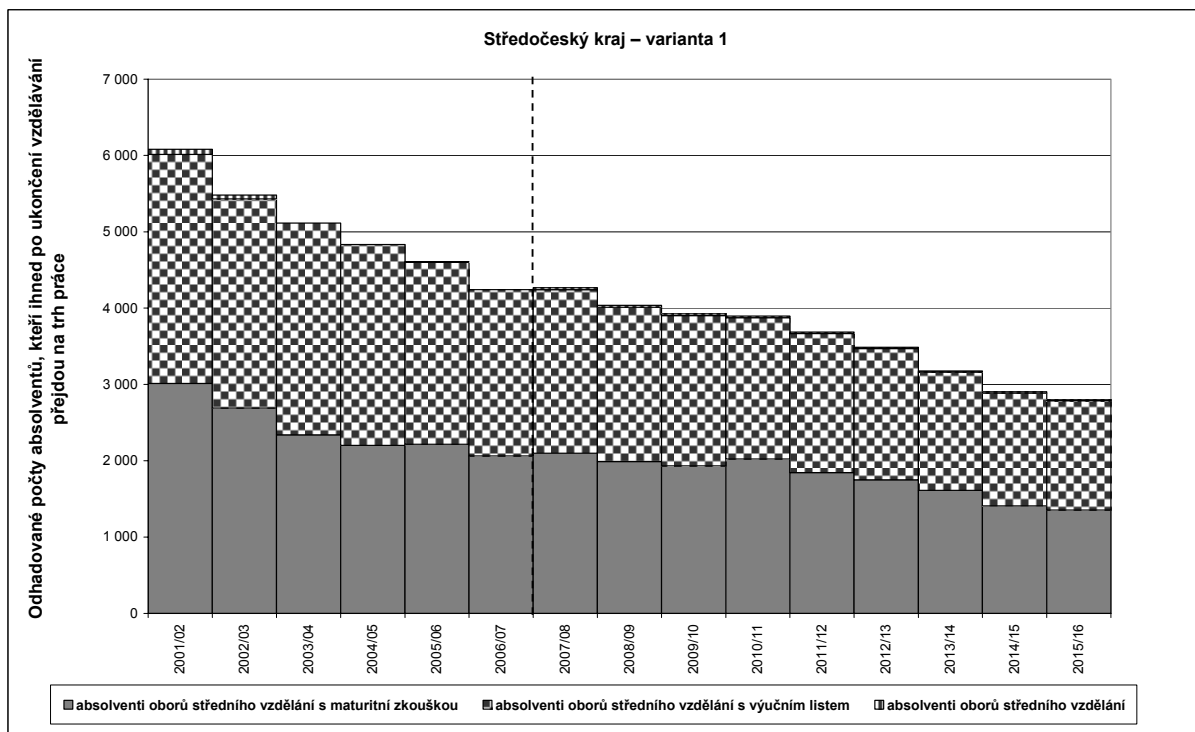
Středočeský kraj

Obrazek 3: Odhadovaný vývoj počtu absolventů oborů vzdělání s výučním listem (E a H), kteří ihned po získání výučního listu přejdou na trh práce, Středočeský kraj, porovnání variant

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

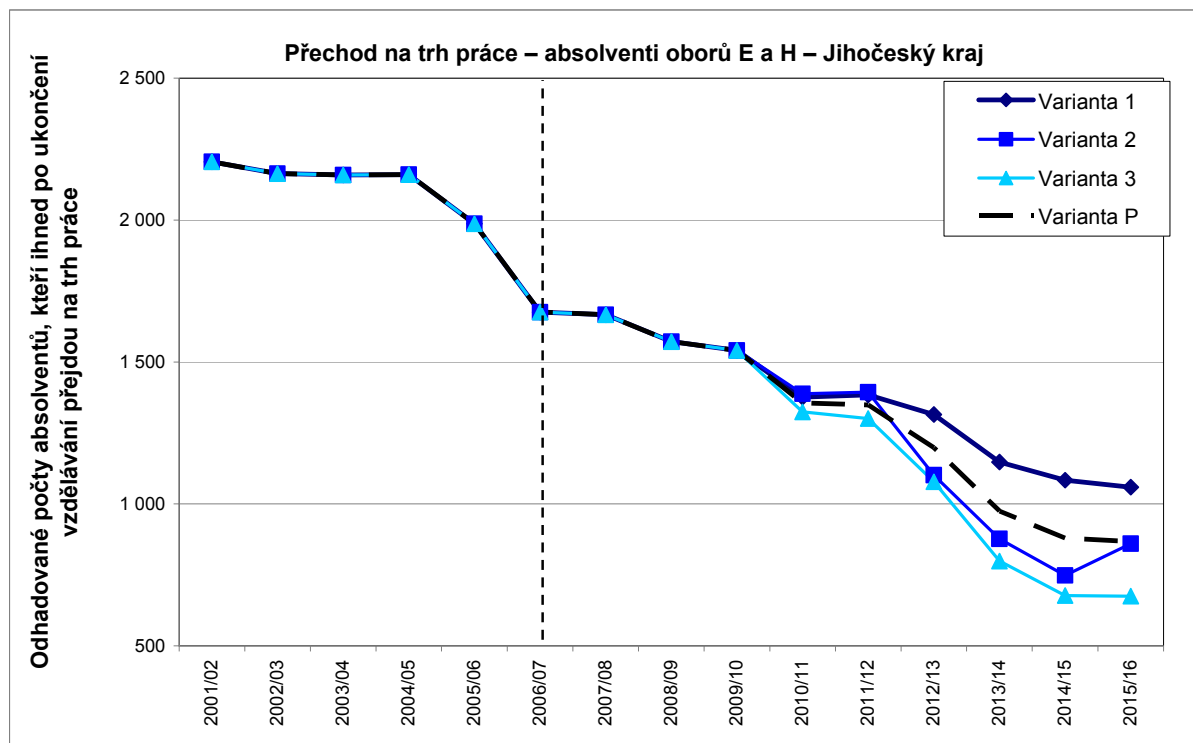
Obrazek 4: Celkový dopad přechodu absolventů na trh práce, Středočeský kraj, varianta 1

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

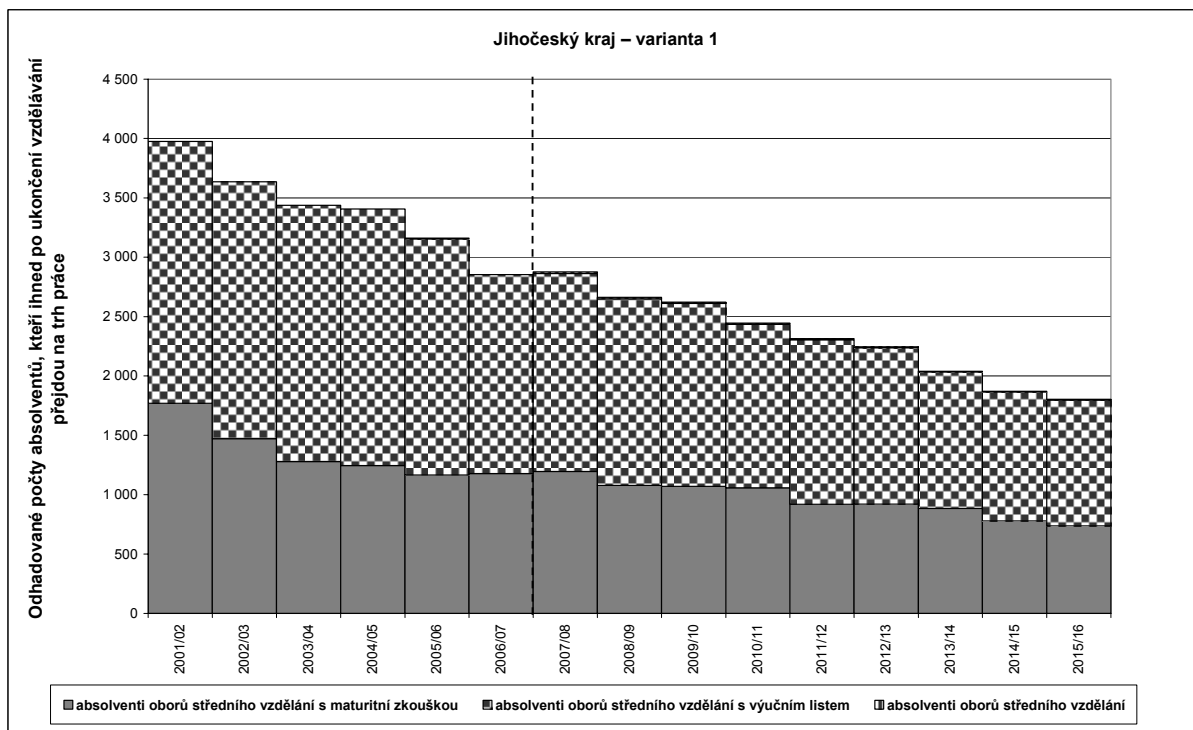
Jihočeský kraj

Obrazek 5: Odhadovaný vývoj počtu absolventů oborů vzdělání s výučním listem (E a H), kteří ihned po získání výučního listu přejdou na trh práce, Jihočeský kraj, porovnání variant

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

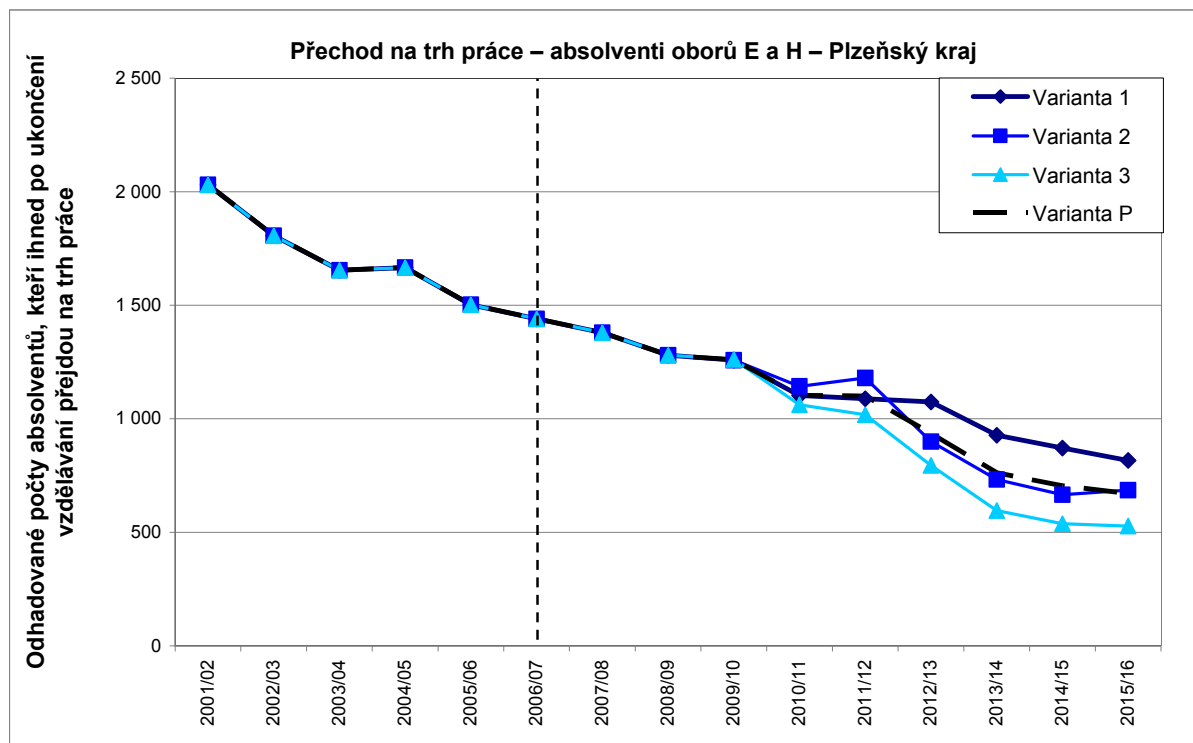
Obrazek 6: Celkový dopad přechodu absolventů na trh práce, Jihočeský kraj, varianta 1

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

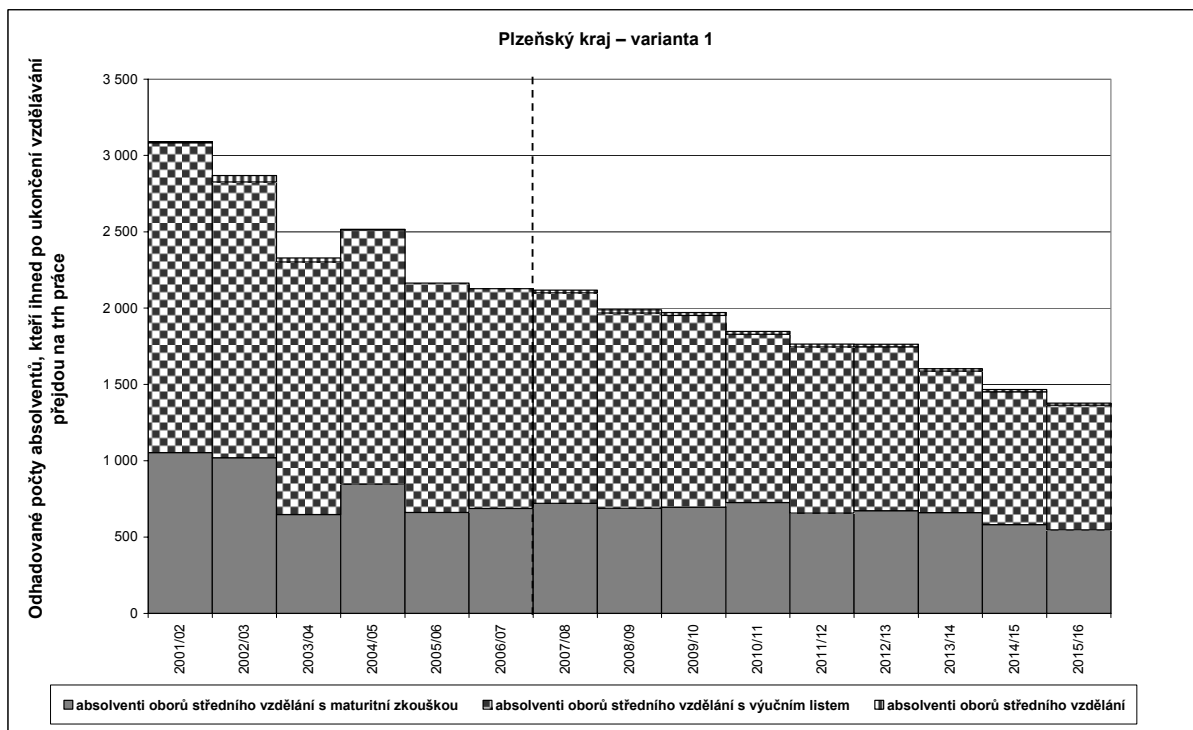
Plzeňský kraj

Obrazek 7: Odhadovaný vývoj počtu absolventů oborů vzdělání s výučním listem (E a H), kteří ihned po získání výučního listu přejdou na trh práce, Plzeňský kraj, porovnání variant

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

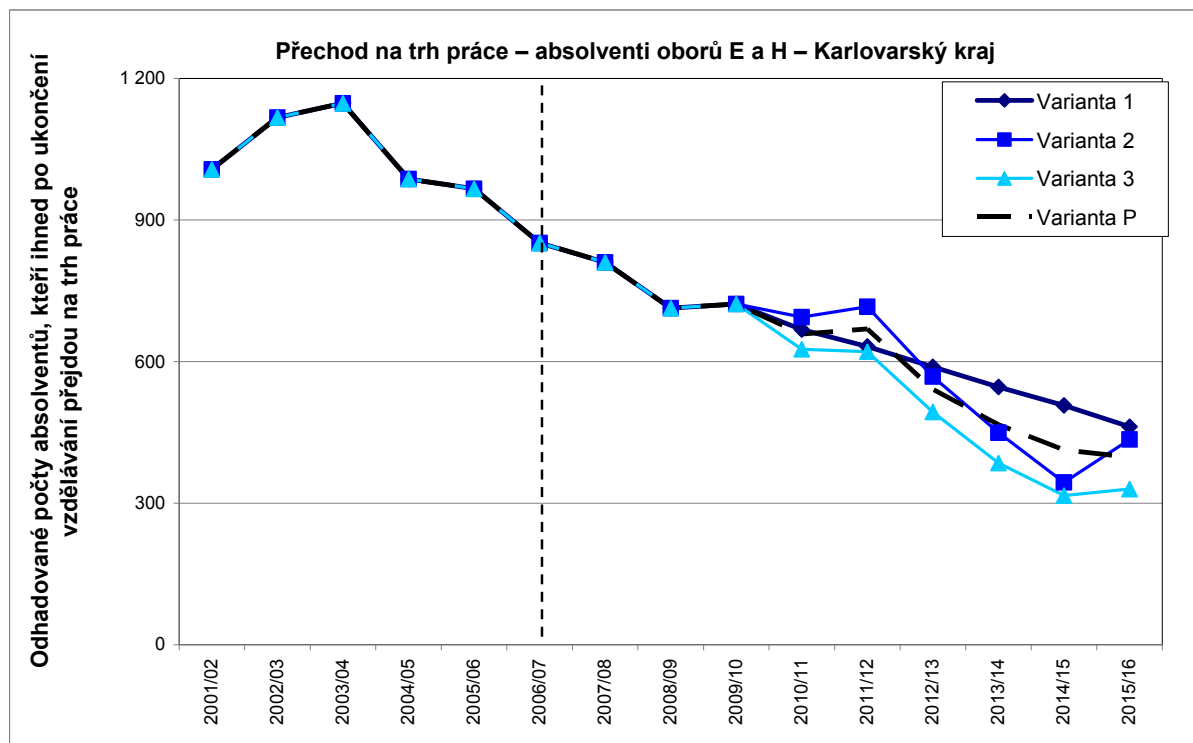
Obrazek 8: Celkový dopad přechodu absolventů na trh práce, Plzeňský kraj, varianta 1

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

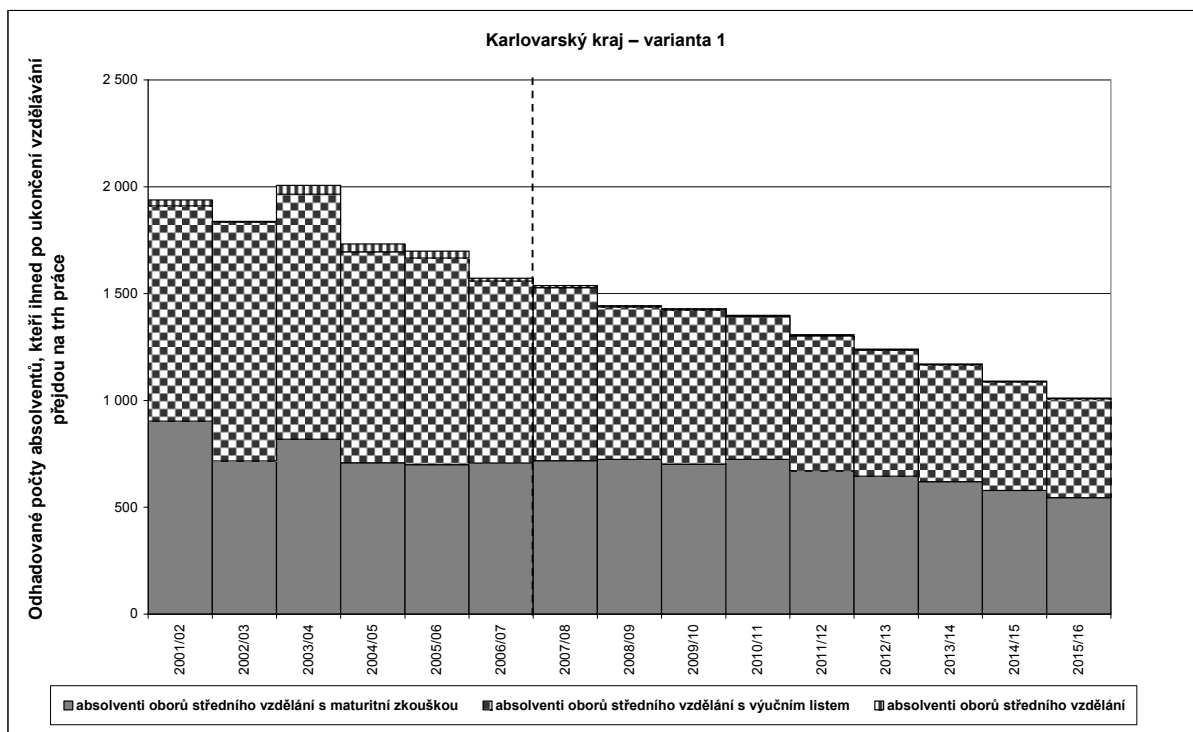
Karlovarský kraj

Obrazek 9: Odhadovaný vývoj počtu absolventů oborů vzdělání s výučním listem (E a H), kteří ihned po získání výučního listu přejdou na trh práce, Karlovarský kraj, porovnání variant

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

Obrazek 10: Celkový dopad přechodu absolventů na trh práce, Karlovarský kraj, varianta 1

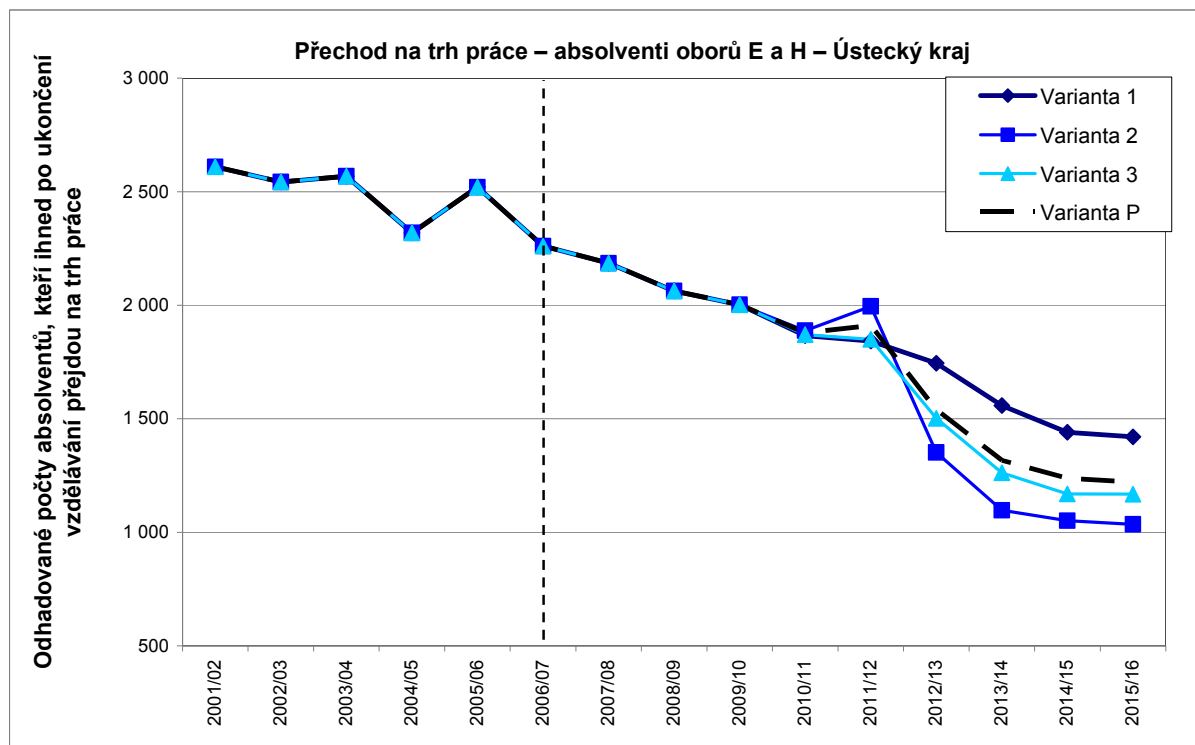

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

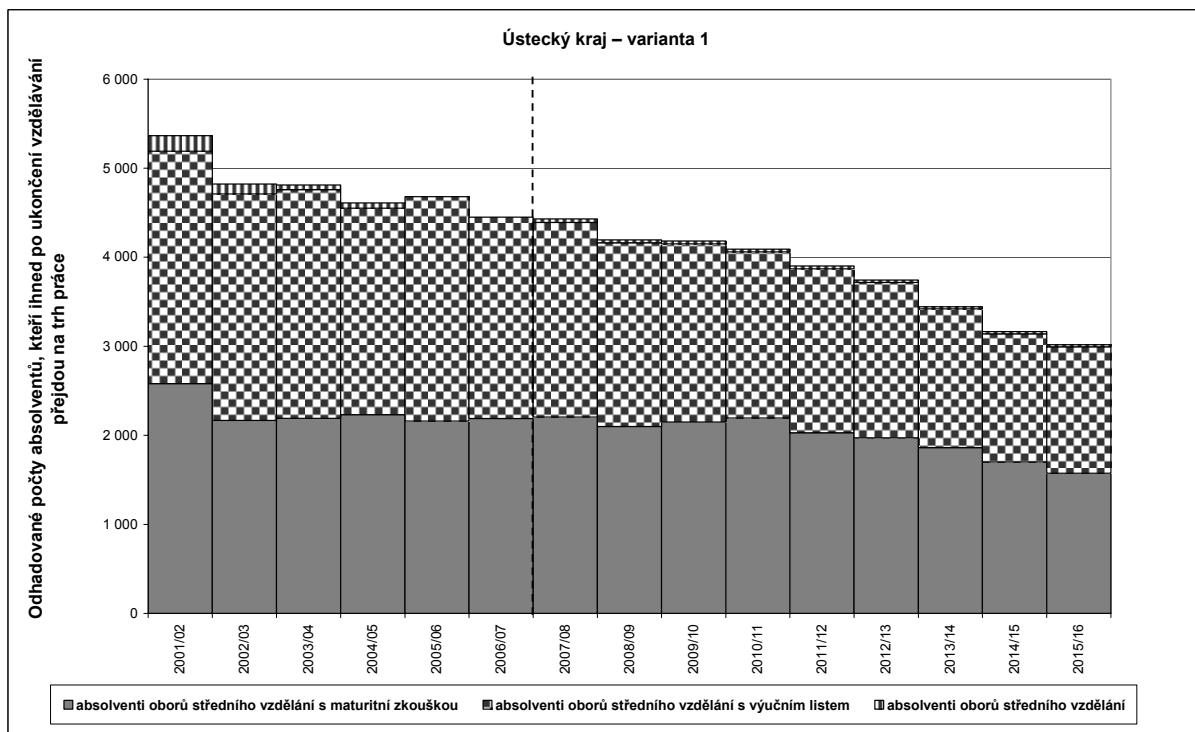
Ústecký kraj

Obrazek 11: Odhadovaný vývoj počtu absolventů oborů vzdělání s výučním listem (E a H), kteří ihned po získání výučního listu přejdou na trh práce, Ústecký kraj, porovnání variant

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

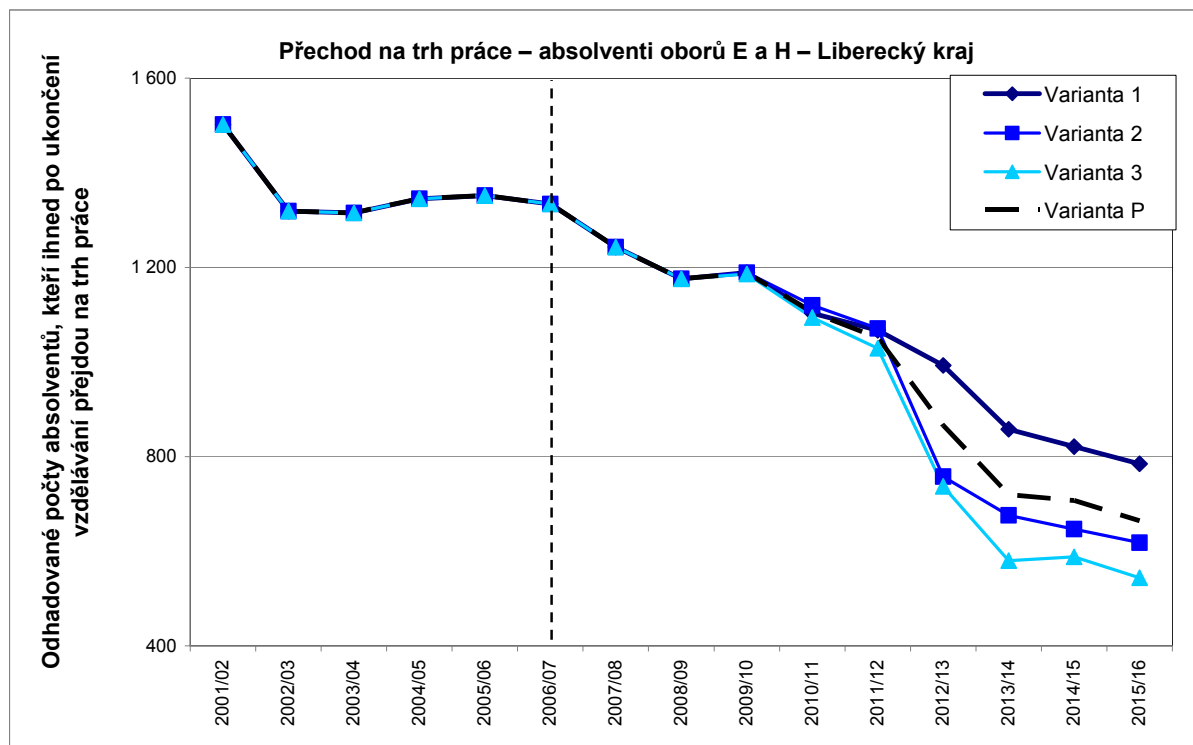
Obrazek 12: Celkový dopad přechodu absolventů na trh práce, Ústecký kraj, varianta 1

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

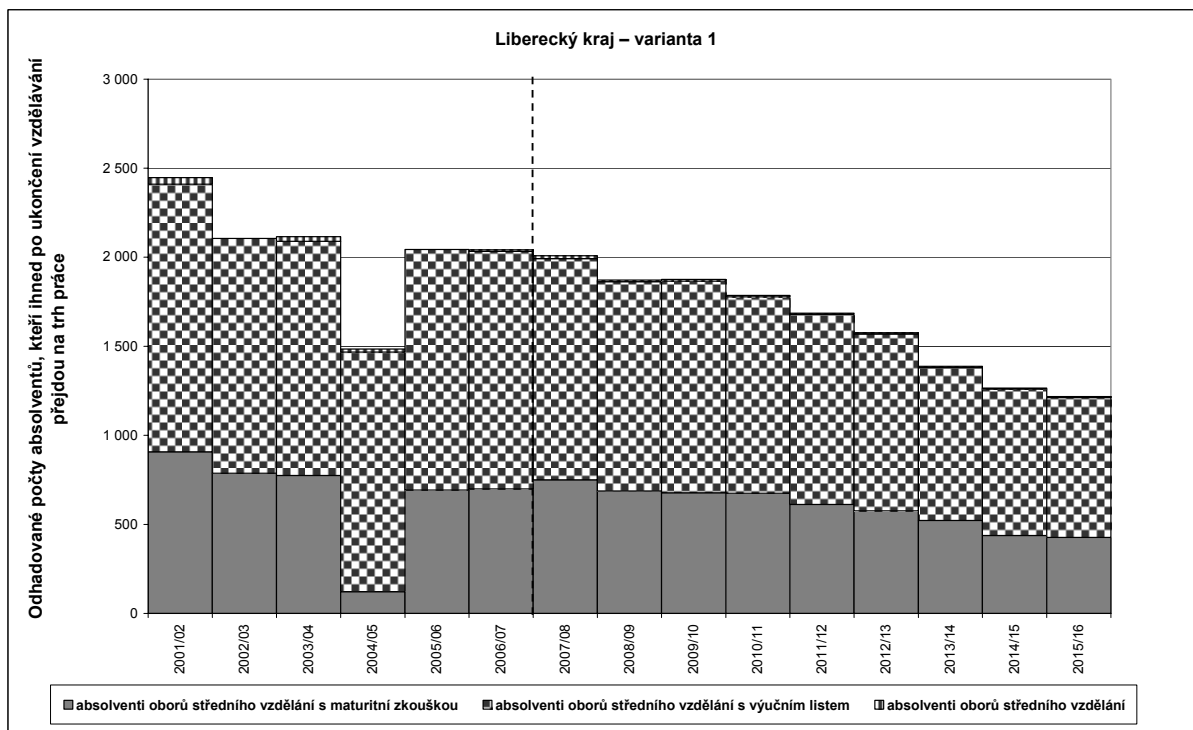
Liberecký kraj

Obrazek 13: Odhadovaný vývoj počtu absolventů oborů vzdělání s výučním listem (E a H), kteří ihned po získání výučního listu přejdou na trh práce, Liberecký kraj, porovnání variant

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

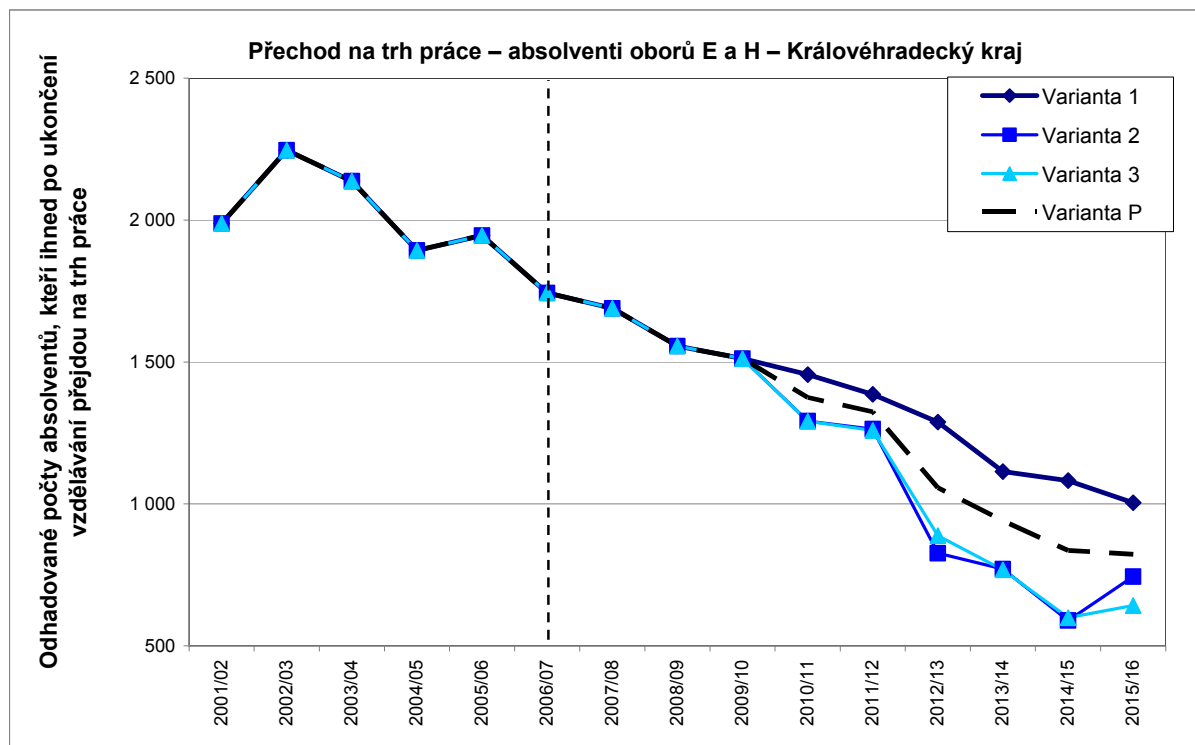
Obrazek 14: Celkový dopad přechodu absolventů na trh práce, Liberecký kraj, varianta 1

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

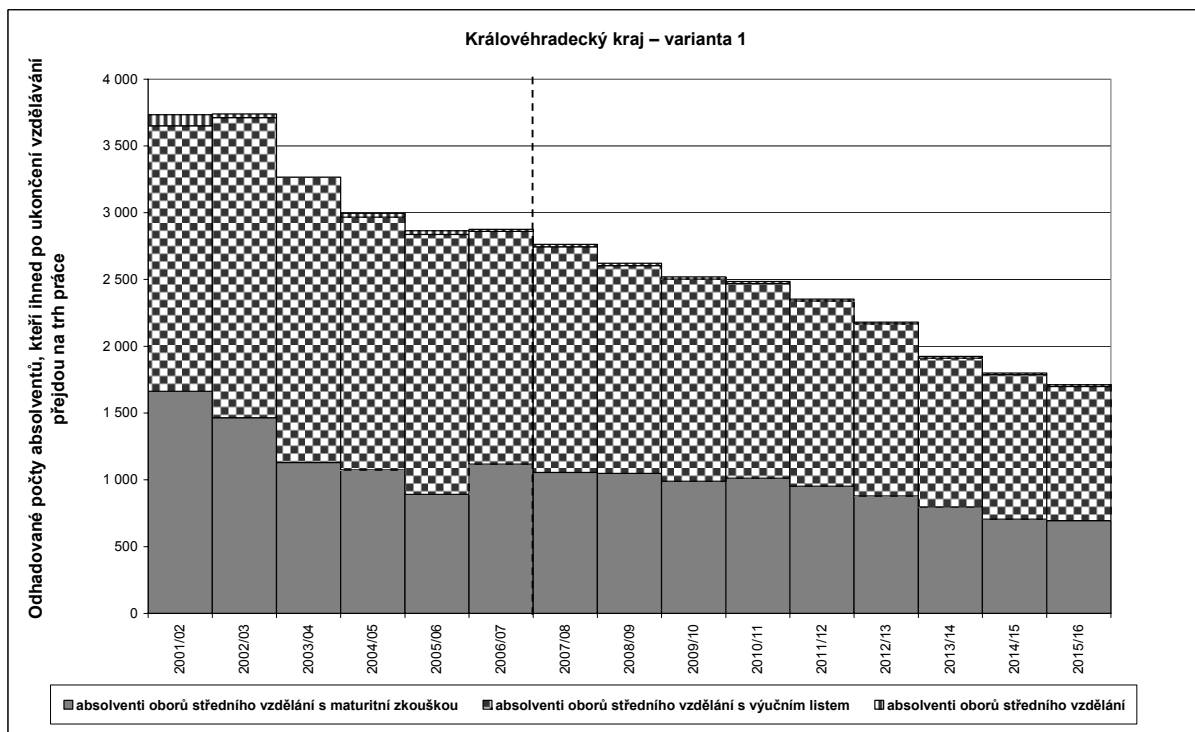
Královéhradecký kraj

Obrazek 15: Odhadovaný vývoj počtu absolventů oborů vzdělání s výučním listem (E a H), kteří ihned po získání výučního listu přejdou na trh práce, Královéhradecký kraj, porovnání variant

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

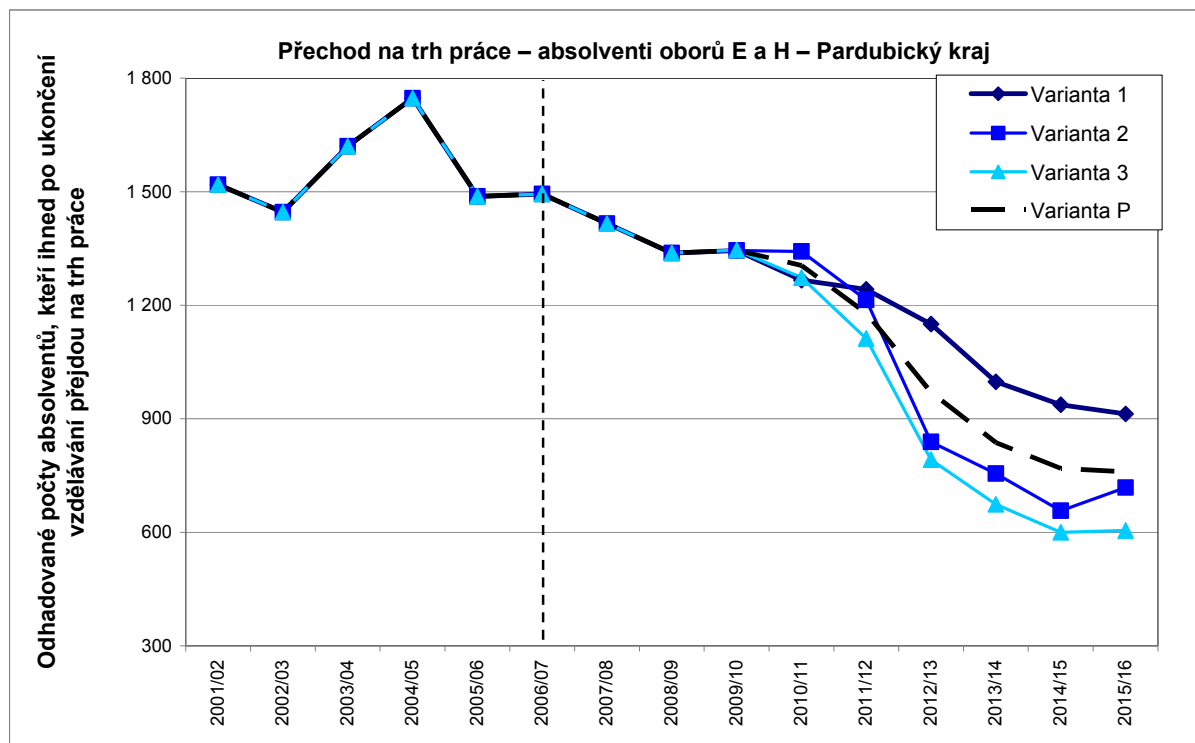
Obrazek 16: Celkový dopad přechodu absolventů na trh práce, Královéhradecký kraj, varianta 1

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

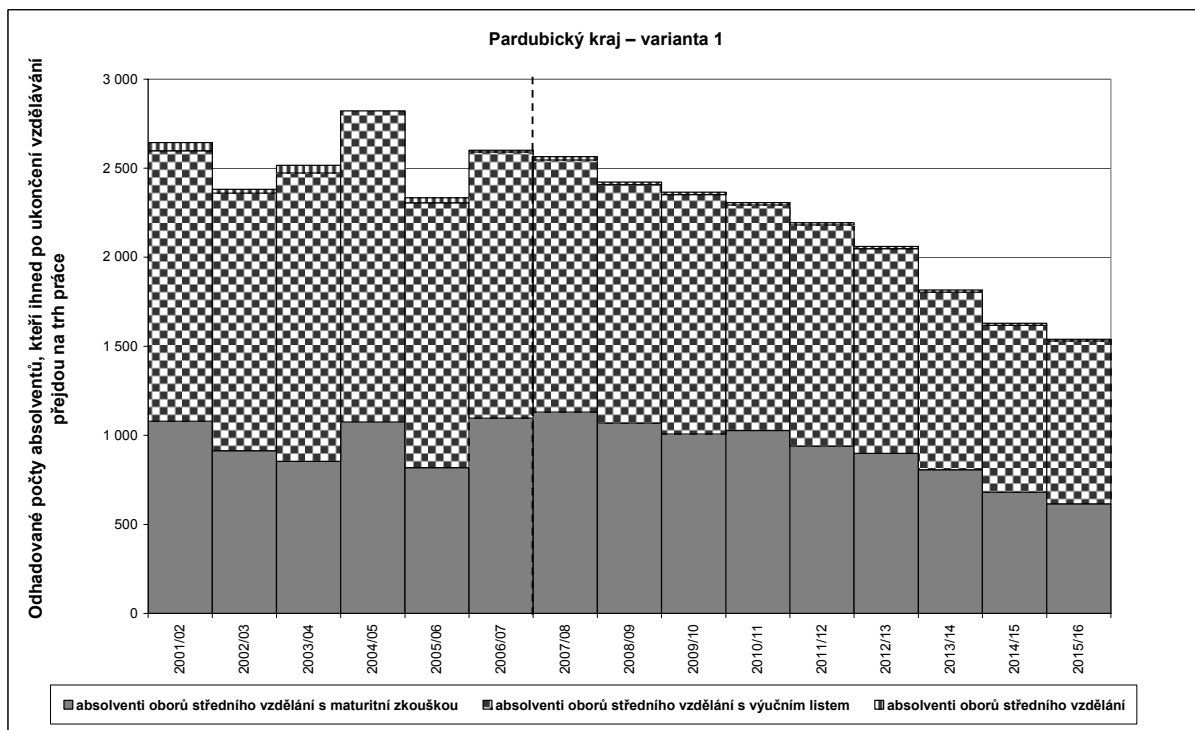
Pardubický kraj

Obrazek 17: Odhadovaný vývoj počtu absolventů oborů vzdělání s výučním listem (E a H), kteří ihned po získání výučního listu přejdou na trh práce, Pardubický kraj, porovnávací varianty

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

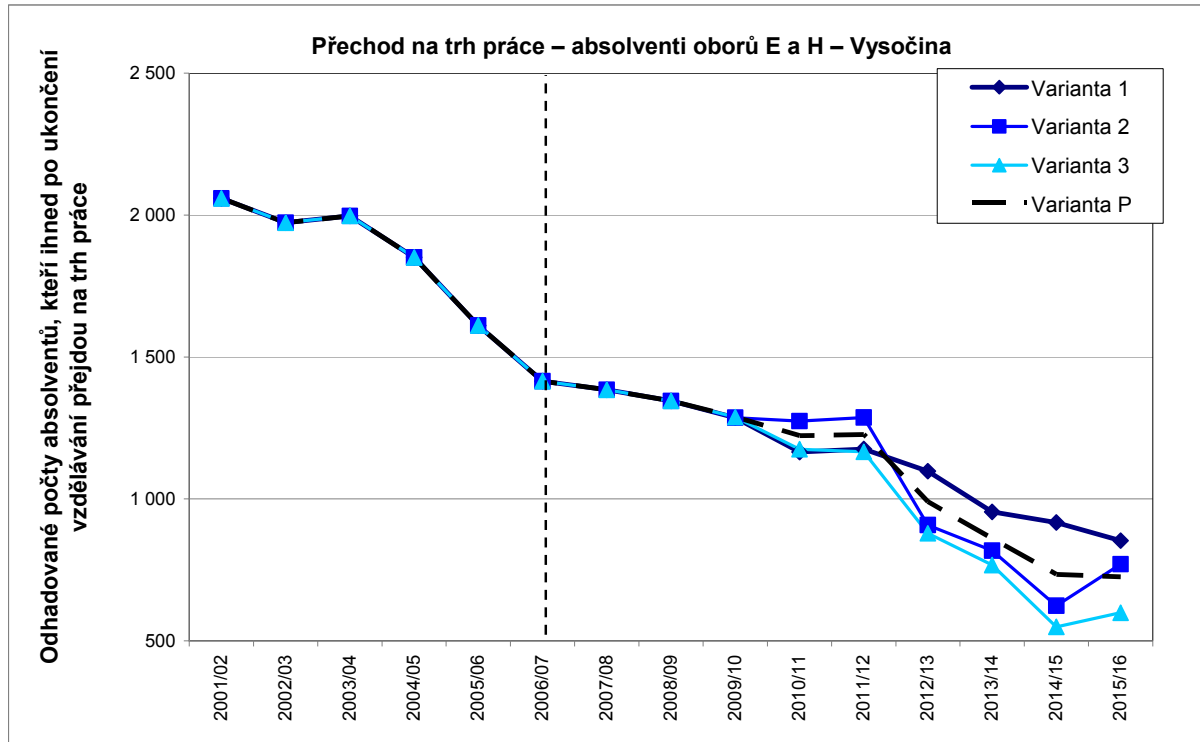
Obrazek 18: Celkový dopad přechodu absolventů na trh práce, Pardubický kraj, varianta 1

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

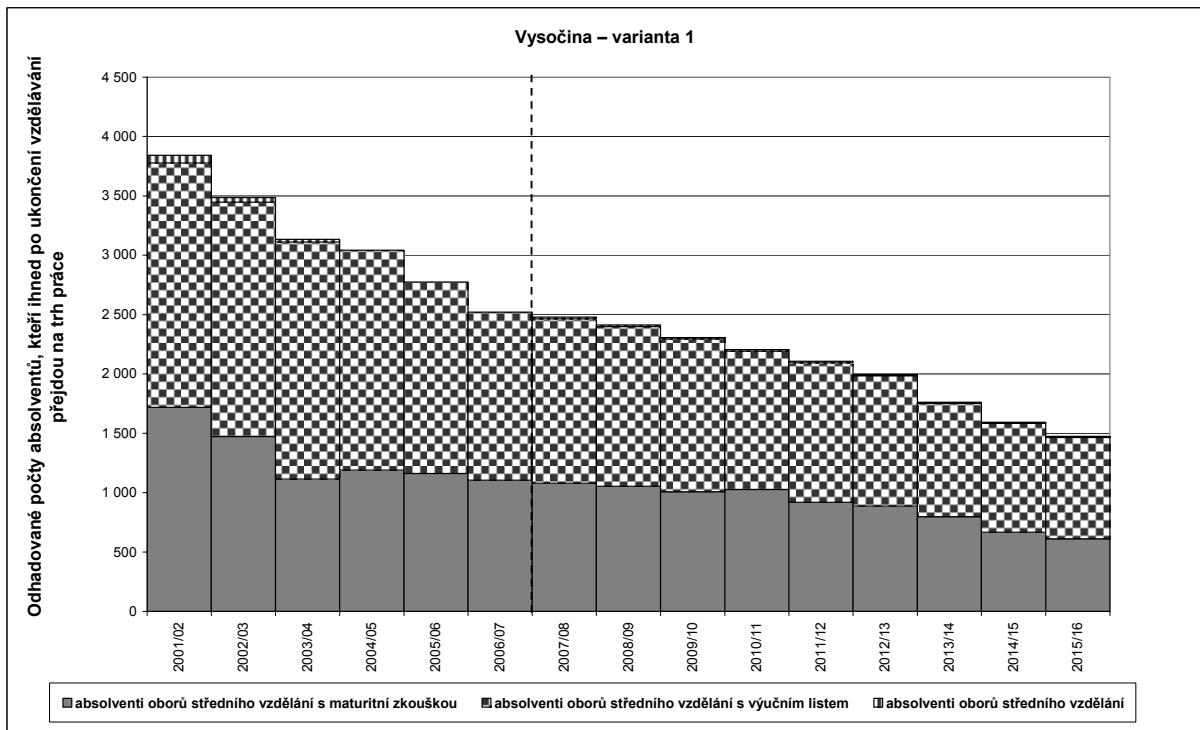
Vysočina

Obrazek 19: Odhadovaný vývoj počtu absolventů oborů vzdělání s výučním listem (E a H), kteří ihned po získání výučního listu přejdou na trh práce, Vysočina, porovnání variant

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

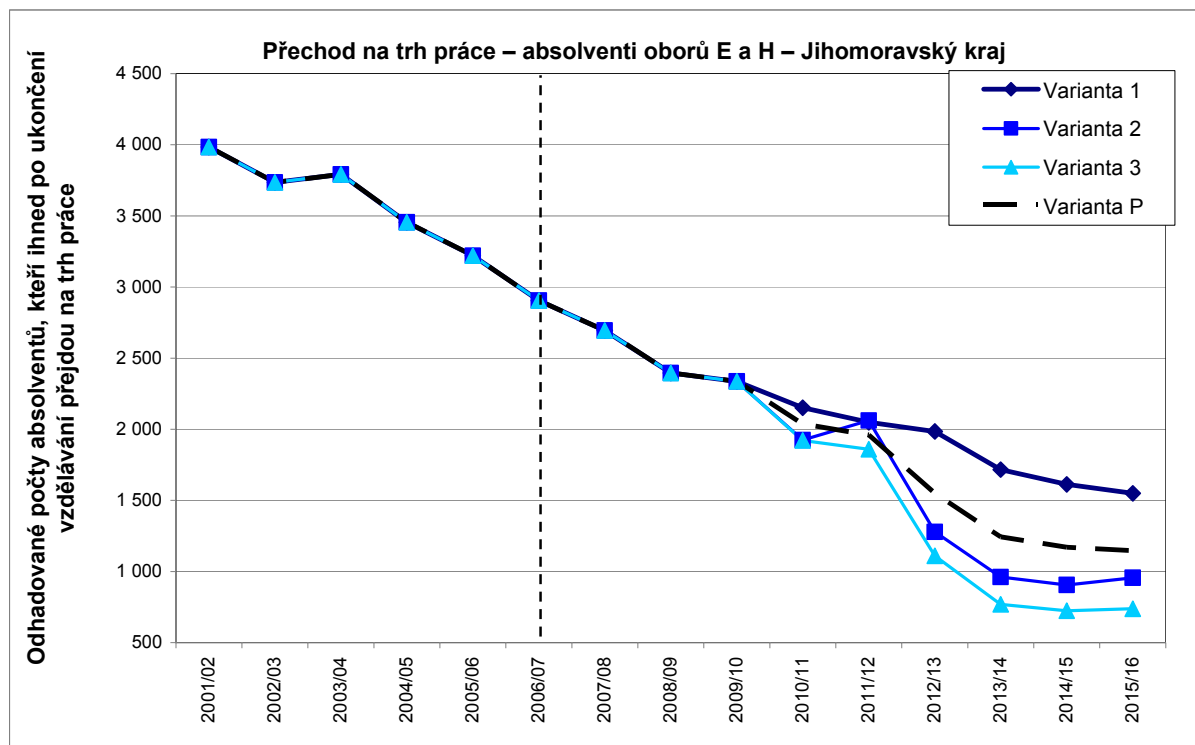
Obrazek 20: Celkový dopad přechodu absolventů na trh práce, Vysočina, varianta 1

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

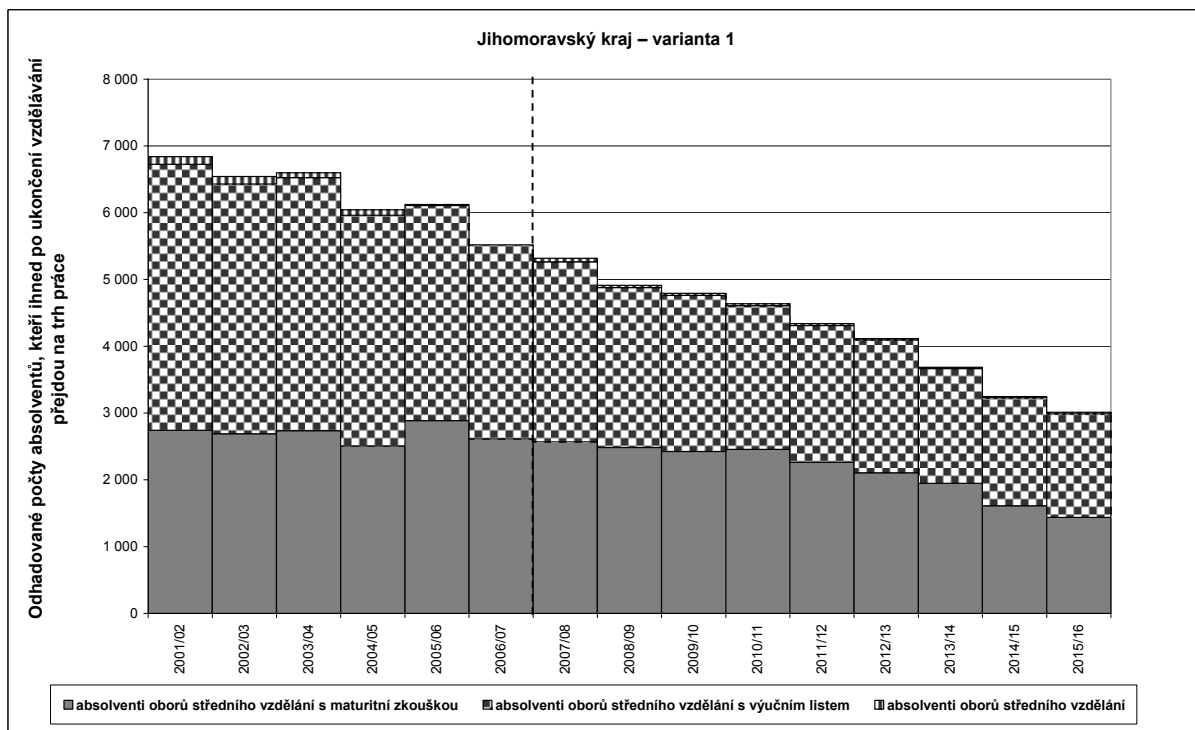
Jihomoravský kraj

Obrazek 21: Odhadovaný vývoj počtu absolventů oborů vzdělání s výučním listem (E a H), kteří ihned po získání výučního listu přejdou na trh práce, Jihomoravský kraj, porovnání variant

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

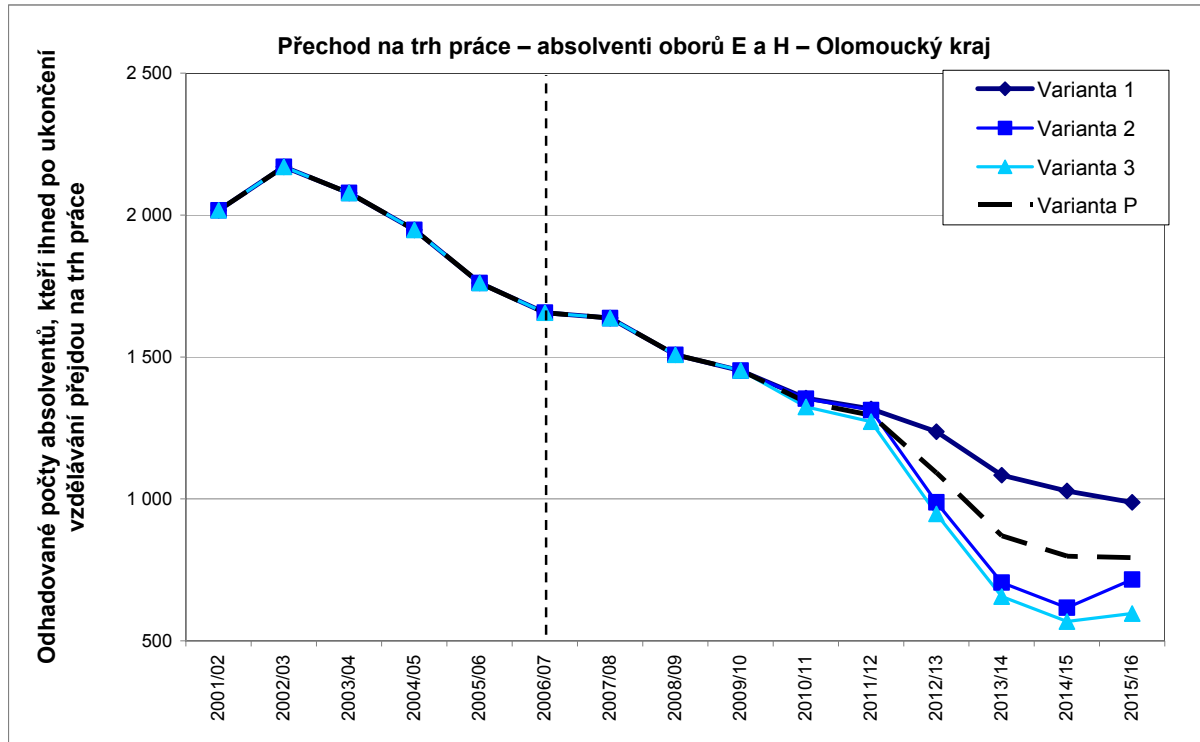
Obrazek 22: Celkový dopad přechodu absolventů na trh práce, Jihomoravský kraj, varianta 1

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

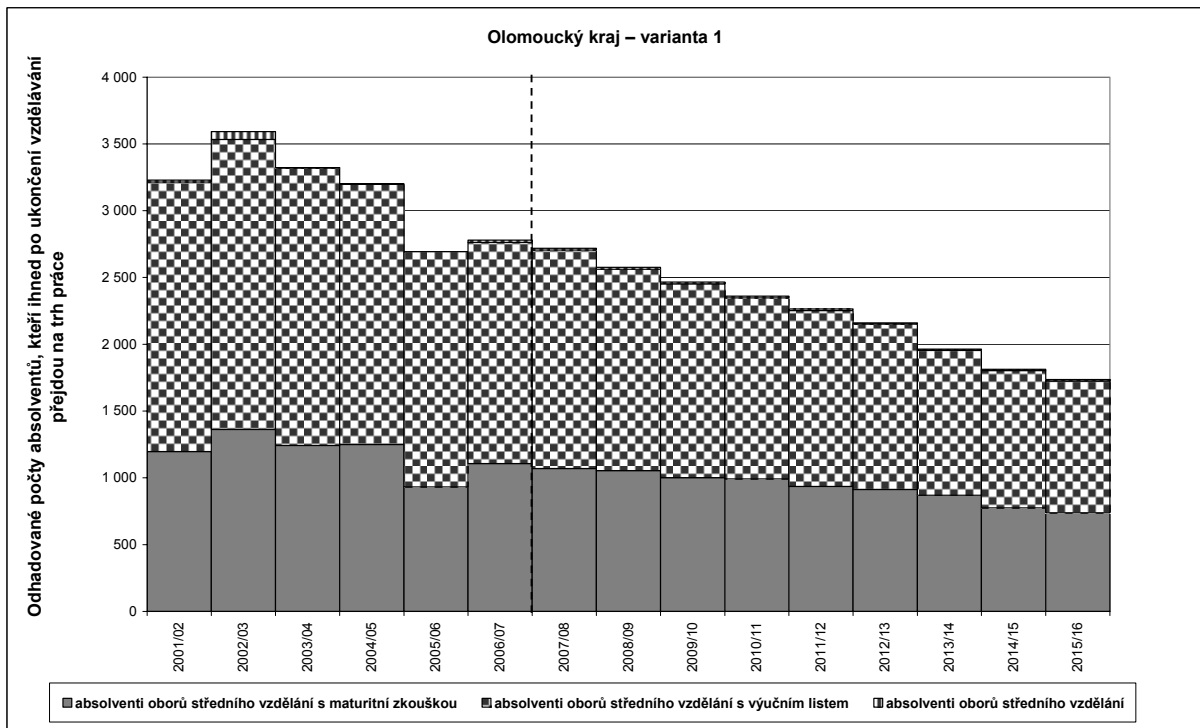
Olomoucký kraj

Obrazek 23: Odhadovaný vývoj počtu absolventů oborů vzdělání s výučním listem (E a H), kteří ihned po získání výučního listu přejdou na trh práce, Olomoucký kraj, porovnání variant

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

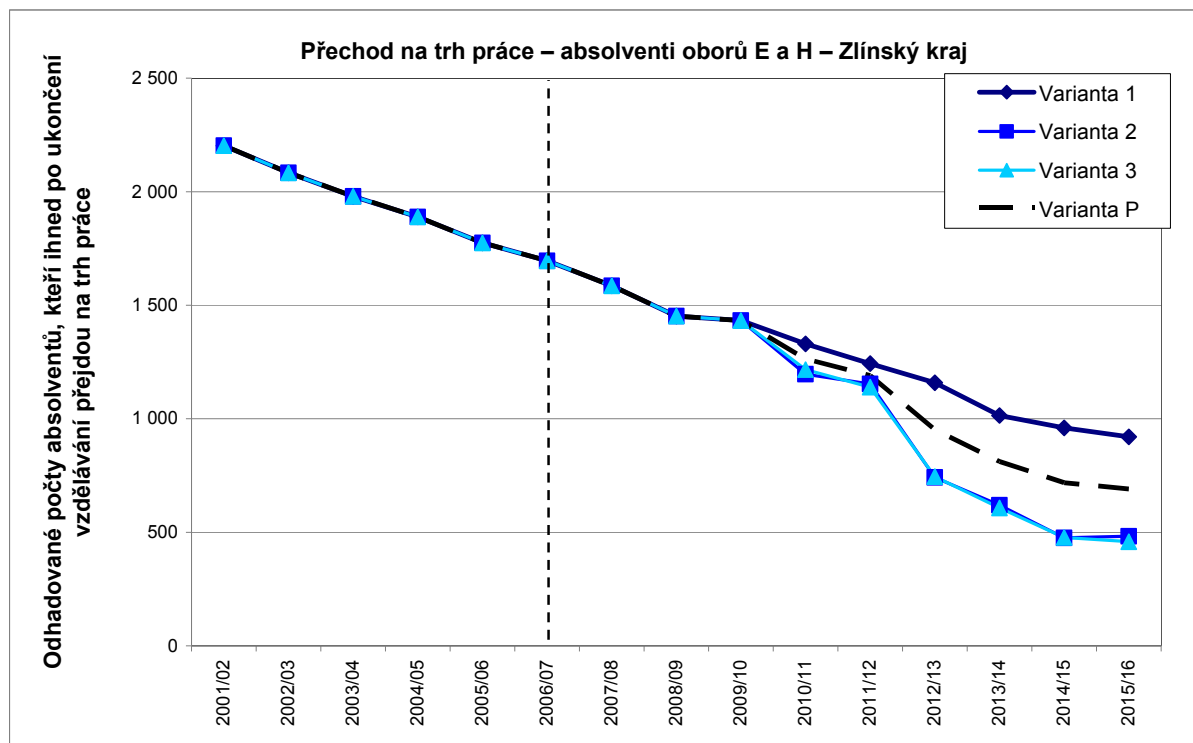
Obrazek 24: Celkový dopad přechodu absolventů na trh práce, Olomoucký kraj, varianta 1

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

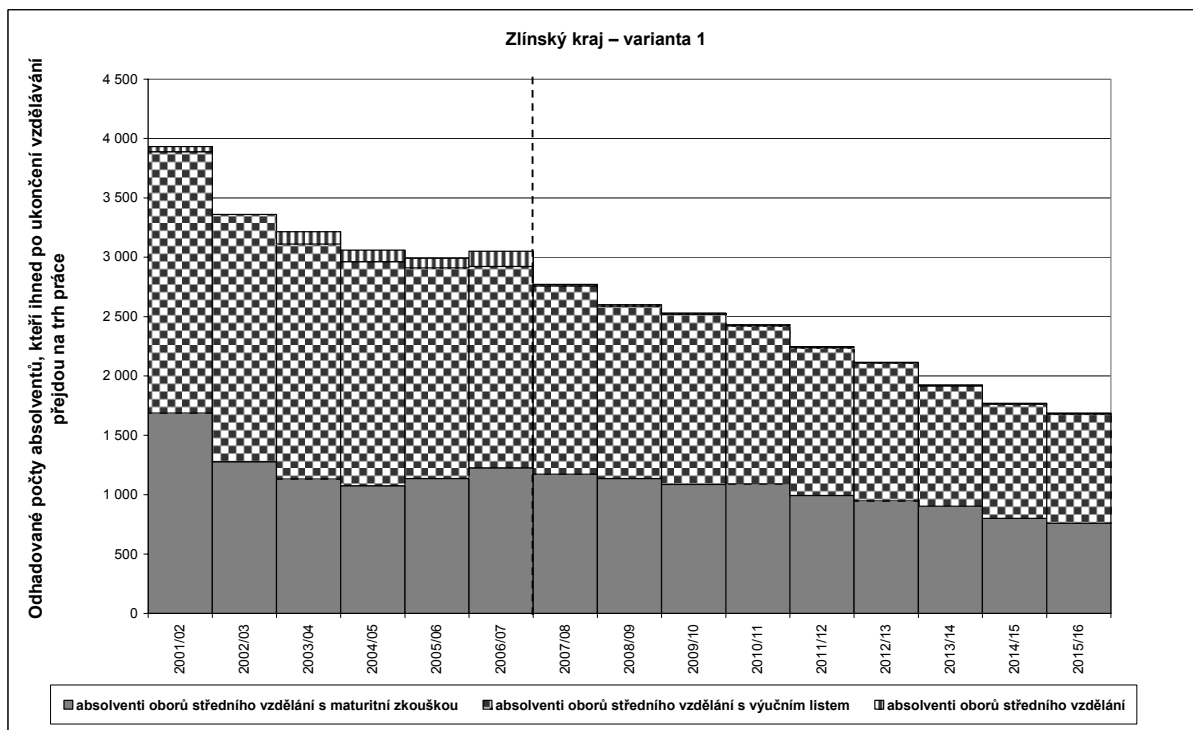
Zlínský kraj

Obrazek 25: Odhadovaný vývoj počtu absolventů oborů vzdělání s výučním listem (E a H), kteří ihned po získání výučního listu přejdou na trh práce, Zlínský kraj, porovnání variant

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

Obrazek 26: Celkový dopad přechodu absolventů na trh práce, Zlínský kraj, varianta 1

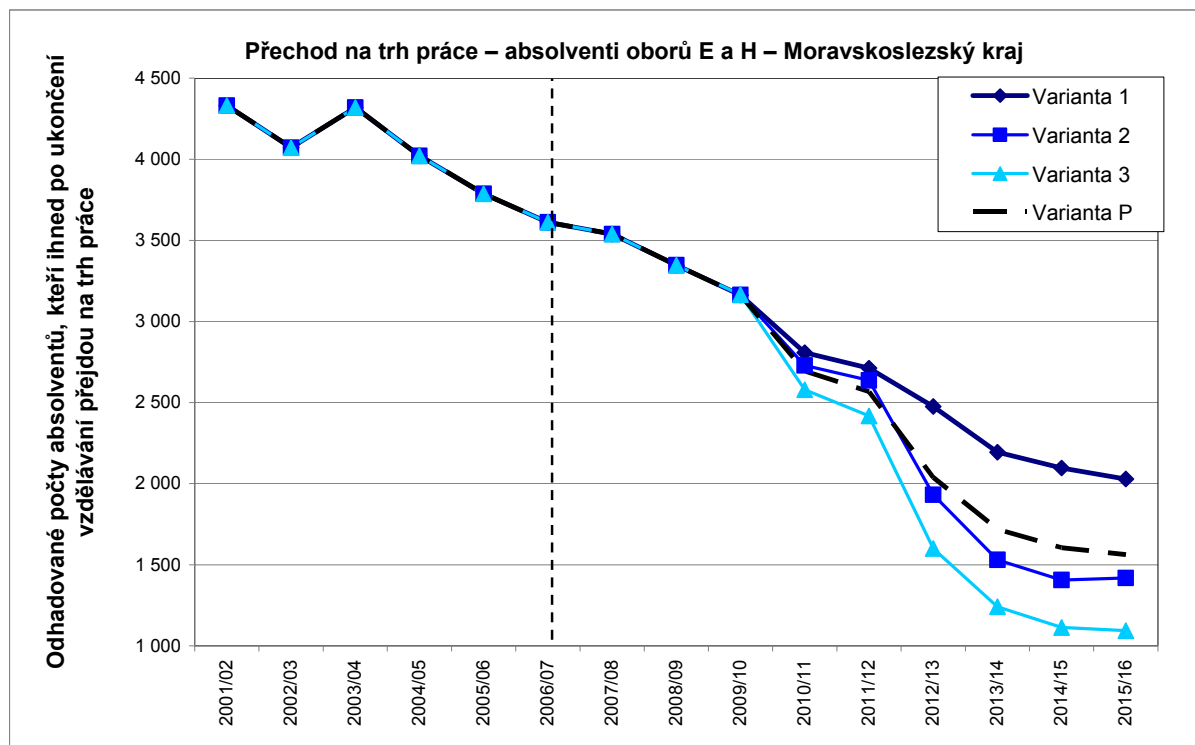

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

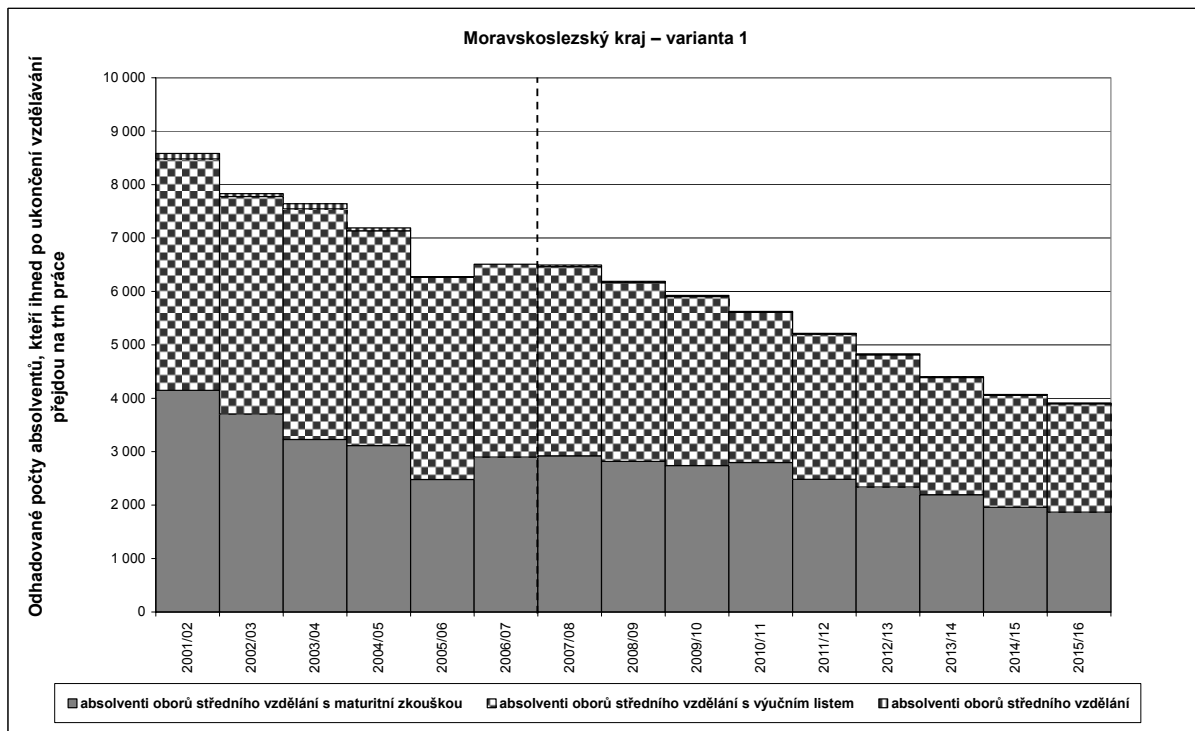
Moravskoslezský kraj

Obrazek 27: Odhadovaný vývoj počtu absolventů oborů vzdělání s výučním listem (E a H), kteří ihned po získání výučního listu přejdou na trh práce, Moravskoslezský kraj, porovnání variant

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

Obrazek 28: Celkový dopad přechodu absolventů na trh práce, Moravskoslezský kraj, varianta 1

Pozn.: Přerušovaná čára odděluje roky s uváděnými reálně vykázanými daty a výsledky projekčních výpočtů

Příloha 7 – Opatření krajů směrem k předpokládaným dopadům demografického vývoje

Hlavní město Praha

Žádané profese na trhu práce

Podle DZ počty volných pracovních míst v evidenci nezachycují konkrétní profesní zaměření, požadavky zaměstnavatelů na vzdělání, dovednosti, znalosti a zdravotní stav uchazečů, morální hodnoty, pracovní a finanční podmínky, a proto se často nabídky práce s poptávkou uchazečů o zaměstnání míjejí. Velká část uvedeného počtu volných míst je však podle Úřadu práce hl. m. Prahy pouze formální, je evidována pouze z administrativně technických důvodů a skutečnost na trhu práce výrazně deformuje.

Řešení propadu

Cílem Prahy je zajistit vyváženou a dostupnou strukturu vzdělávací nabídky v hl. m. Praze, navrhovaná opatření:

- realizovat optimalizaci škol a školských zařízení s ohledem na demografický vývoj a specifika regionu,
- efektivněji využívat kapacity škol a jejich materiálně technické zázemí,
- podporovat komunitní funkci škol a jejich zapojení do vzdělávání dospělých.

V budoucím období je třeba věnovat zvýšenou pozornost oborové struktuře vzdělávací nabídky středních škol (zejména odborného vzdělávání) a její vazbě na trh práce a potřeby zaměstnavatelů, navrhovaná opatření:

- pravidelné monitorování souladu oborové struktury pražských středních škol s poptávkou trhu práce a žáků,
- pravidelná analýza poptávky žáků a zaměstnavatelů (současné a očekávané),
- zpřístupnění získaných informací o poptávce a nabídce široké veřejnosti,
- širší zapojení zaměstnavatelů do procesu dialogu o nedostatkových kvalifikacích na trhu práce,
- ve spolupráci se zaměstnavateli zvyšování podílu odborné praxe v reálném pracovním prostředí,
- vytipování oborů vzdělávání, které budou poptávané ve střednědobém horizontu,
- realizace projektu podpory zájmu žáků o vytipované obory, včetně zavedení stipendijního řádu,
- zřízení expertní pracovní skupiny (zástupci hlavního města Prahy, zástupci zaměstnavatelů, makroekonomů, odborníků na pracovní trh a vzdělávací politiku, zástupci MPSV, MPO...), která by naformulovala očekávanou ekonomickou a na ní navazující zaměstnaneckou strukturu hlavního města Prahy ve střednědobém horizontu (cca 2013 či 2015).

Zároveň je třeba organizaci středního vzdělávání v Praze a v prvé řadě středního odborného vzdělávání směřovat k integraci různých druhů a typů škol poskytujících střední vzdělání na různých stupních, tj. střední vzdělání, střední vzdělání s výučním listem a maturitní zkouškou do větších celků s cílem:

- rozšíření oborové nabídky a studijních možností v rámci školy,
- zvýšení propustnosti vzdělávání a volitelnosti vzdělávacích cest,
- získání kombinované kvalifikace,

- snížení studijní neúspěšnosti a kázeňských problémů i vzájemného obohacování různých druhů vzdělávání,
- širší zapojování středních škol do vzdělávání dospělých,
- zvýšení efektivity využití materiálního vybavení i odborného potenciálu škol.

Středočeský kraj

Žádané profese na trhu práce

Na trhu práce je zvýšená poptávka zaměstnavatelů po pracovnících s výučním listem.

Řešení propadu

V návrhu DZ je podrobně vyhodnoceno plnění strategických záměrů z roku 2006, ale není uvedena žádná strategie řešení demografického vývoje pro budoucí období.

Jihočeský kraj

Žádané profese na trhu práce

Největší zájem zaměstnavatelů byl v roce 2006 o profese: kvalifikovaný strojírenský dělník, řidič nákladního vozu, švadlena, prodavačka, montážní dělník, v sezóně kuchař, číšník-servírka. Dlouhodobě se projevuje nedostatek především technicky vzdělaných osob.

Řešení propadu

Jihočeský kraj v roce 2006 uzavřel dohodu o spolupráci v projektu IQ Auto. Projekt má za cíl změnit systém přípravy žáků a studentů na SŠ a VOŠ v souladu s požadavky regionálních zaměstnavatelů a jednotlivých sektorů průmyslu, čehož je dosahováno realizací programů DVPP odborných předmětů a odborného výcviku, přenosem informací ze zavádění inovací ve významných regionálních firmách všech krajů ČR a ze zkušeností a potřeb sektoru průmyslu. V rámci optimalizace škol kraj usiluje o větší koncentraci oborů, zachování minimální struktury středního školství v obcích s rozšířenou působností a zajištění vyváženosti mezi vzdělávací nabídkou všeobecného (gymnázia, lycea) a odborného vzdělávání (obory SOŠ a SOU).

Při posuzování žádostí o změny v oborové struktuře středních a vyšších odborných škol bude kraj postupovat podle kritérií, kterými se řídil i v minulých letech:

- zápis nového oboru (perspektivního) provádět výměnou za nevyhovující obor na základě sledování uplatnění absolventů příslušné skupiny oborů na trhu práce,
- utlumovat obory, ze kterých vycházejí nezaměstnaní absolventi v míře převyšující výrazně průměr kraje,
- kapacitně posilovat obor, který odpovídá předpokládaným nebo očekávaným budoucím potřebám trhu práce,
- nerozšiřovat nabídku stejných nebo příbuzných oborů v dalších místech kraje, pokud nelze doložit předpokládanou potřebu trhu práce,
- nepodporovat vznik nových středních škol a navyšování stávajících kapacit pro denní formu vzdělávání.
- zápis nové VOŠ doporučit pouze v případě realizace vzdělávacího programu oboru vzdělání, který má ojedinělý charakter v daném regionu a jehož koncepce vznikla na základě projevené společenské potřeby příslušně vzdělaných odborníků na trhu práce,
- usilovat o provázanost oborů VOŠ se studiem bakalářských oborů VŠ v regionu.

Důsledkem setrvačného vývoje dojde k nutné redukci počtu škol, která bude výrazně nesymetrická vzhledem k rozložení poklesu počtu žáků, vývoj je možné zmírnit pouze za předpokladu realizace strategie vedoucí k využití učilišť a středních odborných škol celkově k rozšíření nabídky vzdělávání a rozšíření o vzdělávání dospělých.

Rámcová kritéria úpravy sítě škol

K úpravám sítě škol povede kraj jako zřizovatele velký podíl nevyužitých kapacit, jenž bude očekávaným důsledkem trvalého demografického poklesu. Kraj připravil *kritéria úpravy sítě škol* (další vlna bude v souladu s demografickou projekcí navrhována orgánům kraje k 1. 1. 2010), které bude OŠMT vyhodnocovat při předkládání návrhů ke sloučení, splynutí škol orgánům kraje. Jedná se o metodickou pomůcku pro odbor, který zpracuje nejprve záměr změn, který projedná s řediteli škol, obcemi a dále v Radě kraje a Zastupitelstvu kraje dalším orgánům pro vzdělávání. Poté předloží definitivní verzi Radě kraje a Zastupitelstvu kraje ke schválení. Odbor školství tedy nemůže ovlivňovat politickou diskusi a politická rozhodnutí a bude předkládat materiály pro Radu kraje a Zastupitelstvo kraje věcně a odborně zpracované. Materiály budou předkládány v případě nutnosti i ve variantním řešení, aby radní a zastupitelé měli všechny relevantní podklady ke konečnému rozhodnutí o sloučení či splynutí škol. Rámcová kritéria úpravy sítě škol v Jihočeském kraji:

- A. Velikost středních škol a VOŠ s cílem pokračovat v procesu vytváření větších škol
- B. Zajištění kvality vzdělávání a dostupnosti oborové nabídky po úpravě sítě škol
- C. Soulad s dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Jihočeského kraje, zejména možnost zachování současného poměru mezi maturitními a nematuritními obory
- D. Poptávka po účasti na vzdělávání ze strany žáků a po absolventech ze strany zaměstnavatelů
- E. Ekonomická efektivnost škol
- F. Aktivita školy v oblasti vlastního rozvoje

Plzeňský kraj

Žádané profese na trhu práce

Ukazuje se, že trh práce v Plzeňském kraji již v některých oborech začíná být nenaplněn. Tento nedostatek je řešen prostřednictvím zahraniční pracovní migrace.

V Plzeňském kraji byl proveden Monitoring rozvoje lidských zdrojů. Jeho cílem bylo zjistit spokojenost zaměstnavatelů s pracovní silou a její kvalifikací. Bylo osloveno 120 firem. Průzkum byl cílen i na hodnocení kvality absolventů z hlediska jejich znalostí a dovedností. Z průzkumu vyplynulo, že s kvalitou lidských zdrojů (absolventů i kvalifikace obecně) jsou oproti domácím firmám více spokojeni zahraniční investoři, kteří mají srovnání s jinými zeměmi. Průzkum se zabýval také vzdělanostní strukturou chybějících pracovních sil.

Jak vyplývá z průzkumu, nejvíce nedostatkovými jsou vyučení. Ty označilo jako chybějící celkem 78 % firem. Druhou nejvíce postrádanou skupinou jsou maturanti (43,3 %), dále vysokoškoláci s Mgr., resp. Ing. titulem (31,7 %), bakaláři (22,5 %), absolventi VOŠ (15,8 %) a nakonec absolventi doktorského studia (3,3 %).

Chybějí zejména technické odborné profese vycházející ze středních škol (např. operátoři CNC strojů, strojaři, frézaři, zámečníci či odborníci v oboru elektrotechniky atp.). Čím dál více se objevují i požadavky jazykového vybavení absolventů. Projevuje se nedostatek vysokoškolsky vzdělaných odborníků v oblasti informačních technologií. Objevují se také informace o nedostatku absolventů některých obchodních oborů a např. i projektantů či strojařů. Neobjevují se požadavky na běžné dělnické profese do odborně nenáročných výrobních

Řešení propadu

Podarilo se zvýšit využití kapacit školských zařízení, zejména orientováním škol na oblast dalšího vzdělávání v rámci celoživotního učení pro všechny ve všech formách vzdělávání. Velmi často jsou využívány prostory pro školení SIPVZ a to nejen pro pracovníky škol, ale i jiných organizací. Rada SŠ nabízí volnou kapacitu i ke komerčním účelům v rámci povolené doplňkové činnosti.

Kritéria rozvoje regionálního školství

- Na rozvoj (úpravy) regionálního školství budou mít rozhodující vliv především tyto faktory:
  - maximální soulad oborové nabídky škol a potřeb trhu práce v lokalitě působení dané školy,
  - schopnost škol přizpůsobit svoji vzdělávací nabídku skutečným potřebám a zájmům nejenom školské veřejnosti v souvislosti s již několikrát zmiňovaným demografickým propadem populace ve věku nástupu na SŠ (mimoškolní aktivity, další vzdělávání apod.),
  - rozvoj oborů ukončených maturitní zkouškou znamená současně kvantitativní změnu v charakteristice uchazečů o obory ukončené závěrečnou zkouškou, často se jedná o rizikovou skupinu lidí, kteří ze vzdělávacího procesu odchází předčasně - důležitá role školy bude spočívat v podchycení zájmu této skupiny lidí o vzdělávání,
  - zainteresovanost zaměstnavatelů na odborném vzdělávání (např. rozšíření daňových pobídek a úlev),
  - schopnost škol efektivně využít financování některých svých činností z evropských fondů.
- Do struktury oborů odborného vzdělávání s maturitní zkouškou i s výučním listem může být zařazen nebo kapacitně posílen obor, který bude odpovídat předpokládaným nebo očekávaným budoucím potřebám trhu práce. Ohled bude brán na strategii rozvoje regionu, ve kterém škola působí, na budování velkých investičních celků, na analýzu uplatnění absolventů příslušné skupiny oborů na trhu práce a na další faktory, jako je například vzdálenost jiné školy, která má stejný nebo příbuzný obor zařazen ve své nabídce vzdělávání.
- Při uvažování o zavedení nového a perspektivního oboru musí být naopak utlumen obor, ze kterého pocházejí ve větší míře (nad průměrem kraje) nezaměstnaní absolventi; obory, do kterých se tři roky nepodařilo přijmout žádného žáka, nebudou brány v úvahu; podporováno bude rozvíjení kapacit všeobecného vzdělávání.
- Nepředpokládá se vznik nových SŠ ani zvyšování jejich stávajících kapacit, podporovány budou školy polyfunkční s komplexní vzdělávací nabídkou, rozvoj škol zřizovaných pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami bude posuzován odděleně s přihlédnutím k jejich specifickým potřebám.
- Zařazení nové VOŠ bude doporučeno pouze v případě realizace vzdělávacího programu oboru vzdělání, který má ojedinělý charakter v daném regionu a jehož koncepce vznikla na základě projevené společenské potřeby příslušně vzdělaných odborníků na trhu práce. Cílem musí být zejména omezení roztržitosti VOŠ, optimalizace jejich počtu a provázanost se studiem bakalářských oborů VŠ.

Karlovarský kraj

Žádané profese na trhu práce

V Karlovarském kraji je zájem zaměstnavatelů o absolventy v oborech vzdělání ukončených výučním listem. V některých vybraných oborech nejčastěji strojírenského či stavebního zaměření je nedostatek absolventů, kteří by pokryli požadavky trhu práce.

Řešení propadu

Kraj bude průběžně sledovat faktory, které jsou zásadní pro změny oborové struktury vzdělávání a úpravy sítě škol a bude co nejvíce využívat iniciativy a aktivity středních škol samých. Ve spolupráci s některými zaměstnavateli připravuje program, který by motivoval absolventy ZŠ a jejich rodiče, aby se hlásili do konkrétních vybraných oborů. Jedná se o program stipendijní, bude realizován v oborech, v nichž je nedostatek žáků a trh práce signalizuje nedostatek absolventů. Konkrétně bude provázána spolupráce kraje, škol a konkrétních zaměstnavatelů a motivačním program by měl nabídnout určité výhodnější podmínky pro vzdělávání a zejména konkrétní jistoty týkající se zaměstnání po úspěšném ukončení vzdělávání ve vybraných oborech.

Je potřebné rozšířit nabídku nástavbového případně zkráceného studia, aby si mohli zájemci zvyšovat své vzdělání a nadále rozšiřovat nabídku vyššího odborného vzdělávání.

Ve spolupráci s řediteli škol a sociálními partnery (zástupci zaměstnavatelů, hospodářské komory, agrární komory, úřadů práce, odborů atd.) uvažuje kraj o změnách oborů vzdělání a forem vzdělávání zejména v souvislosti s inovací struktury oborů jak pro vyšší odborné vzdělávání, tak pro střední vzdělání s maturitou, tak i pro střední vzdělání s výučním listem v souladu s potřebami změn na trhu práce.

Změny oborové struktury středoškolské vzdělávací nabídky bude kraj provádět s cílem zvýšit efektivitu a kvalitu vzdělávání a jeho relevanci vůči potřebám trhu práce a budoucích absolventů škol. Doplnování či rozšiřování oborů vzdělání předchází analýza a projednání se sociálními partnery a řediteli škol. Již v minulém období byla nastartována harmonizace struktury středoškolských oborů vzdělání.

Ústecký kraj

Žádané profese na trhu práce

Ze strany zaměstnavatelů všech okresů je největší zájem o vyučené uchazeče, zejména v profesích jako např.: zedník, zámečnick, obráběč kovů, svářeč, soustružník, stavební - tesař, truhlář, kuchař-číšník-barman, prodavačka. Tradičně dlouhodobě neobsazená místa jsou profese stavební a strojírenský technik (SŠ/VŠ), obchodní zástupce, pojišťovací agent, učitelé jazyků a lékaři.

Další profese dle jednotlivých okresů – Chomutov (elektrikář, dělník v elektronice, frézař, instalatér, automechanik, obkladač, klempíř, lakýrník, lešenář, stavební dělník, pokrývač, nástrojař, šička, montážní dělník), Louny (elektrikáři, zdravotní sestry), Litoměřice (šička). Potěšitelné je i zlepšení volných míst pro skupinu nekvalifikovaných, např. řidič, pomocné síly v kuchyni, pomocní dělníci ve zpracovatelském průmyslu.

Řešení propadu

Optimalizace středních škol

Optimalizace vychází z krajského materiálu *Postup na vytvoření soustavy páteřních škol zřizovaných Ústeckým krajem a normativní financování jejich provozních nákladů do roku*

2009 – 2010. Tento dokument stanoví základní parametry, které by měly splňovat páteřní střední školy zřizované krajem, hlavní modely postupů při jejich tvorbě a základní časový rámec pro dosažení stanovených cílů.

Kraj proto bude postupně, v návaznosti na konkrétní situaci v jednotlivých druzích a typech škol, s ohledem na místní specifika, přizpůsobovat rozsah využívaného nemovitého majetku skutečným potřebám škol. Jako efektivní se jeví zejména postupné slučování škol s příbuznou vzdělávací nabídkou, které působí v jedné spádové oblasti, do větších celků a odprodej zbytného, zejména nemovitého majetku. Tím bude zajištěn dostatečný objem provozních prostředků na kvalitní vybavení a údržbu škol.

Z výše uvedených skutečností a předpokladů plyne nutnost nastavení soustavy středních škol zřizovaných krajem tak, aby skupina obyvatel kraje ve věku 15 – 19 let měla dostatečný přístup ke střednímu vzdělání v odpovídající škále oborů vzdělání. A zároveň, aby počet, skladba a velikost škol zaručovaly optimální efektivitu finančních prostředků vložených do vzdělávání. K zajištění tohoto úkolu však nestačí změnit velikost a rozmístění škol na území kraje, je třeba rovněž zajistit průhledné a efektivní financování chodu škol.

Konečný počet a finální tvar jednotlivých páteřních škol není a nebude možné předem přesně stanovit. Projekt je rozložen do 3-4 let a každý další krok vždy znova bude uvažovat aktuální situaci v počtech žáků, naplněnost oborů, poptávku trhu práce a celkový vývoj spádové lokality uvažované páteřní školy a jejich jednotlivých potenciálních pracovišť.

Po vytvoření soustavy páteřních škol by v kraji měly působit jen 4 školy s počtem žáků nižším než 300. Počet žáků ve většině škol by se měl pohybovat od 400 do max. 1300 žáků.

Očekávaný ekonomický přínos by mohl po postupném realizování programu v letech 2007 – 2010 činit až 15% provozních a 10% mzdových prostředků oproti roku 2006. Dále lze předpokládat postupné uvolnění řady dosud využívaných budov, zejména těch, které nejsou v majetku kraje (v první etapě do roku 2010 cca 10 budov) a v řadě případů efektivnější využití stávajících budov rovnoměrným způsobem tam, kde jedna škola se tísní v nedostatečných prostorách a v partnerské škole jsou naopak prostory nevyužívané.

V roce 2009 by měl být systém páteřních škol vytvořen s tím, že v prvním roce lze u každého sloučení očekávat vícenáklady. V dalších letech by náklady na nový subjekt měly klesat.

Liberecký kraj

Žádané profese na trhu práce

Liberecký kraj z hlediska oborové struktury nadále vychází z poměrně výrazného zastoupení technických oborů, i když jejich stávající kvalifikační struktura a rozsah vyžaduje změny, stejně tak jejich vnímání ze strany veřejnosti. Druhé charakteristické specifikum je zastoupení uměleckoprůmyslových oborů.

Řešení propadu

Liberecký kraj bude v nadcházejícím období usilovat o provádění změn ve vzdělávací soustavě tak, aby vytvářel předpoklady pro rozvoj vzdělávání na základě stanovených strategických priorit. Jejich cílem má být pružná reakce na potřeby potenciálních účastníků vzdělávání a potřeby kraje, maximální využití kapacit a efektivní vynakládání finančních prostředků veřejných rozpočtů. Případné přebytečné kapacity by měly být směřovány k využití v oblasti dalšího vzdělávání či posilování komunitní funkce.

Kritéria rozvoje pro střední vzdělávání:

- Změny soustavy škol poskytujících střední vzdělávání se budou uskutečňovat v návaznosti na materiál změny vzdělávací soustavy středních škol Libereckého kraje, schválený Zastupitelstvem Libereckého kraje dne 24. dubna 2007.

- Postupně bude docházet k řízené změně kapacit, přičemž střednědobý horizont s cílovým stavem v roce 2011 vytváří dostatečný časový prostor k minimalizaci negativních vedlejších efektů, vztažených zejména na zaměstnance a žáky škol.
- Školy poskytující střední vzdělávání budou profilovány do oborově silných a stabilních regionálních center. Předpokladem je omezování počtu víceoborových tříd a koncentrace oborů s malým počtem žáků do jedné spádové školy v rámci regionu.
- Kraj bude v postavení zřizovatele preferovat školy, jejichž využívaná kapacita bude činit minimálně 400 žáků a studentů, a to s cílem efektivního vynakládání finančních prostředků při zachování dostupnosti v rámci spádového území.
- Podporován bude přesun vzdělávacích kapacit ve prospěch oborů poskytujících střední vzdělání s maturitní zkouškou, avšak s dostatečným podílem kapacit oborů poskytujících střední vzdělání s výučním listem.
- Nově zařazený obor musí vycházet ze střednědobého strategického plánu rozvoje školy, konkrétního posouzení situace na trhu práce, doporučení sociálních partnerů, zejména zaměstnavatelů, a respektovat stávající strukturu oborů v regionu. Budou preferovány obory s širším profilem absolventů vedoucí k vyšší flexibilitě na trhu práce. Nový obor musí být zároveň kompenzován útlumem jiného oboru a to tak, aby nedošlo k nárůstu celkové kapacity středních škol.

Nástavbové studium

- Budou podporovány jiné formy vzdělávání než denní. Denní formy nástavbového studia budou i nadále regulovány. Z hlediska oborové struktury bude podporován přesun kapacit nástavbového studia ze zaměření Podnikání na zaměření rozvíjející odbornost získanou v oborech poskytujících střední vzdělání s výučním listem.

Královéhradecký kraj

Žádané profese na trhu práce

Ze strany zaměstnavatelů je zájem o absolventy oborů vzdělání poskytující střední vzdělání s výučním listem.

Řešení propadu

V návrhu DZ jsou uvedena kritéria hodnocení školy a školského zařízení pro zařazení do procesu řešení soustavy škol a školských zařízení v kraji a pravidla pro zabezpečení rozvoje středních škol zřizovaných Královéhradeckým krajem. Dále jsou uvedena pravidla pro zabezpečení rozvoje středních škol zřizovaných královéhradeckým krajem

Obecné zásady zabezpečení rozvoje soustavy středních škol

Při procesu zabezpečování rozvoje soustavy středních škol bude kraj vycházet zejména z vlastních analýz, kontrol, externí evaluace a autovevaluace jednotlivých škol.

Dále se bude opírat o analýzy kontrolních a hodnotících zpráv jednotlivých institucí z oblasti školství, Výroční zprávy o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Královéhradeckém kraji, návrhy a doporučení školských asociací (např. CZESHA), návrhy a doporučení Rady pro rozvoj lidských zdrojů, Hospodářské a Agrární komory a dalších relevantních účastníků působících na trhu práce. Na zřetel budou rovněž brány návrhy a stanoviska ředitelů škol a samospráv měst, obcí a svazků obcí.

Královéhradecký kraj bude přednostně využívat objekty ve svém vlastnictví a snižovat tak potřebu využívání najímaných objektů. Bude dbát na zajištění dopravní dostupnosti škol a územní rovnovážné rozmístění oborů vzdělání v kraji. Při řešení dostupnosti středního vzdělávání v blízkosti hranic kraje bude spolupracovat se sousedícími kraji.

V Dlouhodobém záměru jsou uvedena doporučení ředitelům škol pro přijímání ke vzdělávání do 1. ročníků vzdělávání a zásady pro navrhování změn v rejstříku škol a školských zařízení.

Postup při zabezpečování rozvoje středních škol

- 1) předložení přehledu o předpokládaném počtu přijímaných žáků do jednotlivých oborů vzdělání na OŠ (ředitel školy, červen-srpen)
- 2) dohodovací řízení při zjištění rozporu v přehledu o předpokládaném počtu přijímaných žáků se zájmem zřizovatele (OŠ, gestor, ředitel školy, srpen - září)
- 3) roční posouzení škol podle kritérií (OŠ, říjen - listopad)
- 4) návrh regionu, v němž je nutno zahájit proces řešení středního vzdělávání (gestor, výbor pro výchovu, vzdělávání a zaměstnanost)
- 5) rozhodnutí o nutnosti řešit střední vzdělávání v regionu (Rada KHK)
- 6) jednání s řediteli škol, samosprávami obcí a zástupci zaměstnavatelů v regionu o možných řešeních (OŠ, gestor)
- 7) jednání se samosprávou obce(i) a zaměstnavateli o jejich podílu na dofinancování potřeb školy v případě zájmu obce(i) a zaměstnavatelů na zachování školy nebo její součásti v dotčené obci (gestor)
- 8) zpracování návrhu řešení s odůvodněním (OŠ, gestor)
- 9) projednání návrhu ve výboru pro výchovu, vzdělávání a zaměstnanost a ve výboru pro regionální rozvoj z hlediska dopadu řešení na region
- 10) rozhodnutí o návrhu řešení (Rada KHK, Zastupitelstvo KHK)

V oblasti sekundárního vzdělávání si Královéhradecký kraj vytyčil následující priority:

- 1) analyzovat soustavu škol v kraji podle oborů a na základě této analýzy a v souladu s demografickým vývojem pokračovat v optimalizaci sítě škol.
- 2) omezit roztržitost oborů ve SOŠ a středních odborných učilištích.
- 3) postupně vytvářet centra odborného vzdělání pro vybrané skupiny oborů a optimalizovat jejich geografické rozmístění v Královéhradeckém kraji.

Priority kraje v oborech:

poskytujících stupeň střední vzdělání s výučním listem

- analyzovat situaci v přijímání žáků ke vzdělávání v oborech poskytujících vzdělání s výučním listem.
- doporučit ředitelům středních škol poskytujících vzdělání s výučním listem, aby ke vzdělávání v oborech vzdělání s výučním listem přijímali pouze žáky s potřebnými vzdělávacími předpoklady.
- podporovat přijímání žáků do prioritních technických oborů (obory stavební, strojírenské a elektrotechnické).

gymnázium

- analyzovat situaci v přijímání žáků ke vzdělávání do gymnázií (zejména víceletých) s ohledem na studijní předpoklady přijímaných žáků.
- podporovat všeobecné vzdělávání v gymnáziích a lyceích a zvyšovat podíl jejich absolventů.
- pokračovat v optimalizaci sítě gymnázií a lyceí.

ve středních odborných školách a středních odborných učilištích

- stimulovat ředitele škol k realizaci oborů, které jsou nedostatkové na trhu práce (strojírenské, elektrotechnické, stavební) a motivovat žáky ke vzdělávání v těchto oborech.

- analyzovat situaci v přijímání žáků ke vzdělávání v oborech vzdělání s maturitní zkouškou s ohledem na studijní předpoklady přijímaných žáků.
- pokračovat v optimalizaci sítě SOŠ a SOU zejména z hlediska struktury realizovaných oborů.

v nastavbovém studiu

- podíl žáků v nastavbovém studiu udržovat na ekonomicky udržitelné úrovni.
- vznik nových oborů nastavbového studia doporučovat jen ve výjimečných případech.

Pardubický kraj

Žádané profese na trhu práce

Požadované informace nejsou v DZ uvedeny.

Řešení propadu

V roce 2006 byly realizovány dílčí kroky v oblasti optimalizace středních a speciálních škol. Další optimalizační kroky budou probíhat v souladu s kritérii, která stanovil dlouhodobý záměr Pardubického kraje 2005. Optimalizace by se měla dotknout především škol:

- s velkým podílem nevyužitých, resp. potenciálně nevyužitelných kapacit; kromě současné situace však bude posuzován vývoj počtu žáků a uchazečů a perspektivnost vzdělávací nabídky
- s nízkým počtem žáků; zde budou velmi pečlivě zvažovány důvody existence těchto škol jako samostatných právních subjektů
- s výrazně rozšířenou oborovou strukturou vzdělávací nabídky; různorodost oborové struktury je rovněž posuzována s ohledem na zachování žádoucích vzdělávacích příležitostí s únosnou dopravní dostupností s cílem nevytvářet bariéry přístupu dětí ke středoškolskému vzdělávání
- s nízkou pedagogickou a odbornou způsobilostí pedagogického sboru

Cílem procesu optimalizace v oblasti středního a speciálního školství nadále zůstává:

- efektivní využívání kapacit škol a jejich objektů, snížení provozních nákladů
- zvýšení efektivity využívání materiálně technického vybavení a odborného potenciálu škol
- vytváření předpokladů pro kvalitnější nabídku vzdělávacích služeb a pro zvýšení propustnosti a volitelnosti vzdělávacích cest

V samotném procesu dalšího pokračování optimalizace bude brán zřetel zejména na:

- majetkové poměry (budova v majetku kraje – obce)
- celkové náklady na žáka (provozní, mzdové)
- velikost školy, naplněnost
- zájem uchazečů o vzdělávání jednotlivých oborů vzdělání
- vliv existence školy na rozvoj daného regionu, dopravní dostupnost apod.
- nadregionální působnost
- hodnocení školy na základě inspekční a kontrolní činnosti
- uplatnitelnost absolventů na trhu práce
- homogenost oborové nabídky, zastoupení stejných oborů vzdělání a nebo podobných oborů vzdělání stejné oborové skupiny v rámci okresu či kraje
- podíl oborů vzdělání jednotlivých oborových skupin v rámci okresů či kraje

Vysočina

Žádané profese na trhu práce

Hospodářská komora i úřady práce avizují současný i očekávaný nedostatek kvalifikovaných dělnických i technických profesí pro technická odvětví průmyslu a služeb (zejména strojírenství, stavebnictví, elektrotechnika).

Řešení propadu

- Pokračovat ve slučování středních škol zřizovaných krajem, které mají alespoň částečně příbuznou oborovou nabídku a vytvářet oborově zaměřená střediska zabezpečující ekonomicky únosné zachování a rozvoj vzdělávání kvalifikovaných odborníků v oborech vzdělání i v dalším vzdělávání pro potřeby zaměstnavatelů a služeb.
- Pokračovat ve slučování monotypních středních škol s obory vzdělání s maturitní zkouškou včetně oborů vzdělání lyceí s místními gymnázii, případně s jinými středními školami.
- Připravit perspektivní a ekonomicky efektivní řešení vzdělávací nabídky dvou nejmenších středních škol zřizovaných krajem (Gymnázia Pacov a Střední školy Kamenice nad Lipou).
- Přeskupit, případně doplnit síť odborně zaměřených oborů na území kraje ve školách za účelem udržení či zvýšení naplněnosti tříd a účelného využívání investic na zabezpečení moderní techniky pro výuku odborných předmětů a praxe.
- Podporovat sloučené školy a jejich management v opatřeních vedoucích k vyšší efektivitě hospodaření se svěřeným majetkem a finančními zdroji, a to zejména při uvolňování méně využívaných prostor a snižování počtu zaměstnanců v souvislosti s poklesem počtu žáků.

Jihomoravský kraj

Žádané profese na trhu práce

Požadované informace nejsou v DZ uvedeny.

Řešení propadu

Sít' středních škol se přizpůsobila stávajícím demografickým podmínkám v regionech. S dalším poklesem počtu přijímaných a změnou podílů žáků vstupujících do jednotlivých segmentů středního školství je tak nutno počítat s dalšími úpravami institucionální struktury středního školství v kraji.

V následujících třech letech zaznamenají školy, které nabízejí obory zakončené výučním listem další výrazný propad, způsobený nejenom tím, že pro mnohé uchazeče je výběr těchto oborů pouze východiskem z nouze při neúspěchu u přijímacích zkoušek na maturitní obory, ale především poklesem počtu potenciálních uchazečů z řad žáků 9. ročníků ZŠ. V této souvislosti se nabízí jako řešení, které alespoň částečně zmírní negativní dopad demografického vývoje, zvýšení aktivity těchto škol v oblasti dalšího vzdělávání.

Možnosti kraje, jak podporovat školy při výuce některých oborů či žáky při jejich výběru, jsou omezeny platnou legislativou. Kraj zvažuje možnou podporu mj. formou pravidelného finančního příspěvku žákům, kteří nastoupí do vybraných oborů.

Olomoucký kraj

Žádané profese na trhu práce

Kvalifikované pracovní síly chybějí zejména ve strojírenství, stavebnictví a textilním průmyslu (zde často i kvůli nízkým nabízeným mzdám). Pracovní síla s praxí v zemědělství se často při přechodu do jiných odvětví jeví jako málo pružná, podobně tomu bývá u starších osob s dlouholetou praxí u jediného zaměstnavatele. Poptávka po čerstvých absolventech různorodých manažerských a administrativních oborů je značně menší než nabídka této pracovní síly. Obecně lze konstatovat nedostatek kvalifikované pracovní síly pro dělnické profese, což souvisí také s faktem vyhýbání se těmto profesím mladou generací. Důsledkem toho je „stárnutí“ některých profesí a nutnost „dovážení“ pracovní síly ze zahraničí.

Co se týče struktury volných míst (poptávka) a nezaměstnaných (nabídka) podle profesí, přes odlišnosti regionálních trhů práce je u některých profesí situace podobná v celém kraji. Na trhu práce stále výrazně chybí strojírenské profese a to v různých úrovních vzdělání - od osob vyučených až po vysokoškoláky.

Zaměstnavatelé dlouhodobě a opakovaně hledají zejména kvalifikované soustružníky, frézaře, svářeče, brusiče kovů a strojní zámečníky. Velká poptávka je také po konstruktérech, strojírenských technících a strojních inženýrech, zejména s jazykovými znalostmi a dalšími speciálními dovednostmi. Vzhledem k malému zájmu studentů o vzdělávání technických oborů není tato poptávka často dlouhodobě uspokojena. Firmy proto vyhledávají nové pracovníky již mezi studenty a nabízejí různé finanční a sociální výhody. V textilním a oděvním průmyslu se i přes krach některých textilních firem projevuje citelný nedostatek pracovních sil, zejména šiček, švadlen a krejčích. Tato situace je způsobena zejména malou atraktivitou nabízené práce a nízkými mzdami. Proto se tato místa nedaří obsazovat ani rekvalifikovanými uchazeči (velká fluktuace) a nakonec je často nutné povolit zaměstnání levné zahraniční pracovní síly. Velký zájem ze strany zaměstnavatelů je také o zkušené řidiče mezinárodní kamionové dopravy, kteří komunikativně ovládají alespoň jeden světový jazyk.

Školská zařízení spolupracují se zaměstnavateli v rámci poskytování praxe studentům příslušných oborů, přičemž tato aktivita spočívá spíše na jednotlivých školách. Olomoucký kraj vystupoval a vystupuje jako koordinátor při jednání školských zařízení s Krajskou hospodářskou komorou (případně jednotlivými Okresními hospodářskými komorami). Zástupci Olomouckého kraje si uvědomují, že je třeba pokračovat v dalších snahách o užší propojení školského a podnikatelského sektoru, podporovat firmy v zapojení žáků v oborech vzdělání s výučním listem do výrobního procesu a přispívat tak ke zkvalitnění praktické přípravy na jejich budoucí povolání. V této oblasti je stále třeba větší intervence. Začíná se proto i v současné době připravovat projekt podpory středních škol ze strany zaměstnavatelů.

Na druhé straně existují profese, kde nabídka nezaměstnaných převažuje poptávku zaměstnavatelů. Jedná se o některé profese se základním vzděláním (uklízeč, pomocný a manipulační dělník, vrátný). Z důvodu transformace průmyslu v rámci organizačních změn u zaměstnavatelů značně ubylo míst v administrativě (nižší účetní, sekretářky). Došlo tím nejen k nárůstu těchto profesí mezi nezaměstnanými, ale také k trvalému úbytku pracovních příležitostí pro budoucí absolventy z těchto oborů. Převis nabídky je např. i u prodavaček a servírek, i když v těchto profesích je vyšší tzv. mrtvá váha (tzn. počet uchazečů, kteří nechtějí nebo nemohou dané zaměstnání přijmout – např. se z rodinných důvodů nemohou přizpůsobit požadavkům na směnný provoz).

Řešení propadu

Olomoucký kraj zahájí racionalizaci sítě škol a školských zařízení, jejichž existence se ukázala jako neopodstatněná.

Kraj nebude navyšovat počet subjektů odborného školství. Bude podporovat nedostatkové a ojedinelé obory v rámci kraje (např. formou stipendií víceoborových tříd). Bude pokračovat v restrukturalizaci vzdělávací nabídky SOU a OU, jejímž cílem bude vytvářet vzdělávací nabídku oborů vzdělání která bude dobře materiálně zajištěna, bude mít podporu sociálních partnerů na trhu práce a bude vycházet z dlouhodobých předpokladů uplatnitelnosti na trhu práce. Takové oborové seskupení bude efektivním příjemcem veřejných prostředků podporujících kvalitu odborné přípravy. Záměrem je tedy ponechat segment tzv. učňovského školství v rozsahu potřeb trhu práce a regionu.

S ohledem na pokles využití kapacit na SOŠ, OU a U se musí na středních školách vytvářet podmínky pro systém dalšího vzdělávání jako součást celoživotního učení (distanční, externí) s možností ekonomické spoluúčasti uchazečů. Střední školy se musí také zapojovat do spolupráce s ostatními subjekty činnými v oblasti celoživotního učení. Jedná se o sociální partnery ze státního, soukromého a neziskového sektoru a jejich organizace.

Podporována bude příprava a realizace specializovaných vzdělávacích programů na místních SŠ a VOŠ ve spolupráci se soukromým sektorem. Podle situace na trhu práce kraj zvažuje zřízení krajských center odborného vzdělávání. Tato centra je třeba zřizovat u středních a vyšších odborných škol s velmi dobrou úrovní vzdělávacího programu. Centra odborného vzdělávání by umožnila využití kapacit odborných škol při rekvalifikaci pracovních sil a při přípravě pracovníků v některých specifických profesích, např. zdravotnictví.

Ve spolupráci s Hospodářskou komorou bude kraj podporovat programy, které zvyšují kvalitu žáků v oborech vzdělání s výučním listem a prestiž řemesla, dlouhodobě podporovat veškeré aktivity vedoucí ke zvýšení počtu žáků v oborech vzdělání s výučním listem perspektivních na trhu práce. Kraj bude podporovat rozvoj technicky zaměřených oborů a takové změny v oborové struktuře škol, které povedou ke zvýšení homogenity jejich vzdělávací nabídky.

Zlínský kraj

Žádané profese na trhu práce

Požadované informace nejsou v DZ uvedeny.

Řešení propadu

Jednoznačně nejvýraznější dopad bude mít reálný demografický vývoj v oblasti středního vzdělávání. V průběhu příštích let, nejvýrazněji mezi roky 2008 až 2013, vyvolá nezbytnost změn v síti středních škol. Tyto úpravy budou směřovat k optimalizaci jejich výkonů při respektování disponibilních zdrojů osob vstupujících do tohoto stupně vzdělávání na jedné straně, tak k zachování žádoucího spektra oborů vzdělání v návaznosti na potřeby či požadavky trhu práce na straně druhé, při současném zachování jejich územní dostupnosti.

Po řadě optimalizačních kroků od roku 2001 se snížil počet středních škol na území Zlínského kraje (v roce 2006 optimalizační změny vesměs spočívaly ve sloučení dvou subjektů). Především v reakci na očekávaný reálný demografický vývoj bude tento proces bude pokračovat také v nastávajícím období. Výchozím principem přitom bude zachování žádoucího spektra oborů vzdělávání, které bude odpovídat poptávce potenciálních zájemců o sekundární vzdělávání a poptávce po kvalifikovaných pracovnících na trhu práce. Respektovány budou rovněž další aspekty – přiměřená dostupnost oborů vzdělávání v územním obvodu Zlínského kraje a nároky na rozpočty ČR a ZK.

Kraj bude rovněž podporovat úsilí škol využívat své personální a materiální kapacity pro rekvalifikace, terciární vzdělávání a další vzdělávání dospělých tak, aby nemuselo docházet k dalšímu předčasnému útlumu činnosti středních škol.

Kraj chce systémem podpory máločetných oborů (oborů s největší disproporcí přijímaných žáků a potřebou jejich absolventů na trhu práce) vytvořit nástroje nepřímé regulace volby další studijní cesty žáků vycházejících ze základních škol na střední školy v kraji s ohledem na poptávku zaměstnavatelů po pracovnících těchto profesí i za cenu zvýšených finančních dotací.

Moravskoslezský kraj

Žádané profese na trhu práce

Dle aktuálních statistik úřadů práce jsou ze strany zaměstnavatelů nejžádanější následující profese – horník (specifické pro okres Karviná), nástrojař, svářeč, zámečnick, kovodělník, zedník, tesař, truhlář, soustružník, řidič nákladních automobilů, čišník, servírka, kuchař, prodavač, montážní dělník a technik, obchodní zástupce, lékař a konstruktér.

Nedostatek odborně připravených pracovníků je zvláště citelně pociťován ve strojírenství, elektrotechnických a IT oborech a ve stavebnictví. S nedostatkem pracovníků se rovněž více či méně úspěšně potýká hutnictví, chemický průmysl, některé potravinářské profese, odvětví zpracování dřeva a místně i odvětví jiná. Proto se tato situace nutně promítá do vzdělávacích potřeb kraje. Systém všeobecného gymnaziálního vzdělávání je narozdíl od systému odborného vzdělávání nastaven optimálně.

Specifikem kurikulární reformy v Moravskoslezském kraji je zvýšený důraz na rozvoj odborného vzdělávání. Stále více významných firem v kraji postrádá mladé vzdělané lidi, kteří by vyhovovali jejich potřebám. Moravskoslezský kraj si uvědomuje nezastupitelnou úlohu odborného vzdělávání pro svůj další rozvoj, a proto v rámci možností vychází zaměstnavatelům vstříc realizací řady aktivit, jakými jsou např. spolupráce se zainteresovanými subjekty - úřady práce, profesními sdruženími, zaměstnavateli a zaměstnavatelskými svazy při profesní přípravě žáků středních škol a studentů vyšších odborných škol a finanční podpora aktivit vedoucích ke zvyšování zájmu žáků i jejich rodičů o vzdělávání technických oborů.

Nedobrá stav je navíc umocňován skutečností, že jen malá část absolventů technických oborů vykonává po ukončení školy tu kvalifikaci, kterou vystudovala, a z původně vystudovaných oborů odcházejí jinam. Příčinu tohoto jevu ale již v minulosti hledat nelze, ba právě naopak - odchody z původně vystudované profese jsou způsobeny nenaplněním původních očekávání mladých pracovníků, a to zejména obtížností pracovních podmínek, neuspokojivým finančním ohodnocením a problémy s hledáním zaměstnání.

Zaměstnavatelské svazy i jednotliví zaměstnavatelé si vážnost situace začínají uvědomovat jen postupně (a někdy se značným zpožděním) a přicházejí s podněty k jejímu řešení, tzn. ke zvýšení zájmu mladých lidí o vzdělávání v technických oborech a setrvání v nich. Výjimku tvoří např. Třinecké železářny, a. s., a rovněž zaměstnavatelé sdružení ve Svazu automobilového průmyslu, kteří významně podporují odborné vzdělávání pedagogů, žáků a studentů (projekt IQ Auto apod.).

V rozvoji odborného vzdělávání vidí kraj jedno z hlavních řešení potřeb nově vzniklých v souvislosti s dokončením zahraničních investičních celků a se snižujícími se počty žáků přijímaných do některých oborů středního odborného vzdělávání navzdory požadavkům trhu práce. A stále významnější roli začíná v této oblasti sehrávat navazování dobrých kontaktů mezi školami a zaměstnavateli. Mnohem významnější roli začalo rovněž plnit kariérové poradenství, a to zejména na základních školách.

Nástroje podpory odborného vzdělávání

- Posílit význam kariérového poradenství na 2. stupni základní školy, a to zejména zapojením co největšího počtu zaměstnavatelů do procesu volby vzdělávací dráhy žáka

- Nadále usilovat o změny v myšlení zaměstnavatelů a jejich širší zapojení do propagace řemesel na základních školách, do posílení prestiže odborného vzdělávání a současně do zlepšování péče o absolventy odborného vzdělávání a o zlepšení jejich pracovních a mzdových podmínek
- Podporovat aktivity zaměstnavatelů ve vzdělávání učitelů odborných předmětů
- Získávat pomoc zaměstnavatelů při modernizaci a vybavenosti odborných učeben a dílen ve školách a tím
- Zatraktivnit vyučované obory a současně se efektivně prezentovat žákům škol
- Umožnit maturantům nový vstup do oborů vzdělání s maturitní zkouškou a výučním listem otevíráním zkráceného studia
- Směřovat uvolněné prostorové i personální kapacity středních škol do oblastí rozvoje vzdělávání dospělých a postupně realizovat proměnu stávajících středních škol na centra celoživotního vzdělávání s propojením na počáteční vzdělávání a na zaměstnavatele; při rozvoji celoživotního vzdělávání maximálně využívat prostředků EU

Usilovat o přímou finanční podporu podnikatelského sektoru i kraje žákům těch oborů středního odborného vzdělání, u nichž panuje dlouhodobý nesoulad mezi nabídkou a poptávkou na trhu práce a které jsou ohroženy úplným zmizením z pracovního trhu

K nejvýznamnějším aktivitám podporujícím zvýšení zájmu o vzdělávání v technických oborech patří iniciativa Moravskoslezského kraje ForTech, kterou realizuje Agentura pro regionální rozvoj, a. s. Hlavním cílem iniciativy je vzbudit vyšší zájem žáků základních a středních škol, výchovných poradců, pedagogů a rodičů o vzdělávání na školách zajišťujících odborné vzdělání (pro uplatnění v profesích požadovaných průmyslovými podniky).

Spolupráce vzdělavatelů a zaměstnavatelů v kraji probíhá v různých formách. Od společných jednání, kulatých stolů, workshopů až po společné projekty financované ze strukturálních fondů.

Řešení propadu

Je žádoucí, aby zejména střední školy propojily počáteční a další vzdělávání a aby se školy co nejvíce využívaly pro další vzdělávání. Důvodem jsou uvolňující se kapacity škol v důsledku demografického vývoje, tento prostorový, materiální a personální potenciál škol lze velmi dobře a smysluplně využít k realizaci dalšího vzdělávání a rozvoji aktivit škol v této oblasti.

Existence zákona o dalším vzdělávání je příležitostí pro školy stát se autorizovanými osobami, což znamená, že školy, kterým bude autorizace udělena, budou moci ověřovat ty dílčí kvalifikace, které jsou obsahově součástí jimi vyučovaných oborů vzdělání. Z kvalifikací dílčích bude možné poskládat některé úplné kvalifikace. Škole přitom zůstává výlučně postavení při uznávání úplných kvalifikací, tedy kvalifikací spojených se získáním stupně vzdělání. Školám se tak otevírá příležitost realizovat kromě dosavadního dalšího vzdělávání i nově kurzy zaměřené na dosažení dílčích kvalifikací.

